"LIETUVA", SAVAITINIS LAIKRASZTIS
IŠEINA KAS PETNYCZIA, CHICAGO, ILL.
Prenumerata metams:
Suv. Valstijose, Kanadoje ir Mexike . $2.00
Kitose vieśpatystėse 3.00
Prenumerata apmokama iš viršaus. Prenumeratos metas skaitosi nuo dienos užsirašymo, ne nuo Naujų Motų. Apgarsinimų prekių klausk laiške. Visada adresuok:
A. OLSZEWSKI
3252 SO. HALSTED ST. : : : CHICAGO, ILL.

LIETUVA

THE LITHUANIAN WEEKLY "LIETUVA"
PUBLISHED EVERY FRIDAY AT CHICAGO, ILL.
Yearly subscription rate:
In the United States, Canada and Mexico $2.00
To Foreign Countries 3.00
Advertising rates on application. Address all communications to publisher:
A. OLSZEWSKI
3252 SO. HALSTED ST. : : : CHICAGO, ILL.

Nr. 38 CHICAGO, ILL., PENKTDIENIS, 18d. RUGSĖJO, (September), 1908 m. Metas XVII

Entered as Second-Class Matter July 13th, 1893, at the Post Office at Chicago, Illinois, under Act of March 3rd, 1879.

POLITIŠKOS ŽINIOS.

MASKOLIJA.

Apart žmonis pasiekiančių nelaimių iš valdžios pusės, Maskoliją persekioja dar gamtiškos nelaimės: rodosi net gamta persekioja Maskoliją užtai, kad jos gyventojai kenčia tokią netikusią caro valdžią, kokiai lygios jau civilizuotuose kraštuose niekur daugiau nėra; net pusiau civilizuoti kraštai įveda pas savę geresnę tvarką, bet Maskolijoj caras stengiasi visokiais budais sugrąžinti senąją tvarką, nors jos netikumą net tamsus kaimiečiai jau gerai supranta. Net gamta, siųzdama visokias nelaimes ant Maskolijos žmonių, stengiasi mat į miegą įpuolusius žmonis prikelti ir priversti juos kovoti su svarbiausia visų nelaimių priežasčia — neaprubežiuota caro ir biurokratijos sauvalia. Bet ar prikels? Be išvertimo dabartinės tvarkos Maskolijos žmonės geresnės ateities negali sulaukti.

Viena iš gamtos atsiųstų nelaimių kankinančių Maskolijos gyventojus — yra neuždereįimas laukuose ant didelių plotų rytinės Maskolijos; kita gi nelaimė — yra besiplatinanti Maskolijoj cholera. Nė vienai, nė kitai nelaimei caro valdžia ne moka, kaip reikiant už akių užbėgti, ne moka nuo jų žmones apsaugoti. Neuždereįimai ir badas kas metai pasiekia didelius Maskolijos plotus, o vienok biurokratiškoji valdžia iki šiol neįstengė žmones, pakeldama žemdirbystę, apsaugoti nuo tos nelaimės, priešingai, augštas užimanti vietas urėdninkai tik laukia bado metų, nes tas jiems suteikia progą prisisėmšti kišenius pinigais paskirtais badaulių maitinimui.

Nors kartais teismai ir nubaudžia per daug begėdiškai pasielgusius su viešais pinigais urėdninkus, bet caras tokiems net per tankiai atleidžia prasižengimus ir tai labiausiai tokiems, kurie atsižymėjo žmonių pančiojimu. Ne perseniai antai pagarsėjęs padėjėjas vidaus ministerio Gurko, sunus buvusiojo Lenkijos jeneral-gubernatoriaus, pašlavė milijonus rublių paskirtų baduolių maitininmui. Senatas jį pasmerkė išvijimu nuo vietos, bet dabar laikraščiai rašo, jog Gurko ne tik caro likosi nuo senato uždėtos bausmės paliuosuotas, bet jam nori vėl pavesti augštą ir įtekmingą urėdą. Taigi išpuola, jog caras apgina blogai, nedorai besielgiančius urėdninkus ir tokiu budu demoralizuoja, doriškai puldo visus urėdninkus, o per juos, žinoma, ir visus ukėsus.

Antra Maskoliją pasiekusi nelaimė, cholera, platinasi vis labiau ir labiau, o sudemoralizuoti urėdninkai ir jai nemoka, kaip reikia kelio užbėgti. Ir daug pinigų paskirtų kovai su cholera, be abejonės, žuva urėdninkų kišeniuose. Kadangi ir šitame atsitikime yra proga pasinaudoti iš gamtos atsiųstos nelaimės, tai caro tarnai, matyt, nesistengia epidemijai kelią užstoti. Cholera apsireiškė pirmiausiai rytinėse Maskolijos gubernijose, o iš jų išsiplatino į visas puses. Pasiekė jį jau Kijevą ir net Maskolijos sostapilį Peterburgą. Kadangi aiškiai matoma, kad valdžia ne įstengia ją sustabdyti, tai baimė apėmė visus kaimyniškus kraštus. Prusai ir Austrija uždėjo jau kvarantėną ant ateinančių iš Maskolijos keleivių. Parubežiuose parengė specijališkas apsirgusiems stacijas. Mat kaimynai neužsitiki Maskolijai ir griebiasi saviškų priemonių atsigynimui nuo choleros.

Du svarbiausiejie vadovai rėmusios randą partijos spalininkų, atstovai trečiosios dumos — Gučkov ir Uvarov laiko dabartinės prietikius Maskolijoj labai pavojingais. Uvarov nežiuri carą, jog jis rengiasi panaikinti visas žmonėms pripažintas laisves. Ar tas jam pasiseks, tas, žinoma, paeis nuo Maskolijos žmonių: jeigu jie miegos ir toliau, tai biurokratams pasiseks, su caro pritarimu atšaukti visas tas laisves, kokias žmonių sukilimo laike, baimės apimti, jiems pripažino; jeigu gi žmones, supratę savo mierius, vėl sukils, carui atseis žmonėms duoti tą, kas jiems yra reikalingu. Gučkov ir Uvarov nurodo ant to, kad dabar caras su savo šeimyna, vėl rengiasi keliauti ant jurių ir tai ilgesniam laikui pasivažinėti. Savo vietoj jis nori valdžią sudėti į rankas didžiausio reakcijonieriaus, kunigaikščio Nikolajaus Nikolajevičo, kuriam netruksta drąsos, bet užtai jam truksta doros supratimo. Caras į jo rankas nori sudėti niekeno neaprubežiuotą valdžią, taigi padaryti jį diktatoriu, kuris, niekeno nesiklausęs, su kariumenės pagelba bandytų viską panaikinti, ką caras, žmonių priverstas, iš baimės jiems davė. Bet tokią diktaturą nori gauti ir Stolypin. Dabar eina varžytinės terp kunigaikščio Nikalojaus ir Stolypino. Jeigu paskutinis paims viršų ,tai visgi jis paliks bent tokią netikusią dumą, kokia dabar yra; jeigu gi caras valdžią sudės į rankas kunigaigščio Nikolajaus, iš senųjų laisvių neliks nieko, viskas sugrįž į senas neaprubežiuotos biurokratų sauvalios laikus.

PRANCUZIJA.

Vokietija ir Prancuzija sutraukė diktai kariumenės ant rubežiaus ir atliko manevrus, kurie buvo perstatymu tikro karo terp Prancuzijos ir Vokietijos. Po manevrų vokiškos kariumenės, kuriuose dalyvavo Vokietijos ciecorius, jis norėjo automobiliu pervažiuoti per Prancuzijos rubežių, kad galima but nuo augšto kalno apžiurėti aplinkines. Prancuzai, išgirdę apie ciecoriaus norus, paskyrė jo apsaugojimui žandarus ir slaptus agentus ir noriai sutiko jį įsileisti, bet jis visgi, matyt, pabugo pasekmių peržengimo prancuziško rubežiaus. Mat nuo 1867 m. kaipo svečias nieks iš Vokietijos valdonų ne atsilankė Prancuzijoj, 1870 m. jie buvo Prancuzijoj kaipo jos priešai. Ciecorius už prilankumą padėkavojo raštu Prancuzijos valdžioms, bet ne dryso jos rubežių peržengti.

Ant Vokietijos reikalavimo, kad didesės Europos tautos Morokko sultanų pripažintų Mulai Hafigą be jokių pasargų, atsakė jau Išpanija ir Prancuzija. Abidvi šitos viešpatystės reikalauja, kad Mulai Hafig pirma pripažintų visus nutarimus Algeciras konferencijos. Nė Prancuzija, nė Išpanija pirm pripažinimo Mulai Hafigo nereikalauja užmokėjimo užėmimo Casablanca lėšų, kurios siekia 20 milijonų doliarių, bet tą klausymą išrišti Prancuzija palieka vėlesniam laikui, kada Mulai Hafig užims sostą. Jis dabar jau Prancuzijos konsuliui Tangere atsiuntė laišką, kuriuomi praneša, jog terptautiškiems prietikiems priima nutarimus Algeciras konferencijos.

Sulyg atėjusių paskutinių iš vidurinės Afrikos žinių, Prancuzijos valdyboj Kongo prieš baltparvius pasikėlė čiabuviai negrai. Viename apskrityj jie laiko apstoję į vieną vietą suvytus europiečius. Jų išliuosavimui išsiuntė prancuziškos kariumenės dalį, kuri savo kelionėj turėjo nemažai susirėmimų su sukilėliais, kuriuose iš abiejų pusių krito ne mažai žmonių.

Nors prietikiai terp Vokietijos, ir Prancuzijos dar vis negeriausi, bors laikraščiuose dar vis traukiami smarki popierinė kova už Morokko, bet visgi jie eina geryn. Matyt jau noras užmegsti draugiškus, kaimyniškus ryšius. Dabar antai Prusų apšvietimo ministeris D-ras Holle atsišaukė į Prancuzijos ir Anglijos mokyklų užveizdas, užmanydamas įvesti pastovų apsimainymą mokytojoms mergaičių mokyklose. Apie tai dabar prasidėjo tarybos terp Prancuzijos ir Vokietijos. Prancuzija siųstų savo mergaičių mokyklų mokytojas kas metai į Vokietijos mokyklas mokyti, Vokietija gi siųstų savo mokytojas į Prancuzijos mokyklas. Tas budas butų naudingas abiem kraštam, kadangi nėra mat ir augščiausiai civilizacijoj pakilusio krašto, kuris nuo kitos tautos neturėtų ko pasimokyti. Toks apsimainymas mokytojų geriausiai gali suartinti tautas, prašalinti nesikentimus; gali palengvinti suradimą geriausio mokinimo ir lavinimo metodų.

PERSIJA.

Riaušės Persijoj nesiliauja. Sachas nejstengia ant revoliucijos viršų paimti, o visgi nenori prieš žmonių norus nusilenkti. Dėl trumparegystės ir užsispyrimo jis gali jau jeigu ne sosto netekti,tai bent kokio Persijos žemės šmoto. Ypač aplinkinėse Tabris jam nesiseka. Pabaigoj pereitos sanvaitės Tabris aplinkinėse buvo kruvini mušiai terp revoliucijonierių ir prieš juos išsiųsto šacho kariumenės vadovo Izzatul Khan. Šacho kariumenė likosi su visu sumušta. Likosi teipgi sumuštas sukilusių kalniečių kitas šacho vadovas — Ain-Ed Dovleh, kadangi jį negalėjo paremti Matu raiteliai, kuriuos teipgi sumušė sukilę, revoliucijonierių besilaikanti gyventojai

IŠ LIETUVOS.

IŠ VILNIAUS.

Neseniai Vilniaus miesto valdyba gavusi iš policijos surašą, kiek dabar esą gyventojų Vilniuje. Mat, norima įtaisyti kanalizacija, vandens trauktuvai, elektros tramvajai. Taigi reikią žinoti, kiek busią reikalinga kasdien pritraukti vandens, kiek galėsią pelnyti tramvajai, ir tt. Esą jau prirengti projektai. Netrukus miesto valdyba užsiimsianti busimais išleidimais tiems sumanymams įvykinti. Miestui reikią pasiskolinti ligi aštuonių milijonų rublių.

("V. Ž.")

Įžengiamojon pirmosios gimnazijos kliason priimta 35 mokiniai; kandidatais lieka 24 mokiniai. Jie bus priimti, jei atsiras liuosų vietų.

Antrosios gimnazijos įžengiamojon kliason priimta 36 mokiniai; dėl nebuvimo vietų pasilieka 30 vaikų kandidatais.

Įžengiamojon kliason realinės mokyklos priimta 13 mokinių, kandidatais palikta 20; pirmojon kliason priimta 13, kandidatais palikta 15.

Vilniaus, Kauno ir Gardino gubernijose javai uždereįe vidutiniškai. Sieno pripiauta esą mažiau, negu pernai, kokiu trečdaliu. Miežiai ir avižos — apigeriai. Bulvės taip pat nė šio nė to uždereįusios. Tik Vilniaus gubernijoje vietose, kur kalniau, nebuvimas lietaus pakenkęs vasarojui. Žirniai slėniuose gražus užaugę, kalvose — vidutiniškai.

Vaisių visur pakaktinai užaugę. Agrastai dėlto apiblogi esą. Bet už tai vyšnių, aviečių, žemuogių, slyvų apsčiai uždereįę.

Kai kuriose vietose Vilniaus gubernijoje buvę ežėmis pasodinta rugių. Labai nusisekęs derlius.

Į Varėną grįšta iš Amerikos labai daug pasiturinčių žmonių, kurie nemoka savo pinigais versties. Visi juos apgauna ant sienos, pavagia bagažą; sugrįžusius gi po kelis sykius tiesia už išėjimą be pasparto. Amerikiečiai nesiklausia advokatų ir dažnai bereikalo prisiima bausmę.

Rugpiučio 23 nuo Vilniaus stoties išvažiavo Ryman lietuviai-keliauninkai (3 vagonai), kuriuos veža 20 kunigų.

Vėl parduodama Verkių dvaras, 5 viorstai nuo Vilniaus, 2000 dešimtinių (850 deš miško).

("V.Z.")

Viename Lenskio dvare, Švenčonų pav., Vilniaus gub., nuo kitų metų rudens ketinama įtaisyti ukio mokykla. Jos įkurimu rupinasi daugiausia dvarai. Tat busiant visų greičiausiai vidurinė ukio mokykla.

(Iš 'V.')

IŠ DUBINGIŲ,
Vilniaus pav.

Dubingių parapijoje viename sodžiuje apie 40 žmonių susirgę nematytu vidurių paleidimu (dizenterija); apie 10 jau esą nuo tos ligos mirusių. Liga einanti ir į kitus Dubingių parapijos sodžius.

(Iš 'V.')

IŠ KAUNO.

Kauno valstiečių bankas perkąs du dvaru: Beržonų, Luokės parap., 606 dešimtines, ir Degučius, Obelių parap., 249 deš. Lapkričio mėnesį tas pats bankas licituos 28 valstiečius, kurie pirkosi žemę bankui padedant: 9 Kauno pav., 1 Ukmergės, 1 Ežerėnų pav., 6 Šiaulių pav., ir 10 Raseinių pav.

Valstiečių bankas Kauno gub. skirstąs du dvaru: Ukmergės pav., Karalinavą, 2700 dešimtinių, ir Raseinių pav. Ganypravą 289 deš.

Rugpiučio 15 d. caras pratęsė padidintosios apsaugos stovį Kauno gub. dar vieniems metams — ligi rugpiučio 25 d. 1909 m.

Kauno vyskupijos valdytojas, vyskupas Cirtautas, per šv. Kazimiero draugijos susirinkimą pakėlė klausimą, kaip gerai liečios giesmės. Vyskupui patariant, buvo išrinkta komisija iš kunigo Al. Dambrauskio, "Draugijos" redaktoriaus, kun. Laukaičio, "Vadovo" redaktoriaus, ir kun. Al. Petrulio, Nalibokų klebono (Vilniaus vyskupijos). Jiems pirmučiausia pavesta išdirbti tekstas, kurs tiktų lietuvių kalbos įstatymams. Prireikus komisija gali pasikviesti pagelbon dar kitus lietuvių kalbos žinovus. Tą darbą atlikus, komisija ketina užsiimti išleidimu poterių knygelės ir lietuviškos maldų knygos.

Maskvos pirklys Anat. Cudo kreipėsi į Kauno gubernatorių prašydamas, kad butų jam leista įtaisyti važinėjimas automobiliuose tarp Ukmergės miesto ir Jonavos stoties (Liepojaus — Romnų geležkelio.

Laikraščiai pranešą sekantį atsitikimą Telšių apielinkėj: ukininkas A. Zaveckas iš Patelšės liepos 10 dieną žemiečių viršininkui apskundęs 10 žmonių, tarp kitų ir savo dukterį, kad jie esą žavėtojai ir pusantrų metų kaip jį varginą: savo žavėjimais jie norėję nunuodyti jį patį ir jo žmoną, daužydavę langus, nuodiję arklius ir galvijus, ir tt. Dėl tų žavėjimų A .Zaveskas išleidęs visus 2 tukstančiu rublių, kuriuos buvęs iš Amerikos atsinešęs, ir dabar visai nusigyvenęs. Žemiečių viršininkas tą jo skundą atmetęs.

(Iš "V. Ž.")

IŠ PUMPĖNŲ,
Panevėžio pav.

Adomavos sodžiuje turėdamas pyktį dėl daugybės bylų su Adomavos dvariuko savininkų Karalevičiu, padavė vyresnybei skundą, kad Karalevičaius sunus M. esąs didis revoliucijonierius, kad 1905 metais buvęs pirmasai valstiečių sukilimo vadas ir kad turįs daug uždraustų raštų, ginklų ir tt. Po įskundimu pasirašė kunigas X. broliai Jonas ir Juozas S., Mykolas, Ant. ir A. Č.

Todėl liepos 15 d. policija pas Kar. darė kratą: paėmė vieną šautuvą, kelis numerius leistųjų laikraščių ir kelias nekaltas knygutes. Beto, paimta laiškai ir nemaža rankraščių, kurių dalis jau tilpusi laikraščiuose, dalis da ne.

M. Karalevičius nesuimtas.

Adatėlė.

(Iš "L.U.")

IŠ BIRŽŲ,
Panevėžio pav.

Rugpiučio 17 d. atėjo iš Vilniaus ant vardo kun. Jakubėno telegramas su svarbia musų šaliai žinia: Biržuose jau nuo 1 d. rugsėjo mėn. atsidengs miesto mokykla su naujųjų kalbų išguldymu. Daug naudos ji atneš musų apygardai, nes biržėnams nebereiks vaikus už 6 mylių, kaip iki šioliai buvo, į Kauskės mokyklą vežti. Didelis tame nuopelnas kun. Jakubėno, kurs buvo šio sumanymo iniciatoriu, jam turime tarti užtat "ačiu", nes daug triuso padėjo, kol pasisekė Biržuose kokią norint didesnę mokyklą įkurti.

Prieg tam biržėnai tikis, greitame laike mokykla į gimnaziją pavirsiant.... Bet iki šioliai gera bus ir ši, daug už gimnaziją pigesnė ir neturtėliams labiaus prieinama.

Jan Čis.

("V. Ž.")

IŠ JONIŠKIO,
Šiaulių pav.

Joniškio miestelyje, jojant iš jomarko iš Mintaujos dviem ukininkams Melnių kaimo, Kilčiauskui ir Duobėdžiui, užpuolė du sargybiniu juos kratyti. Pas M. Kilčiauską rado revolverį, bet jis turėjo gubernatoriaus leidimą. Iš Kilčiausko sargybiniai bekratydami atėmė arti dviejų šimtų rublių ir užsigynė. Jis sargybinius padavė į teismą, buvo tardymas, bet kad sargybinius nubaustų — labai abejoju, nes jie jau seniai taip daro.

Vladas Gaidimonas.

(Iš "L.U.")

IŠ UPINOS,
Raseinių pav.

Naktį iš liepos 11 į 12 dieną užsidegė miestelis. Ugnis išėjo iš vienos negyvenamos bakužės (grįčiukės), kur gėrę keli girtuokliai. Sudegė apie 29 triobos, daugiausia žydų. Mat ką daro degtinė! Nors Upinos klebonas platina blaivybę su prievarta, bet pasisekimo didelio neturi. Meskit, upiniečiai, degtinę gėrę!

(Iš "L.U.")

IŠ JURBARKO,
Raseinių pav.

Dega kunigaikščio Vasilčikovo miškai. Išdegę jau apie du valaku.

(Iš 'V.')

IŠ ŠVĖDASŲ,
Ukmergės pav.

Alotų miške liepos 28 d. buvo vilkų medžioklė. Čia yra dar didelės valdžios girios, kuriose maišosi nemažai vilkų, ir kurie savo narsiais užpuolimais ant gyvulių nemažai įkirėjo aplinkiniams gyventojams. Tie neprašyti svečiai neseniai atsilankė į tvartą naktį išpiovę vieno ukininko avis ir pradėjo jau net lysti ir dienomis į bandas ir vogti nuo piemenų eriukus, o miške vieno triobelninko paskutinę karvutę papiovė. Taigi tiems nelabiemsiems pabaidyti š. m. liepos 28 d. buvo įrengta medžioklė. Susirinko nemažai iš aplinkinių dvarų su šaudyklėmis miškų valdininkų, tvarkdarių policistų ir suvarytų žmonėlių šukauti net iš trijų valsčių. Kunigaikštis Radzivillas (Taujienų) vadovavo medžioklė. Aptiesus nemažą plotą miško tinklu su raudonomis vėliavomis (mat ir vilkų raudono bijoma), sustačius medžiotojus ir šukautojus paleido 14 šunų, kurie ir pradėjo vaikyti — lakstyti po mišką. Nušovė 5 jaunus vilkus. Seni nepakliuvo; mat gudresni.

O. J. M.

("V. Ž.")

IŠ JONIŠKIO,
Zarasų pavieto.

Antstolis (pristavas) Šmidtas prieš keletą mėnesių buvo suėmęs keletą Oniškio žydų, apsisvilinusių kaužin kokia įtariama degančia medžiaga. Sustatė protokolą ir taisėsi vesti į tardytoją. Žydai ėmė teisinties, jog tai atsitikę jiems šabe berukant: iš baimės senių talmudistų, jie paslėpę savo papirosus kišenėse, užsidegę ir apsvilę. Antstolis įtikėjo ir paleido. Paleisti žydeliai tuoj išspruko Amerikon. Sprauninkas įtarė juos bombas dirbus. Anot jo, antstolis turėjęs tuos žydus nuvesti į gydytoją, idant apžiurėtų ir ištirtų, kodėl buvo apsvilę veidai, ir tada tik paleisti. Kadangi to nepadarė, turi atsėdėti kalėjime 7 paras.

(Iš "V. Ž.")

IŠ DIMAIČIŲ.

Dimaičių dvare, Jono Narkevičiaus, netoli Telšių rasta nedegintųjų kunų kapinės, kuriose su kaulais iškasama ir iš bronzos padarytų daiktų, — labai ypatingų kaklaraiščių ir sagų, kokių ligšiol dar niekur nebuvo rasta Lietuvoje.

(Iš "V.Ž.")

IŠ TELŠIŲ,

Liepos 31 d. vieno Telšių gyventojo sunus, 6-tos kliasos gimnazistas, su savo dviem draugais pasiėmė viešbutyje numerį. Po geros valandos tuodu jo draugu išbėgusiu iš numerio pranešusiu jo tėvams, kad sunus nusišovęs. Ką beregint, subėgę giminės ir pažįstamiejie ir radę gimnazistą sėdinti ant kėdės; jo akįs buvusios išverstos, ir jisai nieko nebematęs; iš smilkinio tekėją kraujas; žemėn buvęs numestas tėvo revolveris. Sako, kad dar išgysiąs, tik, tur but, apaksiąs. Tuojau išvežė jį Peterburgan.

(Iš "V.")

IŠ KURŠO.

Kurlandijos baronai labai bijo, kad vyresnybė nepanaikintų Kurliandijoje karo stovio. Taigi visokiais budais stengiasi prirodyti, kad revoliucija Kurliandijoje dar vis tebetęsiasi ir kaip matai jų dvarai vėl pradės plėškėti. Kiekvieną menkiausį atsitikimą jie perstato vyresnybei kaipo baisų revoliucijos apsireiškimą. Neseniai vienas baronas per telefoną pranešė pavieto viršininkui, kad apie 30 ar 40 revoliucijonierių norį užpulti jo dvarą. Tuojaus nulekė ten 18 stražninkų, bet koks jų buvo nusistebėjimas, kuomet pamatė, kad dvare visi ramiai miega, o apie revoliucijonierius niekas nė girdėti negirdėjo. Ištyrus viską pasirodė, kad kas tai paupyj matęs 2 žveju ramiai sau žuvį bežvejojančius. Pajieškojus rado ir patį žvėją-girtuoklį ir surado pas jį baisų ginklą — tuščią degtinės butelį....

(Iš "L.U.")

IŠ BALTIJOS PAJURIO.

Per šiuos kelerius metus Baltijos pajuryje buvo įsteigta daug naujų draugijų: apšvietimo, literaturos, kooperacijų, vartotojų, ir daug kitų. Įdomu, kad dabar tos visos draugijos pradeda jungtis, vienon vieton traukti. Tai daroma ne tiktai su švietimo draugijomis, bet ir su visomis kitomis — vartotojų, ukio. Svarstomas esąs klausimas, kaip sujungti Mintaujos ir Rygos latvių kredito įstaigas ir ukio draugijas. Rygos latvių ukio centro draugija tepradėjo veikti 1906 metais, dabar gi jon susispietę jau 59 draugijos. Visų latvių draugijų, kaip tai iš laikraščių matyti, esama: ukio draugijų 137, kredito įstaigų 126 ir vartotojų draugijų 32.

Žymią vietą latvių visuomenės gyvenime paėmusi įsteigta Rygoje latvių vaidinimo (teatro) draugija. Jos įsteigiamajan susirinkiman atvyko 350 žmonių; jų tarpe buvę latvių pirmeivių laikraščių ir teatro atstovai ir visokių rusų draugijų 80 delegatai. Visi tiki, kad ta draugija turėsianti gerą ateitį, jon susispiesią labai daug latvių. Tepadeda jai Dievas!

Bet štai ko negalima nutylėti: Baltijos pajurio vokiečiams vis tai labai ir labai nepatinka. Visuose latvių visuomeniškuose darbuose baronai nieko daugiau nemato, kaip tik paslėptą revoliuciją. Ypač rupi ta paslėptoji revoliucija vokiečių laikraščiams "Duena Zeitung" (Dauguvos laikraštis), "Rigaische Zeitung" (Rygos laikraštis) ir atžagarcivių latvių laikraščiui "Rigas Awizes". Todėl tai prasidėjus kalboms, kad Baltijos pajuryje busiąs karo metas panaikintas, visi tie laikraščiai pradėję nebe savais balsais rėkti, kad tuomet latviai vėl pradėsią, kaip laisvės metais, maištą, baronų žudymą, dvarų deginimą....

Bet jeigu Baltijos pajurio baronai revoliucija vadina ramų švietimo veikimą, tai tokios revoliucijos jie niekuomet nesulauks galo.

(Iš 'V.')

IŠ VIRBALIAUS,
Suvalkų gub.

Netrukus čia ketinama esą įtaisyti pasilinksminimas; surinktiejie pinigai busią paskirti neturtingiemiems Virbaliaus progimnazijos mokintiniams sušelpti. Laukiama tik esą gubernatoriaus leidžiant.

(Iš "V.")

Rugpiučio 16 d. musų klebonas susišaukė savespi ištikimiausius nesuklydėlius pasitarti apie chuliganų proklamacijoj siulomąsias reformas. Buvo perskaityta žalioji prokliamacija ir išreikšta karštas noras, kad taip ot "kelios parapijos susidėję, o pareikalautų Senapilės gimnazijos uždarymo". Pasitarę, sakėsi susirinksią kitą nedėdienį dar geriau apgalvoti, kaip išganius Lietuvą.

Kybartietis.

(Iš "V. Ž.")

IŠ ŽALVIEDERIŲ,
Naumiesčio pav.

Negana ką visą Marijampolę išvertė policija, bejieškodama "Mokinių Draugo" leidėjų, dar pasileido šnipinėti po kaimus. Taip, liepos 30 d. viršininkas su vienu sargybiniu buvo Urvinių kaime pas VII kliasos mokinį J. Katilių, po to vakare, 9 val., Žalvieriškių kaime pas V kliasos mokinį V. Vilkaitį. Jų klausinėjo, ar nežino, kas išleidinėjo minėtąjį laikraštį.

Čionykščiai žmonės mažai susipratę, laikraščių neskaito, o jei kas skaito, tą pravardžiuoja marijavitu, "cicilistu" ir bedieviu.

Ant laukų atrodo vidutiniškai. Gerai uždereįo rugiai ir kviečiai, vasarojus neperlabai koks, nes nebuvo lietaus.

Jonas.

(Iš "L. U".)

PAPRUSĖS,
Suvalkų gub.

Virbalio, Pajevonio, Naumiesčio ir šalymose parapijose ukininkai jau kaip ir susivalę javus. Suvežta rugiai, miežiai, avižos, kviečiai. Atlikę, su darbais ir jau beveik apsidirbę. Ten kur lytaus nebebuvo (Virbalio p.) vasariniai kiek nukentėjo. Rugiai beveik visur geri. Blogiausia išėjo su antrosios eilios dobilais, kuriems ityn užkenkė sausuma.

("V.Ž.")

IŠ RAMANAVO,
Kalvarijos pav.

20 rugpiučio gale Ramanavo laukų, pas patį ežerą, tankiame nendryne užeitas jau pradėdąs irti lavonas geltonplaukės mergaitės 8—9 metų amžiaus, apvilktas jupele iš melsvų naminio audimo trinyčių. Davus žinią, pribuvo čion daktaras ir tardytojas, kurie, apžiurinėjant lavoną, patėmijo sutrenktinąją žaizdą galvoje ir išmušta du priešiniu danti. Aišku, kad tai žmogžudystė. Asmuo nabašninkės likosi neišaiškintu. Pradėtas tardymas.

(Iš "V. Ž.")

IŠ PADOVINIO,
Kalvarijos pav.

25 VII, (7, VIII) 1908 m. pas M. Kleimoną, Padovinio užeigos valdytoją atsilankė du vyrukai ir pareikalavo 25 rublių kokios tai partijos reikalams. Negavę nieko atėmė nuo Kleimono patentą ir neužilgio atsiuntė laišką, kurį ištisai patalpiname:

"Guodotinas tamista! Buvom pas tamistą, atemėm patentą ir prisakėm iki nedėliai išbaigt viską ir daugiau nepardavinėt, o laikyt teip užkandžius, arba paverst sau ant gyvenimo.

Jeigu tamista pirksi patentą ir toliau pardavinėsi, o ir iškabos nenukabinsi, tai atėją antru kartu nubausim 25 rub., o jeigu ir vėliai da pardavinėsite, tai atėję sudeginsim.

Velik tamista gražumu musų noram pasiduok, nes su prievarta męs turėsime įvikint? Viso labo."

Gerai visi žinome,kad nė viena partija tokiais darbais neužsiima. Pertai aišku, kad tai žulikų darbas.

("V.Ž.")

IŠ GARLIAVOS,
Suvalkų gub.

Per šv. Oną Ilgakiemio kaime, pas p. M. Markauską atėjo nepažįstami žmonės ir pareikalavo 150 rub. M. teisinosi, neturįs pinigų. Napažystami liepė jam, kad ir pasiskolintų, bet duotų jiems 150 rub., kurių atsiimti jie ateisę už dviejų sanvaičių. Nedėlioje M. duktė pamatė rugiuose nepažįstamus žmones. Duktė pranešė apie tai tėvui, o šis, skubiai prisimušęs šautuvą ir grinčioj ant sienos pakabinęs, nubėgo kaimynus pasišaukti. Tik ką išėjusiam M. pas kaimynus, nepažystami "svečiai", atėję pas jo grinčią, iššovė kelis kartus iš revolverių ir, įėję į grinčią ir nieko neradę, tik šautuvą pasiėmė ir, šaudydami, išėjo. Kaimynai, pamatę, kad svečiai tolinasi nuo Markausko triobų, pradėjo šaudyti; nepažįstami ėjo tiesiok į šaudančių pusę. Šie, pabugę, prasišalino. Nepažystami ėjo toliau link kito ukininko Mosionio. Šis

iš pradžių šaudė, bet, kaip pamatė, kad "svečiai" nesibijo ir eina tiesiok prie jo, pradėjo kiek galėdamas rėkti. Nepažystami ramiai praėjo pro Masiono triobas ir miške pasislėpė. Paskui atvyko policija, bet nieko nerado. Policija žinojo, kad M. be bilieto laiko šautuvą, bet tuo tarpu jo nejieškojo, nes ,sako, kam mums atiminėti ginklai — yra ir be musų kam tas padaryti.

Kaip girdėti čia buvo tik keršta už svetimo turto pasisavinimą. Baigdamas rašyti šį laišką, sužinojau, kad Markauskas gavo anonymišką (be parašo) laišką, kuriame aiškiai nurodyta, už kokio turto pasisavinimą reikalaujama 150 rub.; už 8 dienų žada ateiti atsiimti pinigų, jeigu M. neatiduotų, įsako pasidirbti sau grabą.

Markauskas šiame dalyke kreipėsi į policijos viršininką.

Nepseudoukininkas.

("V. Ž.")

Senapilės pav., Suvalkų gub.

Rugpiučio 11 d. buvo valsčiaus sueiga. Pirmiausiai buvo pakeltas klausimas apie telefono pravedimą į pavieto miestą. Šį sumanymą valsčiaus sueiga vienbalsiai atmetė. Paskui norėjo, kad kiti valsčiai, esantiejie Aleksoto tyrinėtojaus rajone, prisidėtų prie Aleksoto valsčiaus mokėti tyrinėtojo tarnui algą. Nesutiko ir su šiuo sumanymu. Toliau buvo pakeltas klausimas apie atidengimą naujos mokyklos ir pataisymą senos. Naujos mokyklos didžiuma nenorėjo, o apie senos pataisymą balsai išsiskirstė: vieni norėjo ant senos vietos pastatyti naują ruimigesnę mokyklą, o kiti tik tą pačią pataisyti

Pastariejie ėmė viršų: nutarė taisyti senąją mokyklą ir prižiurėjimui išrinko komitetą iš keturių žmonių, kurių tarpe du didžiausiu atžagareiviu (jiems nereikalinga mokykla). Toliaus raštininkas priminė, kad iš likusių kasos nuošimčių padidintų vienam raštininkui algą, kuris gauna tik 10 rublių mėnesiui. Didžiuma su tuo nesutiko.

Tik vienbalsiai nutarta seniai jau paskirtus raštinės statymui pinigus valsčiaus vardu išimti iš kasos, kad, gavus už tai %, dar prašyti valdžios kad duotų daugiau užsilikusių %. Nors ir sueigos tvarka netikusi buvo, bet jau kas link pačių valstiečių susipratimo, ar apsišvietimo.... verčiau užtylėti!

Nepseudoukininkas.

(Iš "V. Ž.")

IŠ MINSKO.

Rugpiučio 25 d. gaisras vidurdienyje prasidėjęs ir tęsęsis iki nakčiai, sunaikino didelias Maskvos-Brastos gelžkelio fabrikas; ugnis sugadino kelis garvežimius; nuostoliai apskaitomi iki 1000000 rub.

("V. Ž.")

EDMUNDAS STEPONAITIS (SIMAS STEPAS).

Rugpiučio 19 d. Šakiuose mirė dar jaunas, vos 17 metų vaikinas, Edmundas Steponaitis, kuris rašinėjo į "Viltį" ir "Draugiją" eiles ir apysakų vertimus, prisidengdamas "Viltyj" slaptyvardžiu Simas Stepas. Jis buvo apimtas šiltinės, prie kurios prisidėjo dar smegenų uždegimas; kankinosi trejatą dienų.

E. St. gimė 1892 m. vasario 28 d. Išėjo tik Šakių miestelio pradinę dvikliasinę mokyklą. Didžiai numylėjo knygą ir laikraštį, su kuriais, galima sakyti, nepersiskyrė ligi pat mirties. Gyvendamas prie tėvų ir budamas po įtekme savo vyriausiosios sesers, dar šioj pusėj spaudos nėsant godžiai skaitė "Varpą", "Ukininką" ir kitus musų tuometinius laikraščius. Kiek paaugęs, mokėsi zecerystės amato S. Banaičio spaustuvėje Kaune, kur išbuvo ligi paskutinių laikų. Pradžioj liepos mėn. buvo parvažiavęs ant mėnesio pasiviešėti, kame ir užtikus jį šiltinė.

Pr. Kriaučiunas.

(Iš "V.Ž.")

IŠ BERLYNO.

Liepos 19 d. buvo Berlyno lietuvių draugijos visuotinas susirinkimas.

Keletas kalbėtojų išrodė, jog nebegalima esą draugijos darbus senu taku toliau varyti. Dėl tėvynės labo reikią butinai ir kuogreičiausiai įvykinti atmainas.

Paduota ir vienbalsiai priimta šie sumanymai:

1) Savo organu draugija išsirenka "Naują lietuvišką Ceitungą". Tam laikraštyje draugija turi viešai skelbti visus svarbesnius iš lietuvių gyvenimo atsitikimus, kaip antai: draugijų nutarimus, pranešimus, apyskaitas, žinias apie mokyklas, draugijas, jų gyvenimą ir tt.

2) Draugija kreipsis į Didžiosios Lietuvos laikraščius, benesutiks nors vienas iš jų ("Lietuvos Ukininkas", "Žarija" arba "Vilniaus Žin.") suteikti žinias apie draugijos gyvenimą,jos darbus, nutarimus ir pranešimus, nors sutrumpintam pavidale.

3) Rupintjes pritraukti į Berlyną kuodaugiausia mokslus einančios jaunuomenės, nes mokslas čia geriau pastatytas, negu kitur kur; beto, šelpti tą jaunuomenę ir padėti jai pasiekti savo tikslą.

4) Per kitą susirinkimą rugpiučio 15 d. butinai atidaryti lietuvių mokyklą suaugusiems sulyg nutartos programos. Mokytoju busiąs buvusis Berlyno liaudies mokyklų mokytojas, dabar fil. mat. studentas B. Kuodaitis; mokytojas prižadėjo algos neimti.

5) Apie kiekvieną susirinkimą pranešti į lietuvių laikraščius. Šį darbą turi atlikti M. Pazingis arba B. Kuodaitis.

6) Šie priimtiejie nutarimai turi buti pildomi nuo 1908 m. rugpiučio 1 dienos.

Už visus — draugijos pirmsėdis

Lenavinaitis.

(Iš "L. U".)

SUBAČIAUS APŠVIETIMO DRAUGIJOS "ŠVIESA" ATSIŠAUKIMAS Į AMERIKIEČIUS.

Brangiejie Tautiečiai!

Pradėjus Lietuvai atgyti, ir mes, Subatėnai, kurie gyvename Subačiaus parap., Kauno gub., Ukmergės pav., atbudome ir pradėjome darbuoties. Pernai met susidarėme apšvietimo draugiją "Šviesą", kurios tikslas — platinti apšvietimas ir susipratimas tarp brolių lietuvių, ypač gi tarp biednesniųjų. Kad ir dideliais darbais pasigirti dar negalėtumėm, bet vis dėlto šįtą veikėme: per 7, 8 mėnesius iš draugijos narių (jų yra 80) ir kitų žmonių surinkome 215 rublių, kuriuos suvartojome labiausiai pradiniam vaikų mokinimui. Be to, įsigijome magiškąją liampą, įsitaisėme sceną ir išsikėlėme du lietuvių vakaru.

Greta "Šviesos" Subačiuje susidarė "Blaivybės" draugija, į kurią priklauso arti 20000 narių. Šį draugija kovos prieš gritybę ir eis prie blaivybės per apšvietimą ir supratimą. Ir tą dragija, nors dar keletas mėnesių tegyvuoja, susilaukė jau gerų pasekmių: vietinių monopolių apyvarta mažne per pusę sumažėjo. Treti metai kaip Subačiuje įkurta skaitykla, kurioj yra apie 350 tomų: sumanėme įtaisyti viešus skaitymus, vakarinius kursus, ateityje gal ir dvikliasę mokyklą, ir tt.; apskritai sakant, sukrutome budinti musų brolius iš miego ir parupinti jiems šviesesnį rytoją. Bet tas musų darbas yra labai sunkus, nes daug yra kliučių. Pirmoji kliutis—tai neužuojauta daugelio žmonių, kurie vis dar tebeniekina apšvietimą; antroji — tai ta, jog neturime tam tikros vietos, iš kur patogiausiai galėtume apšvietimą ir susipratimą tarp žmonių platinti. Iki tolei musų broliai rinkosi, be bažnyčios, vien į alines ir slaptasias karčiamas, ir rinkosi ne dėl apšvietimo; musų jaunosios draugijos "Šviesa" ir "Blaivybė" nuosavių namų neturi; tuotarpu gi viešiemsiems skaitymams, draugijų susirinkimams, vakarams — reikalingi butinai namai su didele sale. Tie namai sutrauktų į savę visas gerasias musų spėkas, patrauktų musų jaunuomenę; iš tų namų Šviesos spinduliai platintųs po visą apylinkę; jie įneštų naują gyvybę į musų apmirusįjį gyvenimą; jie, vietoje girtos linksmybės, suteiktų musų broliams sveikų, naudingų, dvasią pakeliančių pasilinksminimų. Kas nežino kokį svarbumą turėjo čekų tautai atgijant tie "žmonių namai", po visą kraštą miestuose ir miesteliuose įkurti?

Sit ir musų "Šviesa" sumanė pasistatyti Subačiuje "liaudies namus". Apsieis jie į 2000 rublių. Jeigu visi musų broliai Subatėnai suprastų tą reikalą, nesunku butų tas sumanymas greitu laiku įvykinti, bet daugumai jų ta idėja visai svetima. Pagaliaus nuliekamų pinigų jie ne daug teturi. Taigi iš čia reikalingų pinigų mes surinkti negalėtumėm (Gal tik per labai ilgą laiką). Visa musų viltis į jus atkreipta, mieliejie tautiečiai. Jųs, laisvės šalin nukeliavę, pažinote jau tos laisvės ir šviesos brangumą; jųs tad geriau tą musų reikalą atjausite. Pas jus, pagaliaus, doliaris greičiau kišenėje pasimaišo, negu pas musų sodietį auksinas. Taigi, sušelpkite mus tame reikale, kiek kas išsigalės ir panorės; už kiekvieną centą busime nuoširdžiai dėkingi. Tėvynė neužmirš tų jųsų aukų!

Su tikra pagarba.

Subačiaus "Šviesos" Valdyba.

Antrašas aukoms ir raštams siųsti: Russia, Gouv. Kovno, Počt. st. Suboč, kunigui Jonui Aleknai.

(Iš 'V.')

IŠ AMERIKOS.

GIRIŲ GAISRAI.

Duluth, Min. Siaučia girių gaisrai Minnesotoj ir Wisconsine. Miestas Hithing jau iš visų pusių degančių girių apsiaustas, visi gyventojai išėjo stabdyti ugnį, bet tas gali pasisekti vien tąąsyk, jeigu vėjas atsikreiptų. Žmonės negali išsigelbėti, kadangi iš visų pusių miestą apsiaučia degančios girios. Girių gaisrai prisiartino jau prie miesto Atmeek, Wis., gaisrai tie yra vos 100 yardų nuo miesto.

Duluth, Min. Girių gaisrai apsiautė daug miestelių šiaurinėse Superior ežero pakrantėse. Gyventojai turi tik vieną išsigelbėjimo kelią — ežerą. Miestelis Beaner Bay dega jau.

ŠOVĖ Į PREZIDENTĄ.

Oyster Bay, N. Y. Čia prasiplatino žinia, buk nežinia kas šovė į prezidentą Rooseveltą. Nors išjieškojo krumynus, iš kurių šuvis buvo paleistas, bet šovėjo nerado. Suvis vienok prezidento nužgavo; gal šovėjas ir nenorėjo užgauti.

UŽ SIUNDANČIĄ KALBĄ NUBAUSTI.

New York. Likosi čia suareštuoti anarchistai Berkman ir May Smith, kadangi susirinkime vario unijos laikė siundančias kalbas. Policijos teisėjas pasmerkė juos 30 dienų kalėjiman.

MANĖ, KAD TAI RAGANA.

Newton, N. C. Vienoje bažnyčioj, laike dievmaldystos bažnytinės mokyklos vaikų, 21 metų Leon Raden prišoko prie vargonuojančios 19 metų merginos Willie Bullinger ir jai įvarė tris kartus peilį į krutinę, nuo ko ji ir numirė. Raden teisina savo pasielgimą tuomi, kad jo nudurta mergina buvo ragana, todėl jis ją turėjo nudurti. Raden sedėjo beprotų namuose, neseniai jį iš ten paleido kaipo išgydytą. Matyt beprotystė vėl sugrįžo.

KOVOTOJŲ SU DŽIOVA KONGRESAS.

Washington, D. C. Nuo 21 d. rugsėjo iki 12 d. spalių trauksis čia kovotojų su džiova kongresas. Garbės prezidentu bus išrinktas prezidentas Roosevelt, o jo vietininkais — vice-prezidentas Fairbanks, kongreso perdėtinis Cannon ir visų valstijų gubernatoriai. Bet tie garbės viršininkai, turbut, mažiausiai išmano, kaip reikia su džiova kovoti.

PUIKUS TVARKOS DABOTOJAS.

Memphis, Ten. Buvęs senatorius Sullivan užtikrina, jog laike buvusių Tennesse ir Mississippi valstijose negrų skerdynių jis buvo mušančių negrus minių vadovu ir pirmutinis davė prisakymą minioms šaudyti į kitokios parvos Amerikos ukėsus. Matyt, geri ir dori tie Amerikos senatoriai!

PASIPUOŠUSI PASISKANDINO.

Newark, N. J. Mažame ežerėlyj ant farmos Hartmano rado kuną milijonierio Harvey moteries. Ji buvo apsirėdžiusi puikiausiuose savo drabužiuose; ant kaklo turėjo deimantų ir žemčiugų vertės $25000. Kuną jos ežere rado su šunų pagelba.

EXPLIOZIJOS.

Syracuse, N. Y. Įtaisose Wildbridge Latimer Co. atsitiko gazo linos expliozija, kurios vienas vyriškis likosi užmuštas, o daug žmonių tapo sužeistų.

Agawam, Mas. Vandens traukimo įtaisose expliodavo 20 svarų dinamito. Expliozijos trįs vyriškiai likosi užmušti, o šeši sunkiai sužeisti.

GAISRAI.

Toronto, Ont. Sudegė čia Johnsono odinė. Nuostolius gaisro padarytus skaito ant 200000 do.

Denver, Colo. Belmant hotelyj, pn. 1723 Stant st. užgimė gaisras. Ugnyje pražuvo penkios ypatos, o 20 pavojingai apdegė.

NELAIMES ANT GELŽKELIU.

Geneva, Pa. Netoli nuo čia iššoko iš rėlių Erie gelžkelio traukinys. Prie to 23 ypatos likosi sužeistos. Kaip pasirodė, traukinys buvo kokių niekšų, ar gal kvailių iš rėlių išvarytas; jų dabar jiesko su šunų pagelba. Sužeisti daugume grekai ir italijonai darbininkai.

New York. Ant viršutinio gelžkelio susimušė ties Myrtle str. du traukiniai. Prie to dvi ypatos likosi užmuštos ant vietos, o daug žmonių tapo sužeistų.

IŠ DARBO LAUKO.

¶ Reading, Pa. Reading Iron Co. pagarsino, jog karų dirbimo dirbtuvės dirbs po 53 val. sanvaitėj; iki šiol dirbo tik 45 val.

¶ Birmingham, Ala. Anglių kasyklose Alabama valstijoj, kur du mėnesiu traukėsi streikai, prasideda darbai.

¶ Hollidaysburg, Pa. Prasideda darbai varstotuose Pennsylvania gelžkelio. Prie darbo patilps 700 darbininkų.

¶ Providence, R. I. Organizacija tarnaujančių ant gatvinių karų apgarsino čia streiką dėl prašalinimo nuo vietų 54 tarnaujančių.

¶ Clarksburg, W. Va. Čianykščios cinko dirbtuvės likosi valdžios uždarytos.

¶ Helmont, O. Visose kasyklose Hecking Valley dirba nuolatai.

¶ New York. Savininkai drabužių dirbtuvių pakėlė darbininkų algas, todėl unijų streikai čia pasibaigė.

¶ Sedalia, Mo. Varstotuose Missouri Pacific gelžkelio pradeda dirbti pilną laiką; iki šiol dirbo čia pusę laiko.

¶ Terre Haute, Ind. Highland geležies dirbtuvėse, kuriose nuo kelių mėnesių dirbo tik pusę laiko, nuo dabar pradeda dirbti pilną laiką. Minėtose dirbtuvėse dirba 600 darbininkų.

¶ Portland, Ore. Darbai šiuom kartu eina čia negeriausiai, iš kitur pribuvusiam sunku darbas gauti.

¶ Minden, W. Va. Aplinkinėse kasyklose dirba tris dienas sanvaitėj.

¶ Alix, Ark. Šitų aplinkinių angliakasiai streikuoja.

¶ Cannonsburg, Pa. Visose kasyklose Pittsburg-Buffalo Co. čia ir Bracentone dirba su pilnu darbininkų skaitliumi.

LIETUVIAI AMERIKOJ.

IŠ WESTVILLĖS, ILL.

Darbai anglių kasyklose eina vidutiniškai; kitokių darbų čia nėra.

Lietuvių yra čia apie 200 apsivedusių, o pavienių daug daugiau, Laikraščių skaitytojų teipgi čia ne mažai, bet darbininkiškas supratimas, apskritai imant, stovi žemai. Mažai čia darbininkų, su kuriais galima but pasikalbėti apie musų pačių reikalus. Apskritai imant, darbininkiškas supratimas nežengia pirmyn, bet žemyn vėžio žingsniu atgal. Ypač tą galima patėmyti dabar, besiartinant rinkimams. Yra toki, kurie jau dabar pardavė savo protą kapitalistams su savo šeimynoms 4 metams pasidavė po kapitalistų letena. Tie užmiršo jau praėjusius laikus,kada žmonės tukstančiais bėgo prie miesto rumų melsti darbo ir duonos; neturėdami ką valgyti su savo šeimynoms, rankas iškėlę, meldė pagelbos. Gavę doliarį, prisiekė buti kantriais, kentėti toliau po tų pačių politikierių letena.

Westvillėj dabar ne yalia laikyti karčiamos ir pardavinėti jose svaiginančius gėrimus; o netoli už Westvillės galima gauti kiek tik kas nori. Karšti katalikai (o iš kur žinia, kad tai karšti katalikai? Red.), ten eidami, nešasi drauge revolverius ir geležinius krumplius; gal jie tuos gnklus ir į bažnyčią nešasi (reikia ištirti pirma, o paskui ant tikro rašyti; spėjimai, tankiausiai neteisingi, neturi nė jokios vertės. Red.).

Darbininkas.

IŠ McNAUGHTON, WIS.

Miško gaisrai apsiautė visą Lietuvišką kolioniją, susidedančią iš sekančių familijų:

Jono Rašinsko, Vinc. Žlabio, Juozo Kundroto, Povilo Jovaišo, Jono Burbos, Mateušo Išaro, Antano Klimo, Antano Urlaičio, Miko Urlaičio, Petro Urlaičlo, Vinco Abrašinskio ir Jono Banio.

6 d. rugsėjo Rašinskio farmą apsiautė ugnis iš visų pusių ir sudegino jo visas triobas ir namų daiktus, drabužius ir žemės dirbimo mašinas.

Kaz. Vištartas buvo čion su savo motere ir 5 mėnesių amžiaus duktere ant vakacijų, apturėjo nuostolių ant $65.00. Ugnis traukia tolyn į girias. Padarė nuostolių ant milijonų doliarių.

Kaz Vištartas.

IŠ SHEBOYGAN, WIS.

Darbai eina vidutiniškai, bet pribuvusiam sunku darbas gauti. Apšvietimas tarpe lietuvių žemai stovi, nors ateina gerokai pirmeiviškų laikraščių, kaip: "Lietuva", "Keleivis", "Kova", "Vien. Liet." ir kiti, bet nėra čia žmonių besidarbuojančių musų tautos labui. Nėra čia tautiškų organizacijų išskiriant Kliubą. Yra čia 2 bažnytinės pašelpinės draugystės. Visi čia dar sunkiai miega ir nežinia, kada pabus. Laikas jau butų pabusti ir pažiurėti, kas dedasi pasaulyj, kaip musų broliai kovoja už geresnį buvį. Jie nesigaili nė savo gyvasčių paliuosavimui savo brolių iš po kapitalizmo arba carizmo jungo. Jiems vieniems sunku, jie laukia ir musų pagelbos, bet mes ne atkreipiame atydos, ypač Sheboyganiečiai, nes mažai Sheboyganiečiai supranta dabartinę gadynę. Čia neseniai rinko parašus protestui prieš caro valdžią, prieš išdavimą politiškų prasikaltėlių; nors lietuvių yra čia apie 5—6 šimtai, bet visai mažai parašų surinko: vieni sakė: gal kokis vagis išduodamas, kiti sakė: aš čia pasirašysiu, o gal Lietuvoj ukę randui pavedu; kiti sakė: gerai, tegul kankina tokius; kiti stačiai sakė, kad jeigu ateis į jųjų stubą, tai galvą permuš. Čia yra keletas ir susipratusių žmonių, bet nieko negali gero padaryti.

Amerikos Politiškas Kliubas parandavojo svetainę "Labor Union Hall" pn. 412 N .8th st. Atsibuvo joje susirinkimas 13 d. rugsėjo, 2 valandą popietų. Norinti prisirašyti prie Kliubo galėjo atsilankyti. Kliube yra aiškinama politika; Kliubas parupina ukėsiškas popieras jų neturintiems; sanariai gauna pagelbą laike ligos $3.00 ant sanvaitės.

22 d. rugpiučio čia pasiskandino lietuvis Juozapas Ašmutis, gavęs proto sumaišymą. Daktaras pripažino, kad jis gavo smegenų uždegimą, bet žmonės šneka, kad tai gavo proto sumaišymas iš rupesčio, nes keli mėnesiai atgal jo tėvas Lietuvoj aprašė ukę kitam jo broliui. Vėlionis buvo tiktai 27 metų amžiaus. Paėjo iš Suvalkų gub. Ketverge dar dirbo iki pietų; po pietų apleido darbą, parėjąs namon, atsisveikino su savo draugais, prašė atleisti, jeigu kuom nusidėjo. Ant rytojaus davė gaspadinėj $20.00 už burdą ir pasakė, kad daugiau pas ją negyvęs, eis į upę ir pasiskandys. Tą dieną jo brolis nėjo į darba, nes dabojo, pašaukė gydytoją, kuris apžiurėjęs užrašė vaistų. Po pietų palydėjo draugą, bet ir brolis nesiliko. Atėjus ant tilto, bandė šokt, bet draugas sulaikė. Po tam metėsi į kitą pusę tilto ir įšoko. Ne po ilgam tapo išimtas, bet jau negyvas. Vėlionis palaidotas ant katalikiškų kapinių. Vėlionis buvo rimtas vyras, negirtuokliavo. Nieko ne nuskriaudė.

P. A.

IŠ ST. LOUIS, MO.

Čia yra plumberių mokykla, iš kurios lietuviai gali naudotiesi. Visas mokslas apribuotas 3 mėnesiais, bet kartais į tokį laiką negalima mokslo pabaigti; nors ir ir ilgiau mokytusi, ne reikia daugiau primokėti. Už visą besimokinimo laiką reikia mokėti 50 dol.; reikia dar nusipirkti knygos ir tuli darbo įrankiai. Daugiau iškaščių nėra. Mokykloj mokinasi daugiausiai amerikonai; lietuvis čia tik aš vienas. Nežinia, kodėl lietuviai nenori mokytiesi to pelningo amato. Norintis įstoti mokyklon, turi gerai pažinti angliską kalbą ir mokėti šiek tiek rašyti ir skaitliuoti: gerai kas pažįsta ir šiek tiek fizikos, bet jeigu nepažįsta, tai su ją supažindina mokykloj. Mokytojas yra geras tikroj to žodžio prasmėj; teipgi architektas, inžinierius laiko vieną lekciją sanvaitėj. Mokina piešimo, medegų vertės ir jų sudėjimo. Pabaigusiam mokykla pati užtikrina vietą. Ne reikia užmiršti, kad plumberių užsiėmimas pelningas. St. Louise už 8 val. darbo moka po $5.50. Norinti daugiau apie mokyklą ir išlygas į ją pastojimo dasižinoti gali kreiptiesi ant antrašo: Jurgis Norvaiša, 1422 N. Mine str., St. Louis, Mo.

Jurgis Norvaiša.

IŠ HARTSHORNE, IND. TER.

19 rugpiučio šaftoj Nr 1 Ibares, Okla. kasyklų atsitiko baisi nelaimė. Mat buvo čia bačka gazolino, o aplink ją buvo palieta gazolina. Vėžant karus, koks vaikas, ar kits koks kompanijos tarnas padegė gazoliną. Kadangi ugnies negalimą buvo greit užgesinti, tai iš buvusių 0lo j,30 darbininkų užtroško. Kas įstengė nuo šafto išbėgti, tie išliko, bet katrie nubėgo į šaftą, tie visi užtroško. Užtroško: 13 italijonų, 2 rusinai, 4 lietuviai, kiti buvo anglijonai. Iš lietuvių užtroško: Juozapas Guogelis, Jokubas Stasiulevičius, darbininkas vardu Petras paeinantis iš Kauno gubernijos; pravardės jo nežinau ir Petras Šalčius, paeinantis iš Senapilės pav., Pagermonių valsčiaus, Pakambių kaimo. Turėjo 45 metus. Turėjo 4 giminaičius Amerikoj: 3 Pittstone ir vieną Hartshorne.

Jonas Viršutis.

IŠ ATHOL, MAS.

Lietuvių yra čia diktas burelis. Visi jie sutikime gyvena (kad užsipelnyti vardą lietuvio dar nepakanka sutikime gyventi, bet reikia atlikti ir kokius nors tautiškus darbus. Ką gi Atholio lietuviai apart sutikimo daugiau veikia? Red.). Jie turi savo halę, kur susirenka apkalbėti visokius reikalus.

Yra čia gimusių merginų ir seniai iš tėvynės atvykusių. Jos vadina savę anglikėms, nors angliškai vos susikalbėti moka, o lietuviškai kalbėti ne nori. Teip mat menką protą turi tulos musų merginos (tai apie jas lietuviams nepriderėtų ne rupintiesi per daug. Red.).

Čianykštis.

IŠ LISBON FALLS, ME.

Darbai eina čia gerai, bet iš kitur pribuvusiam sunku darbas gauti.

Lietuvių yra čia 2 šeimynos ir 12 pavienių. Apšvietime jie stovi žemai. Laikraščių nė knygų ne skaito. Laiką čianykščiai lietuviai praleidžia prie kazyrų ir gėrymų. Nors čia saliunų nėra, bet norinti gerti, randa vietas su gėrimais. 1 d. rugsėjo buvo čia lietuviškos krikštynos, bet iš jų ne vienas svečias išsinešė ant kaktos mėlyną gumbą.

L. Brol.

IŠ LEWISTON, ME.

Šitose aplinkinėse dar vis laikosi pagarsėjęs ir "Lietuvoj" aprašytas klierikas, kuris ypač nuo merginų ir moterų renka sau aukas. Bet apie jį daugiau nerašysime.

Lietuvių čia yra apie 40 šeimynų, o pavienių bus apie 300 ypatų. Musų žmonių apšvietimas ne žemiausiai čia stovi. Ateina čia veik visi Amerikoj išeinantiejie laikraščiai. Yra čia 3 draugystės: Šv. Baltramiejaus turi apie 200 sanarių, Moterų Motinos Švenčiausios, neseniai susitvėrusi, turi apie 20 sanarių. Girtuokliavimai ne labai čia terp lietuvių išsiplatinę. Nors čia atvirų saliunų nėra, bet norinti gerti, raugalo gali gauti kiek tik nori.

16 d. rugpiučio socijalitai parengė čia prakalbas. Kalbėtojai kalbėjo apie viską, neaplenkė ne Jezaus, bet prakalbos nesisekė: neišsilavinę kalbėtojai nieko neišaiškino, maišė viską be tvarkos kaip žirnius su kopustais. Po prakalbų norinti prie socijalistų kuopos prisirašyti liko salėj. Susitvėrė 105 L. S. S. kuopa iš 19 sanarių, tame skaitliuje yra ir moterų.

Čia yra dvi lietuviškos valgomų daiktų pardavinės, viena saldumynų pardavinė. Iš lietuviškų krautuvėlių nė viena neužsilaiko gerai.

Moterėlių ir mergelių supratimas stovi čia ant labai žemo laipsnio. Laikraščių iš jų, turbut, nė viena nę skaito, o apie skaitymą kokios moksliškos knygos nėra jau nė ką kalbėti; laiką praleidžia ant apkalbų ir visokių pliauškimų.

Darbai čia truputį pasigerino, dirba dabar 3—4 dienų sanvaitėj.

Baltrus Lauras.

CARO BUDELIAI TROKŠTA DAR DAUGIAU AUKŲ!

Neužteko kruvinajai Rusijos valdžiai musų brolių lavonų, neužteko jai dar netekusių maitintojų nekaltų moterų ir vaikų verksmo, pagalios, neužteko jai plėšti, žudyti žmonės pačioj Rusijoj, ji užsimanė padaryti medžioklę kitur ant nekaltų žmonių! Štai jos kruviniejie nagai pasiekė ir tolimos Amerikos pakrantes. Ji užsimanė jieškoti naujų aukų už plataus banguojančio Atlantiko. Ten ji užsimanė padaryti kruvinają medžioklę. Ir ilgai nereikėjo laukti, kaip tą medžioklė atnėšė jai pageidaujamus vaisius, — pasisekė gauti į savo nagus dar vieną kandidatą kartuvėms, tai drg. Paurėną, kuris 1904-5 metais Priebaltijos krašte kovojo už žmonijos tiesas, už tos žmonijos, kuri teip šaltai į jį žiuri, kuri teip mažai apie jį tesirupina, užtai, kad jis jos gerovei dabar paskirtas kartuvėms....

Tebunie šis atsitikimas liudytoju, kaip męs prijaučiame tiems, kurie musų gerovei nesigailėjo paskutinių spėkų, net ir gyvasties!

13 d. rugsėjo laikė mitingą Chicagoj susitvėrusi "Taryba" iš L. S. S. kuopų ir kelių pirmeiviškų pašelpinių draugyščių. Mitingas atsibuvo 4 val. po pietų p. Radavičiaus salėje, pn. 942 — 33rd st. Į Tarybos mitingą buvo užkviestos per laiškus veik visos žymiausios Chicagos draugystės prisidėti prie to švento darbo. Taryba turėjo viltį, kad musų broliai neužmirš savo pareigų. Bet kitaip stojosi.... Iš daugelio užkviestųjų draugyščių, vos tik kelios atsiuntė savo įgaliotus delegatus, o kitos visos ramiai praleido užkvietimą pro ausis. Dėlko teip? Dėlko tos draugystės ant to neatkreipė jokios atidos?

Argi tų draugyščių sanariai teip greit užmiršo tų likusiųjų našlaičių ašaras, tuos vaitojimus, kuriuos, beabejonės, daugelis girdėjo iš Rusijos. Pagaliaus, argi jie teip greit užmiršo tą, kad ir jie patįs to paties kruvinojo budelio prispirti, turėjo keliauti per plataus Antlantiko vilnis, į tą tolimą Ameriką, geresnio pragyvenimo jieškoti? Argi Chicagos tuviškoji visuomenė ant tiek paskendus atžagareiviškumo vilnyse? .... Liudna!....

Broliai! kurie trokštate laisvės, kurie nebenorite daugiau girdėti nelaimingųjų našlaičių šauksmų ir matyti jų ašarų; jųs, kurie nebenorite regėti savo brolių lavonų, žuvančių po budelio koja, ateikite sekantį nedėldienį, tai yra 20 rugsėjo, 4 valandą po pietų į p. Radavičiaus salę, pn. 942 — 33rd st., ir parodykite savo sanjausmą, pasirašydami po "Petition for Pauren".

Tuomi jųs atliksite didelį ir šventą darbą, — išliuosuosite dar vieną nelaimingą auką iš caro valdžios rankų. Atminkite tą šventą pareigą!

Turiu priminti, kad minėta Taryba nutarė rengti protesto mitingus visuose miesto pakraščiuose kaip tai: Town of Lake, Bridgeport, West side ir North side ir tt.

S. Str—as.

SUMANYMAS.

Man nekartą ateina mislis apie daugumą musų tautos gyvenime nepripildytų spragų. Iš visų pusių matyti, kad laiks nuo laiko žmonės susipratę ir stengiasi it milžinai tas spragas užkimšti. Bet ar jiems visad pasiseka tas padaryti? Ar jie, vieną gerą bedarydami, tankiai nenulydi į kapus kelis kitus jau kuone išsipildžiusius sumanymus? Kodėl taip yra? Todėl, kad visuomeniški dalykai paprastai nėra vaisiu tų žmonių, kurie galėtų juos geriausiai varyti. Užtaigi norėčiau ir padaryti sumanymą, kuris, rodosi, padarytų daug gero musų tautai. Bet tas priguli nuo tų, kurie tą dalyką paremti norėtų.

Lietuviai (šneku tiktai apie progresyviškus ir apie susipratėlius lietuvius) yra du — vienas iš jų mokytas, uoliai dirbantis, varo darbą dažniausiai ne sentimetais, o protu; antras gi, nemokytas, ir negalėdamas daug užtėmyti, varo darbus kuone jausmais. Pastaramjam, žinoma, yra daug daugiaus panešių negu kad pirmamjam. Todėl, ar yra kas nuostabaus tame, jei tokie ir varo visą tautišką reikalą ne protu, bet jausmais? Man rodosi, kad nebutų sunkiausias daiktas padaryti atbulai, tai yra, kad tautos darbai butų varomi protu, o ne vien jausmais.

Tam tikslui sumanyčiau, kad susiorganizuotų apšviestesni tautos

žmones. Tarpe tų skaitau tuos, kurie yra pabaigę augštesnius mokslus arba kursus dailoje, kaip ir tuos, kurie, neturėdami ištekliaus pasiekti to, bet turėdami pasitikrinimą, apie mokslo ir dailės reikalingumą, įgavo jį patįs per savę, idant ir jie galėtų prisidėti bent šapalėliu prie tautos pastumėjimo pirmyn.

Tokia organizacija galėtų išdirbti išsitikėjimą visuomenės, ir turėdama tokį milžinišką ginklą rankoje, pakreiptų šalies reikalus ton pusėn, kur didžių didžiausią nauda rastusi. Vėlei, ji taptų dideliu paakinimu musų jau iš kelio bekrypstančiam jaunimui. Matydami sanjungą mokytų žmonių, norėtųsi ir jiems prie jos prisidėti. Bet kadangi neturi reikalingos kvalifikacijos įstoti, jie pasistengtų pasiekti reikalingą apšvietime laipsnį, idant galėtų ir jie prisiskaityti prie narių tos sanjungos. Pakaks ir tų paveizdų kurias daviau, nes jų yra begalo daug, jie aiškųs per save ir be jų minėjimo.

Suprantu gerai, kad šitas sumanymas turėtų eiti nuo žmogaus mokytesnio, darbštesnio, bei daugiaus tautai save atsidavusio, bet su savo tėvu apie tai pasišnekėjus, gavau nuo jo paliepimą tą dalyką bent trumpai parašyti.

Tikiu, kad pajudintas klausimas yra naudingas ir, kad tautą tokia organizaciia niekumet atgal neužgesys,bet nuves bent kelis žingsnius priešakyn!

Deliberare utilia, mora est tutissima.

Keistutis Šliupas, A. B.

NUO "APŠVIETOS" MOTERŲ DRAUGYSTĖS CHICAGOJ.

Ant svieto buvo laikai, kada gaivalas, gimęs nežinojo kaip valdyti save, nereikalavo valdyti kitų.

Bet amžiai ėjo be pertrukio, perkeisdamį elementus. Gimė ir mirė, gimė ir mirė, keitės, vystės viskas, kol atėjo gadynė, kurioj atsigimė žmonės, ir iš jų išsitobulinę, stojosi filiozofais, mokslinčiais, poetais, gudrais išradėjais. Tie pirmiejie amžiai neteip greit praėjo kaip mes juos apmastom, bet jie slinko ir slinko palengva, ir slinkdami, išpalengvo teip toli nuo mus atsitolino, kad mes tik dvasios akims tegalim užtėmyti, ir tai ne aiškiai — tik kaipo šešėlį tų pirmųjų amžių. Tie praeities amžiai keitė gaivalus, keitė sanlygas sykiu su jais.

Buvo gadynė tokia, kad moteris buvo valdininke saves ir savo kudikių. Bet laikui bėgant, jai pasirodė per sunku kudikiai auginti vienai, ji juos pavedė vyrui ir ant galo pati save atidavė jam.

Paskui ji pasijuto labai apsigavusia, kadangi ji tapo jo verge, belaisve, apsunkinta visokioms sunkenybėms, o dar ne sykį mušama. Ir jos kudikiai,nors prie vyro budami, pravirkę, vis tiek jos jausmus užgauna. Taigi matomai moteris apsigavo.

Bet šioj gadynėj vyrai pasikėlė ant gana augšto kulturiško laipsnio, (žinoma ne visi) jie jau ne nebereikalauja moterų žemesnybės, bet nebenori prisiimti pasišvenčiančios atsidavusios moteries; jie žvalgosi, jieškodami moteris su išlavintu protu, prakilnios doros ir širdies, kuri drasiai, su energija, stojus šalia jo, smagintų ir ramintų jo dvasią.

Toks reikalavimas vyrų privertė moteris suprasti, kad jų pasišventimas ir atsidavimas vyro norams turi labai menką ir paniekintą vertę.

Mes galime patėmyti ant kitataučių pirmeivių moterų, kurios suprato, kad ne vien vyrai reikalauja prakilnių moterų, bet visos žmonijos judėjimas reikalauja moterų tobulumo. Jos savo gabumu pasiekė gana augštą mokslą ir atsidrasino pareikalauti lygių įstatymiškų teisių su vyrais. Ir valdžia ne drysta priešinties jų reikalavimams, leido joms žengti į visas šakas mokslo, ir šioj gadynėj jos jau eina lenktyn su mokyčiausiais vyrais. Jos užima augščiausias vietas, kokias seniau tik kiltas vyras užimti tegalėjo.

Ir dabar dar yra tokių vyrų, kurie nepripratę prie prakilnių darbų, moterų nuveiktų, kraipo galvas, skaitydami poetiškas, filiozofiškas knygas moterų parašytas. O dar nemažai randasi ir tokių vyrų, kurie pamatę moterį išėjus ant tribunos, ir išdrysusios kalbėti į didelį burį žmonių, su nusiminimu taria:

"Jau artinasi svieto pabaiga, mat prieš teismo dieną apsireiškia didelės atmainos sviete". Teisybė, mąstant apie praeitus amžius ir dabartinį, ištikro pasirodo nemažos atmainos gamtoje: kad moteris, teip ilgai nešusi jungą vergystės, teip ilgai buvusi prislėgta tamsos, išsitobulino ir progresan žengia prie išganingos šviesos ir laisvės sykiu su didvyriais.

Žinoma tuom mes galim džiaugtis su svetimtautėms moterims.

Lietuviškos moterys labai mažai nuveikė prakilnesnių darbų, bet visgi ir jos jau pradeda atbusti, nors žiovaudamos, taria vyrui: "Nebe tie laikai, kad aš bučiau tavo vergė, tu turi manę guoduot!"

Lietuve moteriške! Jeigu tu nori buti vyro guodojama, pirmiausia trenk į patvorį tą pilną blekinę putoto alaus; apsiprausus švariai, apversk atlikusį laiką skaitimui moksliškų knygų! Tada suprasi, ar turi tiesą pareikalaut nuo vyro guodonės, ar ne.

"Apšvietos" lietuvių moterų Dr-tė Chicagoj susitvėrė tuom tikslu, kad musiškės nors pėdsakiu sektų prakilnesnių kitataučių moterų kelius. Mes rengiame prakalbas, monologus ir dekliamacijas. Tas bus 27 rugsėjo, Freiheit Turner svetainėje, 3417 So. Halsted st. Prakalbos prasidės 5 val. po pietų. Po prakalbų bus balius, Lietuviškas jaunimas galės puikiai pasilinksminti. Įženga tik 25 centai porai. Užkviečiam susirinkti kuo skaitlingiausiai.

Vardan "Apšvietos draugystės,
M. Šeškienė.

AR IŠTIKRO VALPARAISO MOKYKLA NENAUDINGA MUSŲ JAUNUMĖNEI?

Nenorėdami leistis į bergždžius ginčus su p. Piemeniu dėlei jo "perspėjimo" musų jaunumenės, kad ši pastaroji nevažiuotų į Valparaiso mokyklą (žiurėk Nr. 35 "Lietuvos"), męs, buvusiejie Valparaisiečiai, pažindami gerai gyvenimą tenykščių lietuvių-moksląeivių ir vietinės mokyklos sanlygas, pažymime, jog p. Piemuo arba pats gerai neištyrė sanlygų Valparaiso mokyklos ir gyvenimo lietuvių, tenai esančių, arba buvo klaidingai apie juos informuotas. Todėl jis, turbut, ir prasilenkė teip labai su teisybe savo straipsnyje.

Musų vardai — tai tik dalis buvusių Valparaisiečių, vienok lai ir jie liudija musų apšvietos ir mokslo jieškančiai jaunumėnei kad minėtoji Valparaiso mokykla ikišioliai yra vienatinė moksliška įstaiga, lengvai musų jaunumėnei prieinama. Parankumas tos mokyklos išsireiškia tuomi: 1) jog šitoj mokykloj išlaidos yra daug mažesnės, negu kitose mokyklose, 2) kad jaja galia pasinaudoti teip mažai temokantis, kaip ir jau prasitrynusis (žinoma, jeigu tik tikrai nori pasinaudoti) ir 3) kad Valparaiso mokykla yra vienatinė visose Sujungtose Valstijose vieta, kur užvestos reguliariškos klasos Lietuviškos kalbos; taigi tik šitoj ikišioliai mokykloj gali musų jaunumėnė apsipažinti su savaja kalba, literatura ir istorija.

Męs, tenai buvisiejie, manome, jog p. Piemuo "Lietuvoje", kaip lyginai p. Kerdžius "Katalike" labai nepagirtinai elgiasi, bandydami (tikime, — jiems nepasiseks) gesinti vos užsiliepsnojusį žiburį šviesos.

Buvusiejie Valparaisiečiai:

1. Jonas Šileika, Fine Art Institute, Chicago, Ill.
2. B. K. Balevičius, Chicago, Ill.
3. K. Dagis, Chicago, Ill.
4. F.A. Juozapaitis, Chicago, Ill.
5. J. Sakalauskas, Chicago, Ill.
6. K. J. Vičas, Chicago, Ill.
7. J. Vaineikis, Chicago, Ill.
8. J. Sutkus, Grant Works, Ill.
9. J. Vilkas, Lowell, Ind.
10. J. V. Liutkauckas, Brooklyn, N. Y.
11. J. J. Giraitis, Brooklyn, N. Y.
12. A. Ramanauckas, Lawrence, Mass.
13. Kazas Radžius, Chicago, Ill.
14. J. Bružis, Chicago, Ill.
15. Dulkė, Chicago, Ill.
16. Petras Koraitis, Chicago ,Ill.
17. Emma Judeikiutė, Chicago, Illinois.

Į PRENUMERATORIUS "INKVIZICIJOS".

Gaunu laiškus su pinigais išleidimui knygos "Inkvizicija" ir be pinigų gaunu užklausimą: "Kada knyga bus gatava?" Galite suprasti, kokį nesmagų įspudį jie padaro mano širdyje. Kad tai visi suprantantiejie reikalą paliuosavimo proto lietuviškos liaudies iš romiško Oktopuso tantalų butų teip pasielgę, kaip tie, kurie po apgarsinimo prenumeratos tuoj prisiuntė pinigus, tai ir aš galėčiau pasakyti, kada zeceriai pradės ir užbaigs statyti raides. Iki šiam laikui surinkau 170 dol., o reikia apie 600 doliarių, idant, kaip maž daug aprokuojur, lėšas spaudos ir paveikslų galma but apmokėti. Dėlto ir laiko nežinau ,kada knyga bus gatava, neturėdamas nė pusės reikalingų pinigų jos išleidimui.

Bet viliuosi, pasibaigus ekonomiškam kriziui ir bedarbėms, pats važinėdamas po kolionijas prieš Naujus Metus, išmelsti nuo tautiečių reikalingą pagelbą išleidimui mano darbo. Iš daug vietų ateina skundas, jog blogi laikai nedaleidžia norintiems užrašyti sau tos knygos. Priegtam, patyrimas parodo, kad dauguma nuo senų užtarėjų laisvamanių, kurie raginc rašyti apie inkvizitorių darbus ir jų mokslą, pastoję socijalistais, visai nesirupina man prigelbėti. Dėlto, norintiems žinoti kada knyga bus gatava pranešu per gerbiamos "Lietuvos" skiltis, kad artojas, apsėjęs grudą ilgai laukia vaisiaus: teip ir prenumeratoriai turi daryti. Turi buti kantrus ir duoti laikui atlikti procesą išsivystymo sėklos. O kad sausoje žemėje grudas negreit išdygsta, apie tai kiekvienas žino. Diegų vardai tilps knygoje.

Taigi pasenėjęs ir aptingęs lietuvių Krivė meldžia ir laukia nuo Perkuno lytaus — dolierių, o "Inkvizicija" atgaivins tautiečių širdis beskaitant.

Kun. V. Dembskis,
1419 N. Main ave.,
Scranton, Pa.

NUO SVEIKATOS TARYBOS.

Šitą sanvaitę miesto Sveikatos Taryba nukreipia atidžią gyventojų į švarumą namų. Savo atsiliepime sako, kad džiova, tai esą namų liga, vadinas, kad ji nėra užkrečiama ant atviro oro. Paprastai, žmonės dirbanti darbus ant atviro lauko neužsikrečia džiova. Jei jie užsikrečia, tai nešvarumas namų tam yra kaltas. Dėl šitos priežasties, sako minėtas atsiliepimas, męs tiek kartų kalbėjome apie švarumą namų, vartodami žodį "namai" plačiausioje prasmėje, pažymėjimui vietos, kur žmonės gyvena, ar dirba.

Džiova yra liga namų; ji atsiranda iš perų, kurie auga kuno audiniuose ir kurie buva išmetami su spiaudalais. Šitą žinant, vienas dalykas pasilieka — nespiauti ant aslos. Tas rieškia, kad visose dirbamose vietose turi buti spiaudyklos ir jos reikia kasdien gerai išvalyti.

Dulkės yra pavojingos, todėl asla pirma šlavimo turi buti sušlakštoma, arba dar geriaus išbarstoma piuvėnomis sudrėkintomis skiedalu gero disinfektuojamo vaisto.

Užterštas oras yra mirtis. Džiova, pneumonija, influenza ir daugelis kitų ligų tiesiog paeina nuo blogo ir užtršto oro. Todėl atydžiai reikia prižiurėti ventiliacijos. Žiurėk, kad langai visuomet nuo viršaus butų nuleisti irnuo apačios pakelti. Šiteip langus laikant oras visuomet bus šviežias troboje — užterštas viršumi išeis, o šviežias apačia įeis.

Nešvarumas ir liga laikosi iš vieno. Reikiavietės, šlapinimui puodai ir mazgotekiai reikia užlaikyti švariai, vadinas prižiurėti jų švarumą kasdien. Daugelyje dirbamų vietų šitie svarbųs dalykai yra begėdiškai apleidžiami. Reikiavietė, drauge su šlapyklomis ir visomis kitomis įtaisomis turėtų buti padirbta kiek galint iš nesugeriamos medžiagos ir turi buti šiuruojama ir plaujama kasdien.

Paskui, reikia buti lauke kiek galint. Naudotis šviežiu oru ir saulės šviesa kuo daugiausiai. Užlakyti kuną švariai ir maudytis tankiai. Buk akuratiškas laikykis nuosaikių papratimų ir busi sveikas ir laimingas.

DIDELĖ AUKA KNYGOMS.

1906 m. atsilankiau į šifkorčių agenturą p. Dackevičiaus. Ir žiuriu, lentynos knygoms apkrautos. Na, sakau, vyreli, tai daugybę čia puikių knygų turite. P. D. atsakė: et, vyreli, čia tai kun. Varnagyrio knygos, bet nieks, nors dovanai duok, neima. Šįmet vėl mačiau tas kyngas p. D. offise. Klausiau, kas darosi su toms knygoms? Agentas atsakė: "Nežinau nė kur dėti jas, tik vietą užima, tą mėšlą, turbut, reiks laukan išversti, nieks neima, ir neturiu kur padėti, patsai kunigas teipgi nenori jų atsiimt.

Ugi Nr. 36 "Lietuvos" ir "Žvaigždės" skaitau, kad gulėjusias p. Dackevičiaus bankoje knygas kunigas Varnagyris "Lietuvos dailos draugystei" padovanojo — ir dar su kokiais pasigyrimais! Čion man Šventraštis durė į širdį, kad kunigas kaip Kainas užsimanė Dievui auką padaryti iš knygų, kurių nieks imti nenorėjo, kurių nebuvo kur dėti. Ant kiek kunigui žmonių apšvieta rupi, visi supras iš to: pereitą žiemą, kada bedarbių lietuvių vaikinai pardavinėjo pavienius numerius "Lietuvos" ir "Vienybės L.", tai kunigas su pagelba policijos uždraudė ne tik einantiems iš bažnyčios parduoti laikraščius, bet net ir ant gatvių netoliesia bažnyčios. Negana to. Laike bedarbės ir pereitą žiemą, kada lietuviai dalino apgarsinimus, šaukiančius žmonis ant prakalbų, vėl pasirodė geradėju, kad dalino netoliesia bažnyčios: žmonis suareštavo, ir visus nabagus dalytojus magistratas nubaudė kiekvieną po 10 dol. Kad butų nors pačiam Varnagyriui tekę tie pinigai, tai bent atsilankius maskoliškam konsuliui į svečius, but turėjęs už ką šampano nupirkti.

J. N.

L. S. D. P. PAPRUSĖS RAJONO KOMITETO PRANEŠIMAS.

Paprusės rajono koimtetas nutarė atiduoti partijos teismui Joną L—ių ir Juozą P—gį už jų peržengimą partijos statuto, taktikos ir už jų chuliganiškus darbus. Suvalkijos Apskričio Komitetas paskyrė teisėjais 3 partijos narius (Paprusės rajono narių). Dėl tulų priežasčių paduotų teisman negalima buvo pašaukti duot savo paaiškinimus nors raštu. Apie tokį teismo sustatymą liko pranešta Centro Komitetui. Centro Komitetas leido tokiu budu teismą įvykdinti.

Žemiau paduodam Partijos teismo protokolą.

Protokolas.

Partijos teismas susirinko 4 rugpiučio ir išklausęs apkaltinimus, rado:

1) Kad Jonas L—ius 1907 metais apie Griškabudį darė teismus ir paėmė partijos vardu 16 rub., o kitoj vietoj apiplėšė koplyčią. Už tuos darbus rajono konferencija norėjo J. L. prašalinti iš partijos, bet kada J. L. prisipažino kaltu esąs, tai vieton bausmės R. konf. sumažino jo teises, t. y. atėmė nuo jo teisę dalyvauti partijos įstaigose, bet su tuo, kad J. L. atlygintų ir pataisytų savo blogus darbus. J. L. neišpildė R. konf. nutarimo;

2) Kad 1908 m. Jonas L—ius kartu su Suvalkijos "eserais" dalyvavo užmušime K., kuris buk jų nuomone buvęs šnipu. Ištikro tarp J. L. ir K. buvo ypatiški nesusipratimai;

3) Kad 1908 m. J. L. užpuldinėjo ant girios sargų, nuo vieno jų atėmė 16 rub., kitam peršovė ranką, ir ant galo nuo įvairių sargų atėmė apie 6 šautuvus;

4) Kad 1908 m. J. L. darė kartu su kitais teismus Mičkų ir kituose kaimuose;

5) Kad Jonas L—ius ir Juozas P—gis nepildė rajono konferencijos nutarimų, t. y. savarankiškai darbavosi ir nenorėjo išduoti r. konf. partijos ginklų, kurie buk jiems reikalingi apsigynimui nuo policijos. Mat jie sakėsi, kad tur ant savo sprando įvairias kaltes;

6) Kad Juozas P—gis išeinant užsienin rupinosi per "eserus" gauti ryšius su viena ypata, kurią jis norėjo paskui nubausti rykštėmis arba kančiais. Ta ypata, jo nuomone, apskundusi jį policijai;

7) Kad J. L. ir J. P. atsisakė pildyti partijos statutą, nes socijaldemokratų taktika jiems nepatinka. Jiedu labiau linko prie "eserų" taktikos;

8) Kad kiti apkaltinimai, kaslink J. L., o ypač Juozo P—gio (dalyvavimas užmušime ir kituose darbeliuose) nėr, kaip reikia, išaiškinti. Bet iš viso ko matoma, kad J. P. paskutinių laikų pasielgimai nebuvo atsakanti.

Už tuos visus darbus partijos teismas nutarė:

1) Joną L—ių išmesti iš partijos kartą ant visados.

2) Juozą P—gį išmesti iš partijos.

3) Teismo nutarimą ir protokolą viešai apskelbti.

Pasarga. Nuteistiejie pasiremiant "Partijos statuto" 6, turi teisę apeliuoti į visas partijos įstaigas, apskričio konferencija pradėjus.

Po protokolu pasirašo:
K....s,
Z....is,
M. B....s.

Motyvai protokolui apgarsinti:

1) J. L—ius ir J. P—gis jau iškeliavo į užsienį ir tenai gal prisidėti prie vietinių partijų ir tuom varyti toliau savo juodašimtišką darbą; 2) už jų darbus, kiek męs girdėjom, liko nekaltai suimtas ir kalėjiman pasodytas Andriušis. Andriušį gal atiduoti karės teismui, 3) reikia perspėti kitus, kad nepradėtų užsiimti J. L—iaus biauriu amatu.

L.S.D.P. Suv. Apsk. Komitetas.

SUDĖJIMAS VAISIŲ Į STIKLINES.

Iš kalno noriu pasakyti, kad čia nesiduoda patarimas tiems, kurie pasiganėdina visakuo, kad tik nereikėtų stengtis. Jie gali eiti savo senu keliu, sekdami ruožą mažiausios atspirties, sudėti kąnors, kad kaip ir dalį išlaikyti. Bet auga skaitlius tų, kurie nori geriausio ir nesigaili rupesties, jei yra reikalas. Tiems šitie patarimai bus naudingi.

Vaisius turi savo skanumą dėlei tulų savotiškų ir paprastai labai išsikvepiamų ypatybių tam tikrų kiekvienai atmainai. Jos nėra butinai maitingos, bet jos patinka gomuriui ir todėl suteikia vaisiui jo vertę. Klausimas sudėjimo geresnės ryšies vaisių yra tame, kad užlaikyti juos teip, idant šitos kvapsnys neišeitų, uždėjus ant karščio, reikalingo jų išlaikymui.

Verdant paprastame atidengtame sudyne daug susinaikina tikros vertės. Verdant uždengtuose sudynuose ir paskui supilant vaisius į stiklines, prażųva dalis. Todėl mums reikia virti stiklinėse, kuriose žadame vaisius laikyti, ir virti stiklines užvožus. Tam tikslui reikia turėti tam tikros sudėjimo įtaisos, arba reikia jas padirbti iš paprasto žlugtavirio. Kad padaryti jį, reikia padirbti netikrą dugną iš lazdelių ar balanų (balanų užteks), teip sudėtų, kad tarpai terp balanų užimtų pusę paviršio žlugtavirio dugno. Gal bus pravarčiaus padarius šitą dugną iš stambesnės medžiagos ir pririšus po šniurą iš abiejų galų teip, kad viską galima butų išimti iš žlugtavirio su stiklinėmis ant vietos, kaip vaisius išverda. Devinto numerio žlugtaviris yra parankiausias.

Pirmiausiai pakalbėsime apie sudėjimą žemvuogių. Išrink geras, lygias, gerai išsirpusias vuogas geros ryšies, kurį yra giliai raudonos parvos perdėm. Išgliaudenk jas gražiai ir jei reikėtų, nuplauk, supylus į koštuvą ir paleidus vandenį ant jų, paskui duok vandeniui nubėgti per skyles. Kas pats augina vuogas, tam tankiai nėra reikalo jas plauti, kadangi plaujant, gali nusiplauti kvapsnis.

Paskui apibarstyk cukrumi, imant tiek cukraus,kiek jo imtum paduodant šviežias valgyti stalan. Sudėjimui reikia imti vieną puodelį cukraus dviem kvortom žalių vuogų. Tas gali buti persaldų kai kam. Dabar sudėk į stiklinę, išlengvo sukrėsdamas ir suspausdamas, kiek galint, be sutrynimo vuogų perdaug. Pripilk stiklinę gerai, nes jos išvirus suslugs labai. Palikus valandą pastovėti, jos paprastai nugula tiek, kad dar kelios vuogos gali patilpti ir stiklinės atrodo geriau išvirus. Tas yra kitu dideliu pravartumu. Jis prašalina reikalingumą papildyti vandeniu, o tas gelbsti gerumui. Uždėk gumą ant vietos ir užsuk viršų vieną kartą.

Dabar yra surengti dėti katilan virimui. Sustatyk stiklines žlugtavirin, įdėjus pirma netikrąjį dugną ir pripilk vandens iki kaklelių stiklinėms (apie pusantro colio nuo viršaus). Uždėk žlugtavirį ant gerai karštos ugnies ir kaip tik vanduo pradės smarkiai virti, viršus galima užsukinėti. Tas nėra reikalingu, jei žlugtaviris nėra perpilnas vandens. Virk gerai 20 minučių, ir nuimk ir apžiurėk gerai, ar viršųs užsukinėta sandariai. Jei stiklinės nebutų pilnos nuėmus, tai visuomet yra geriausia atidaryti ir pripildyti verdančiu vandeniu ir užšriubuoti vėl kuo greičiausiai. Yra daug geriaus turėti stiklines pilnas, idant papildymas nebutų reikalingas.

Daugiau stiklinių galima pridėti katilan, jei jos stovėjo šiltame vandenyj, idant nesutruktų, įdėjus į karštą vandenį. Vienok kiti mano, kad visuomet geriau sudėti stiklines į šaltą vandenį teip, kad vuogos ir vanduo kaistų drauge. Vienintėlis skirtumas yra tame, kad užvirus, reikia ilgiau laikyti vandenyj, jei stiklinės sudėta į karštą vandenį.

Dėk avietes ir gervuoges, žodžiu, visas vuogas beveik tokiu pat budu, skirtumą darant tik sulyg apšties cukraus ir ilgumo virinimo. Bet visuomet pasaldyk pirma sudėjimo. Tas netik priduoda gerumo ,vaisiams, bet ir sutausoja cukrų. Prietam, nendrinis cukrus, kaipo sunkiai suvirinamas maistas, yra laipsniškai paverčiamas visas, ar iš dalies į vaisinį cukrų dėlei vekimo rugščių vaisiuje. Tas gelbsti sveikumui vaisiaus kaipo dalykui valgio.

Jei vaisius čielas, tai tankiai gerai yra ištirpinti cukrų mažame vandenyj, kadangi jis geriaus susigers į vaisių.

NUGRIEBTAS PIENAS KAIPO MAISTAS.

Norint gauti tyrą pieną, reikia vartoti tik bonkose pardavinėjamą. Teipogi nereikia užmiršti, kad bonkose pienas tik tuomet bus tyras, jei jis yra supilamas į bonkas kaimuose.

Pienas atvežamas į miestą skardinėse daug greičiau gali susiteršti, negu pienas supilamas į bonkas švariose, gerai užlaikomose supilstymo įstaigose ant kaimų, kur ukininkai prižiuri savo skardines, gaudami jas atgal ir tuojaus po ištuštinimui gerai išmazgodami.

Šitai dėlko skardinė reikia atmesti. Šitai dėlko didiejie pieno siuntikai Chicagon keli metai atgal pradėjo pilti į bonkas pieną ant kaimų ir arti vietų, kur jis yra gaunamas. Žinoma, brangiau atsieina persiuntimas pieno bonkose, negu skardinėse, jei tas nėra daroma ant labai didelės skalės. Bet kompanijos, turėdamos didelius pinigus, gali tą padaryti ir pardavinėti tyrą pieną ta pačia kaina, ką ir prisiuntinėjamą skardinėse, kuris visokiais budais galėjo susiteršti iki jis nuo ukininko pasiekia suvartotoją.

Ateis laikas, kad pieno siunčiamo skardinėse niekas nepirks. Tas reiškia, kad smulkiejie pirkliai turės susitelkti savitarpėj, norėdami turėti tinkamą pieną pigia kaina, sudėti kapitalą ir įsteigti supilstymo į bonkas įstaigą ant kaimų.

Miesto Sveikatos skyrius yra įsitikinęs, kad klausimas tyrumo pieno yra didžiausios svarbos, kaipo paliečiantis sveikatą kudikių. Žinoma, be savo tyrumo, pienas turi buti dar šviežias ir saldus ir pernešus namon, niekuomet neturi buti laikomas atidengtas,nes tąsyk gestų nuo oro ir kristų į jį musės.

Užterštas pienas daug daugiau kenkia negu teip vadinamas liesas pienas, vadinas, aršesnis jis negu nugriebtas pienas, kuris yra maitingas ir sveikas. Ištikro pritirta, kad sviestinis riebumas piene yra mažos vertės sulyginus su kitais sudėtiniais, esančiais jame. Daugumas mano, kad grietinę nuėmus, pienas mažai teturi maitingumo ar visai jo neturi; bet tas ne tiesa. Priešingai, nugriebtas pienas tik maža kuo menkesnės vertės už visą pieną.

Žinovas šito dalyko teip sako apie nugriebtą pieną: "Kvorta nugriebto pieno, kuri yra pardavinėjama po tris centus, turi maistinės vertės vieno svaro bifštikio, kuris kainoja nuo dvylikos iki trisdešimčiai centų. Dalis, kurį likosi nugriebta, yra varškė. Vienintėlis skirtumas terp varškės ir nugriebimo pieno yra tame, kad varškė piene yra tinkamesnėje formoje sugromuliojimui negu suryje.

Tas pats rašėjas teipgi sako, kad žmogus gali dirbti sunkiausį darbą, valgydamas nugriebtą pieną su penkiomis uncijomis duonos tris kartus per dieną ir kad jis gali tesėti ištisus mėnesius.

Taigi iš šito matoma, kad nugriebtas pienas anaiptol nėra be vertės kaipo maistas. Ir, anot rašėjo, kurį čia privedėme, "Nekas liktų kiaulėms, turbut, bet gerai tiktų vaikams, jei žmonės atsižinotų daugiau apie jo vertę.

Iš "Health Talk".

ĮDOMUS SAPNAS.

(Feljetonas).

Pamažu, šnypšdamas, slenka jurėmis milžiniškas laivas. Aš sėdžiu savo kajutoje ir peržiurinėju laiškus ir visokius raštelius. Netikėtai pasipina po ranka sėkančio turinio raštelis; — skaitau:

"Draugai Amerikiečiai! Kauno Darbininkų Komiteto Lietuvos Socijaldemokratų Partijos sąnarys, Adolfas Žagaras, priėmė Centro Komiteto proporciją atstovauti musų Partiją Amerikoje, supažindinti draugus Amerikiečius su padėjimu revoliucijos dalykų Didžiojoje Lietuvoje ir su musų Partijos darbais. Pranešdamas Jums apie tai, pasilieku su socijaldemokratiška pagarba,

L. S. D. P. Centro Komiteto sąnarys (Parašas)."

Šalyj prispausta apskrita antspauda su parašu viduryj — Centro Komitetas, o aplink — Lietuvos Socijaldemokratų Partija.

Perskaitęs tą, net aš pats nustebau.... Iš kur galėjo atsirasti šis dokumentas, kuris rodo, kad aš perplaukęs per jures, galėsiu atstovu - didvyriu apsiskelbti, tai ir aš pats negalėjau išgalvoti.... Turbut stebuklas! Matyt Lietuvos tauta stebuklinga — taip lengvai didvyrius gimdo....

Žodžiu sakant, aš stojau "didvyrių".

Vos įstojau dešiniaja koja Amerikon, aš nepajutau, kaip pasirodžiau už visus "augščiausiu".

Rodosi nepasistiebęs matau viską virš kitų galvų: Tėvynės Myl. Draugystės, Sus. Liet. Am., Aušros Draugystės, Darbininkų Partijos ir, ant galo, visokias Vytautinių ir Kazimierinių Draugysčių plevėsuojančias vėliavas. Ant vienos tų vėliavų užbrėžta ko ne auksinėmis didelėmis raidėmis — Didžiausia Lietuviška Organizacija visoje pasaulėje; jos nariai uoliai rupinasi statymu mokyklų, — duoti jaunumenei tikrą apšvietimą ir posmertines išmoka; ant kitos: čia spaudina visokios spalvos knygas, teipgi stato mokyklas ir platina tikrą apšvietimą; da ant kitos: čia šelpia mokslęeivius; o ant visai menkos, raudonos vėliavos mažoms raidėms parašyta: Darbininkai visų šalių — vienykitės!

Žengiu arčiau jųjų. Praskleidžiu tųjų vėliavų raukšles.

Skaitau pilnai:

"Darbininkai visų šalių vienykitės! solidariškume ir apšvietoje galybė!

"....Uoliai rupinasi statymu mokyklų, salių ir kliubų šokiams, baliams ir alaus naikinimui".

"Čia šelpia mokslęeivius, turinčius plonus liežuvėlius ir mokančius prie viršininkų prisišlieti".

"Čia stato mokyklas gadzinkų ir karunkų giedojimui".

Perskaitęs tą viską, aš lyg kruptelėjau. Iš tolo taip viskas gražiai skamba....

Aš pajutau, kad mano protas lyg pradėjo drumstis — pradėjau didinti darbininkiškosios vėliavos raides, rašinėti marsiškus feljetonus ir duoti patarimus ne raukšlėti gražiai apdailintų vėliavų.

Pakjlo didžiausias triukšmas. Šetonu, neišmanėliu, nesubrendėliu ir ko tik ne bepročiu mane išvadino.

Matyt pasiekė Amerikiečių šauksmų aidas ir Lietuvos idealistus. Matyt jie nustebo — iš kur galėjo atsirasti toksai didvyris, kuris pradėjo siuntinėti Amerikiečius ant Marso ir kuris per ištisus devynis mėnesius tik ir garsinosi lietuviškoje presoje: "Aš didvyris, aš Lietuvos socijaldemokratų partijos atstovas!" Matyt Lietuvos idealistai negirdėjo per tą laiką apie didvyrį ir, jei girdėjo, neprotestavo, kada iš "dangaus iškrito" L. S. D. P. astovo vardas. Matyt pabugo, kad pagrįžęs Lietuvon, nepasiųsčiau visų lietuvių, podraug su idealistais, ant Jupiterio — subruzdo teiraudtiesi, kaip apsisaugoti nuo tokios baisios bausmės, o po draug ir nuo didvyrio. K. Janonis davė įnešimą pasislėpti po sijonu kokios ten "modern" madmuazelės Vilniuje, kiti, kad nepaisyti to visko; ant galo nutarė sušaukt iš labai atsižymėjusių "revoliucijonierių" konferenciją Šveicarijos kalnuose. Visi užsikerėplino ant vieno augščiausiojo kalno — Mon-Blanu vadinamo.

Pirmas posėdis atidarytas.

Nuo tribunos girdėtis pirmsėdžio balsas:

— Kas tokie buvo inicijatoriai išduoti A. Žagarui paliudijimą nuo L. S. D. P.?

— Aš, atsiliepė nužemintu balsu juodais plaukais ir juoda barzda vyras.

— Kas daugiau?

— Čia daugiau nėra — vieni iš baimės nepribuvo, kiti kalėjime sėdi.

— Kaip jus drystate tai padaryt! Gailėkitės už savo darbus! Muškitės krutinėn!

— Mea culpa! Mea culpa! Mea maxima culpa!

O! jis tuomet labai negerai jautėsi, jis sunkiame padėjime jautėsi, jis sėdėjo, kaip ant žarijų! Jis gailėjosi dantis sukandęs, pilvą sutraukęs ir mušėsi krutinėn, lyginai ta kaimo bobelė išpažintį atlikus.

Girdėt balsai:

— Atšaukt Žagarą!

— Atšaukt! atšaukt!

— Kas jam duos pranešimą apie ai?

— Aš, atsiliepė mažo ugio vyrukas.

— Dabar išrinkime kitą atstovą!

— Kas prieš?—girdėtis pirmsėdžio balsas.

Tyla.

Nuspręsta vienbalsiai.

Kada visi tylėjo ir buvo užimti mąstymais, ar ne bus išrinkti atstovu ir tuomi įgys liauro vainiką, užeina ant tribūnos menkos išveizdos žmogelis ir paduoda laišką.

Pirmsėdis, perskaitęs tarė:

— Ant nelaimės, nieks iš mus negali buti išrinktas, nes atsirado vienas labai gabus diplomatas, vos pabėgęs iš Suvalkų kalėjimo kankinys, dabar sėdi Paryžiuje; jis apsiima atstovauti musų Partiją Amerikoje.

K. Janonis į desperaciją įpuolė. Net rudi jo barzdos šeriukai pasišiaušė, šiurpulys apėmė visą jo kuną. Sumažėjo viltis gauti didvyrio vardą ir liauro vainiką.

Kandidatai: Suvalkų kankinys ir K. Janonis.

K. Janonis mąsto: "Minutos, valanda ir didvyris ir.... liauro vainikas.... O! kaip saldu ant širdies...."

— Kas už Suvalkų kankinį? šaukia pirmsėdis.

Vienas prieš.

Ašaros kaip perlai pradėjo rydėti vieno iš prieš....

— Kaip apie įgaliojimą naujo atstovo? klausia su juoda barzda vyras.

Trukšmas.

— Kaip tai! Štai Žagaras, turėdamas tik paliudijimą, mokėjo pasiųsti didžiausią visoje pasaulėje "garnizaciją" ant Marso; ogi šis, turėdamas įgaliojimą, nugrus ir mus dar toliaus. Nereikia įgaliojimo!! šaukė, ašaras apsišluostęs, ruda barzdele sutvėrimas.

— Nereikia! nereikia!!

— Jei kas atsišauktų panašus Žagarui, męs tuomet jo galime nepripažinti musų partijos atstovu, atsiliepė juoda barzda sutvėrimas.

Matyt visi baimijosi pasiųst tokį pat kaip Žagarą, tariant dabartiniais K. Janonio žodžiais, beprotį, nes Amerikiečiai galėtų pamislyti, kad konferencija„ lietuviškiejie Europos rašėjai ir, ant galo kokios ten partijos vien tik ir susidėtų iš bepročių.

— Prieštaravimų nėra?

— Ką? Vasaros laike kalakutus ganyti? — klausia ruda barzdelė sutvėrimas.

— Čia eina klausimas apie įgalojimą atstovo. Kas prieš įgaliojimą?

Tyla.

Priimta vienbalsiai

— Kiek naujam atstovui paskirsime progonų?

— Keturis šimtus.

— Kas tai reiškia keturi — penkis.

— Penkis! penkis!

— Prieštaravimų nėra?

Tyla.

Priimta vienbalsiai.

Tuomi konferencija ir užsibaigė.

Dar ėsant Amerikoje, apturiu sekančio turinio pranešimą:

"Drauge! 16—23 rugsėjo mėnesio buvo konferencija L. S. D. P., kuri tarp ko kito svarstė klausimą apie nusiuntimą atstovo į Ameriką. Buvo pažymėtas ir išrinktas musų draugas P. G., pabėgęs pereitą vasarą iš Suvalkų kalėjimo — tai buvęs Peterburgo universiteto studentas. Tokiu budu nuo Jusių pečių nupuola atstovystės uždavinys.

Prašome jam suteikti reikalingą pagelbą ir kuo plačiausius nurodymus, kaip geriausiai butų darbas varyti. Tamista jau praktikas šitame dalyke, gali daug ką nurodyti. Padirbėjęs kokius 2—3 mėnesius Amerikoje tas draugas grįž atgal. Tikimės, kad Tamista neatsisakysi jam, kiek galėdamas, pagelbėt.

L. S. D. P. Centro Komitetu vardu (Parašas). Vilnius, 17 (30) spalių".

Gavus tokį pranešimą, net visas mano kunas nutirpo.

Še tau Janoni ir didvyris!

Męs abu nelaimingi — vieno neišrinko, kitam "po šapke".

Philadelphijon pribuvo naujas atstovas.

Extra susirinkime didžiumos L. S. P. A. Centro Komiteto narių ir "Kovos" sandarbininkų jis buvo užklaustas ar turi įgaliojimą.

— Ne, atsakė, naujas atstovas.

— Kodėl?

— Konferencija bijojo įgalioti, turbut, kad netapčiau didvyriu.

(Tąsa ant penkto pusl.)

Gadynė šlėktos viešpatavimo Lietuvoje

(1569—1795m.)

Parašė Jonas Šliupas, M. D.

(Tąsa).

Jasinskas, profesoriumi philozophijos kun. Mikolas Kentrinskas, o profesoriumi lotyniškos kalbos kun. Kajetonas Kosobudzkis. — Laikuose Apšvietimo Komisijos pijorai čion laikė žemesnę paaprubinę mokyklą.

Lietuv. Ščučine, miestelyje Vilniaus dijecezijos, kolegiją pijorams įsteigė nežinia ar Scipionas ar Glebickis Juozepavyčius pradžioje 18-to šimtmečio; tai buvo viena iš ženklyvesnių kolėgijų ir užlaikė pijorų seminariją bei augštesnę mokyklą, kur net rytinių kalbų mokino. 1755 m. rektoriumi buvo Lukošius Rosockis; profesoriumi rytinių kalbų, istorijos bažnytinės ir visatinės Kantas Vykauskis; profesoriumi theologijos Juozas Šaniauskis; profesoriumi morališko mokslo Eustachas Kurauskas; profesoriumi naturališkos istorijos Vincas Kloss; profesoriumi logikos ir metaphyzikos Juozas Kentrinskas; profesoriumi iškalbos ir poėzijos Vaitiekus Kamarauskas.

Apšvietimo Komisija čion įrengė paaprubinę mokyklą su 3 kliasomis, ir priskyrė ją prie lietuviškosios aprubės.

Valeranave, vietovėje Vilniaus dijecezijos, valdant Augustui III, pijorai turėjo rezidenciją. Kas ir kada ją įsteigė, nežinia. Pijorai čion laikė mokyklą, kurios mokintojais 1755 m. buvo: perdėtiniu Hipolitas Pribileckis; profesoriumi logikos Justinas Gorčikauskis; profesoriumi iškalbos ir poėzijos Ign. Sobanskis.

Vilkmergėje ties upe Šventa 1745 m. šlėkta savo seimelyje sutarė pijorams pastatyti bažnyčią. Pijorus apdovanojo Theodoras Chomičius, Tamas Siesickis (Ukmergės maršalkas davė 12000 lenk. auksinų), Dambrauskai (davė palivarką) ir kiti. Kada pijorai čion atidarė mokyklą, nežinia, bet turėjo valdant Augustui III; 1755 m. mokytojais ten buvo: rektoriumi Erasmas Izdebskis; profesoriumi morališko mokslo ir vokiškos kalbos Benediktas Šubartas; profesoriumi naturališkos istorijos Kazys Jablonskis; profesoriumi logikos, metaphyzikos ir matematikos Andrius Gunkauskis; profesoriumi retorikos ir istorijos Bonaventuras Jasmanskis; profesoriumi poėzijos Povilas Syrma. Turbut tai buvo 6-kliasinė mokykla. Apšvietimo Komisija įrengė čion paaprubinę mokyklą.

Valdant Augustui III, buvo rezidencija pijorų *Vytebske.* Šale jezuitiškų mokyklų, jie čion turėjo mokyklą ir šlėktišką konviktą. 1755 m. zokonas čion susidėjo iš superioro rezidencijos Juozafato Iliminskio; profesoriaus matematikos ir istorijos Stasio Dolmato; profesoriaus philozophijos ir metaphyzikos Valento Prusieckio; profesoriaus iškalbos ir regenso šlėktiškojo konvikto Mik. Šeliutos.

Želviuose, Novogrodko vaivad., Vilkoviškio pav., valdant Augustui III, buvo rezidencija pijorų, kur jie laikė mokyklą. Perdėtiniu rezidencijos 1755 m. buvo Hyacintas Zienkavyčius; profesoriumi retorikos ir poėtikos Severinas Kentrinskas; profesoriumi lotyniškos kalbos Fabionas Rudgieris. — Laikuose Apšvietimo Komisijos tame miestelyje jau nebuvo augštesnės mokyklos.

Kas *Raseiniuose* pijorų kolegiją įsteigė, nežinia. Augštesnė mokykla tapo 1742 m. įsteigta pijorų kliošturiuje, kur jie vaikus pradėjo mokinti "pagal naujos mokslų pažinties" (Valanč.); ten netrukus susirinko į 200 vaikų. Apšvietos Komisijai liepiant, toji mokykla tapo paskaidyta į 3 kliasas, vadinosi paaprubine, ir buvo po valdžia pijorų. Čion mokintojavo garsus musų gamtažinys Stanilavas Jundžilas.

Čion buvo ir seminarija svietiškiems kunigams Žemaičių dijecezijose, kurios regensu 1755 m. buvo pijoras Jokimas Radomyskis (Lukoš.).

Į *Vilnių* pijorai partraukti tapo 1722 m. vyskupo Konst. Brzozovskio, o Ant. Sapieha, Trakų kaštelionas, davė jiems ant kolegijos Palubinskių palocių, vėliaus vadinamą Sapiehiškiu, ir du muriniu namu, su išlyga, kad jie mokins jaunikaičius iš bajorų iki retorikai. Kada pijorai čion bandė įrengti mokyklą, jezuitai jiems pasipriešino, pridėdami, jog tame mieste tik jezuitai tegalį mokyklas laikyti, o niekas kitas, nėsa kitaip taptų įartintos privilėgijos jų akademijos. Kadangi pijorus rėmė visi zokonai, kurie Vilniuje turėjo savo kliošturius, magistratas, ir vyskupai Karolis Panceržynskis, bei jo įpėdinis Zienkevyčius, tai jezuitai padavė skundą į Romą. Jezuitai ir pasiuntinius vaivadijos Vilniuje, važiuojančus į seimą Gartinan, įprašė, protestuoti prieš pijorų fundacijas ir atidarymą mokyklų Vilniuje. Bet bajorai Vilniaus vaivadijos priešingi buvo tokiam žygiui ir įnešė Vilkmergėn protestą 1725 m. prieš jezuitų "kurstymą bei suokalbiavimą prieš busimąją kunigų Scholarum Piarum fundaciją". — Dabar tai jezuitai prisimasino Konst. Pociejų, Vilniškį vaivadą, didį Lietuvos hetmaną. Tas neva išvengimui sujudimų Vilniuje, uždraudė savo galybe pijorams atidaryti ten mokyklą. Tada pijorai nusidavė po protekcija Augusto II, kurs privilegiją 16 d. vasario 1726 m. leido jiems atidarymą mokyklos, ką jie neilgtrukus padarė. Bet jezuitai Gartine 19 d. lapkričio 1726 m. laimėjo nuo karaliaus patvirtinimą visų privilėgijų Vilniškės akadėmijos ir sulyginimą jos su Krokaviške akademija, net ir tiesą prašalinimo kitų mokyklų, ir tad liepė pijorams savo mokyklą uždaryti. Negalėjo pagelbėti pijorams nė Krokavos vyskupas Konst. Šaniavskis, nė Polocko vaivada St. Denhof; pats karalius 6 d. rugsėjo 1729 m. liepė pijorams uždaryti savo mokyklą. Tada popiežius Klemensas XII, ištyręs gerai stovį dalykų, leido savo bulle 1 d. gegužio 1731 m. pijorams išguldnėti augštesnįjį mokslą, priiminėti į mokyklą jaunumenę ir iš turtingų bei augštų namų, ir laikyti konviktus; potam 9 d. rugsėjo 1732 m. popiežius savo bulle apskelbė, jog nė privilegijos akademijos, nė popiežiaus bullės nesipriešina atidarymui pijorų mokyklų Vilniuje ir ten mokinimui philozophijos, theologijos ir kitų augštesnių bei žemesnių mokslų. Kad jezuitai dar sykį atsiliepė prieš popiežiaus nuosprendinį, popiežius bulle 3 d. birželio 1733 m. jezuitams liepė amžinai tylėti šitame dalyke.

Kad taip dalykai svarstėsi, 1732 m. laike grabnyčinio seimelio Vilniuje tarp akademijos studentų ir tarp keletos seimininkų-šlėktų kilo tuli vaidai. Studentus už tą kaltę išvijo iš akademjos. Tie-gi, drauge su kitais studentais, ginkluoti, antpuolė akademiją, sukapojo apgarsinimus, ant vartų jezuitų prikabintus apie jų ekskliuziją, — ir potam prašėsi pijorų, kad juos priimtų į savo mokyklą. Tie patvirkusius studentus priėmė, be apsvarstymo. Jezuitams skundžianties, karalius liepė Kaz. Oginskiui, vadai, ir kunigakščiui Mikolui Višnioviečkiui, d. liet. kancleriui, 20 d. gegužio 1732 m., tuos studentus nubausti; tie urėdiškai protestavo prieš pijorų mokyklą, vienok pijorai, pasirėmdami popiežiaus bulle, nepaliovė mokinę. 1737 m. jezuitai vėl meldė karaliaus protekcijos akademijai. Augustas III pavedė naujam kancleriui Jonui Sapiehai ir instigatoriui St. Buržynskiui tą dalyką galutinai užbaigti. Veikiai potam, 28 d. kovo 1738 m. uždvarinis asesoriškas teismas išdavė nuosprendinį neprilankų pijorams netik Vilniškiems, bet ir Blotnoje bei Geranonuose. Taip atsitkus, pijorai vėl kreipėsi į Romą ir iš ten įgijo inhibiciją jezuitams, idant tie nesidrąsintų seniai užbagitą dekretais apaštališko sosto dalyką atnaujinti. Tą patį metą Buržynskis, vardan jezuitų, apgarsino privilėgijas, nuosprendinį ir tt. Vilniškės akademijos, kurį raštą dalino Varšavos seime senatoriams, pasuntiniams ir kitiems. Ant to pijorai išleido savo "responsą" taip-gi 1738 m., guviai parašytą apgynime tiesų Vilniškių kun. pijorų. Bet tas jiems nieko nepagelbėjo. Berods atėjus inhibicijai iš Romos, juos paliko su mokykla, bet kada pijorai veikiai atidarė taip-gi šlėktišką konviktą, jezuitai vėl ėmė burtiesi. Augustas III, prilankus jezuitams, pavedė tribunolui d. k. Lietuvos 1741 m. ekzekuciją dekretų ir karališkų reskriptų. Tad 26 d. kovo 1741 m. pijorai uždarė savo kolegiją prieš ekzekuciją, ir liepiant popiežiaus nuncijui, atleido vaikus iš mokykų, nors laikė konviktą, remdami ir kartkačiais atnaujindami savo dalyką. Ant galo 8 d. rugsėjo 1753 m. Nesviežiuje, palaidojus kunigaikštienę Radivilienę, Vilniaus vaivadienę, tarpininkaujant pačiam kunigaikščiui, provincijolas pijorų Seb. Vykauskis sutarė sądorą su jezuitais dalykuose pijoriškų mokyklų Vilniuje, beje, kad pijorai Vilniuje nelaikysią mokyklos, o tiktai šlėktišką konviktą, ir tame nedaugiaus kaip 24 konviktorius, be 6 fundušavųjų, ir mokinsią mokslų be gaišaties.

Tą konviktą pijorams įrengė mokintas Mot. Dogielis, paremtas pinigais ir protekcija Mikolo Čartoryskio, liet. kanclerio, pirkęs namą konviktui. Tas pats Dogielis padėjo vainiką pijorų bažnyčiai, į biblioteką parkvietė geras knygas ir supirko daug prietaisų matematikos bei spaustuvę. Šalia konvikto, pijorai laikė Vilniuje augštesnes studijas jauniems sąnariams savo zokono. Kalegija iki 1750 m. 3-syk sudegė; paskutinį sykį ją naujai pastatė rektorius Lukošius Rosoleckis.

Laikuose Apšvietimo Komisijos pijorai ganėdinosi konviktu ir neatidavė kitų viešų mokyklų, tur-but Apšvietimo Komisija nematė reikalo atidaryti kitas mokyklas šalia akademiškosios paaprubinės mokyklos su 6 kliasomis, mieste tuomet neturėjusiame per 20000 gyventojų.

Iš pradžių pijorai, daugiaus kaip pusę šimtmečio Lenkijoje ir Lietuvoje sudėjo vieną tiktai provinciją, tik 1735 m., provincijolaujant Juoz. Jastrzębskiui, perdalino kolegijas lenkiškas ir lietuviškas į dvi provinciji, beje lenkiškąją ir lietuviškąją su atskirais provincijolais.

Ant paveizdos jezuitiškų mokyklų, jaunumenė pijoriškų mokyklų turėjo kalbėti savo tarpe namie ir mokykloje lotyniškai ir dėlto buvo kiekvienoj kliasoje užvestas signum (nota liguae), kurį laimėjęsis mokintinis subatoje buvo baudžiamas plėgomis. Už nešvarumą, už nedorą elgimąsi buvo kitas signum su literomis N. M. (nota morum) ir tt. Ir pijorai laikė konviktus turtingesniems mokintiniams. O bėdiniejie studentukai, pauperes vadinami, užsilaikydavo elgėtavimu, arba buvo gelbimi savų vienmokslių — sodales, tačiaus taip nekropdavo daržų, sodų ir mėsbučių, kaip pauperes jezuitų. Nekurius pauperes patys pijorai užlaikydavo, ir vartodavo juos prakapojimui malkų, pakurimui pečių, šlavimui kliasų, pliekimui mokintinių ir tt. Tie vadinosi kalefaktoriai (pečkuriais). Savo darbus atlikę, kalefaktoriai mokėsi drauge su kitais mokintiniais.

Pijorų mokyklos nė ant plauko nebuvo geresnėmis dalykuose mokslo už jezuitiškąsias. Skonis jose buvo sužagtas, mokintiniai laiką taip pat kleidė ant dialogų, oracijų,*) sceniškų dekliamavimų, pasveikinimų, mokykliškų seimelių, disputų, perorų, permiernės dievmaldystos ir tt. Dievotumas visur permer įkalinamas buvo, o ne pareigos ir tiesos ukėsų.

*) Atminčia ir pamėgdžiojimu tų oracijų žmonėse bene užsiliko anos svodbinės oracijos, užrašytos Juškevyčiaus "Svodbinėje Rėdoje"?

Pasielgimas mokintinių pijorų buvo geresnis už elgestį jezuitiškųjų mokintinių; už prasižengimus baudė plėgomis, areštu, klupėjimu vidur kliasos, ant galo pavarymu iš mokyklos. Berods su žydais nesykį ir jie kėlė peštynes ir muštynes, o nekuriose vietose jie žydus privertė net mokėti *judaiką* pinigais, paraku, muškietomis, šaudymui laike mokyklos švenčių. Tačiaus provinciolas pijorų 1729 m. rupinosi tą pagalvę numarinti, kaip rašo Gackis.

V.

Bernardinai. Bernardinai *Kretingoje* įsikurę, įsteigė mokyklą, kuri ilgai lygi buvo kitoms parapijinėms mokykloms. Nebtekus jezuitų, Apšvietos Komisija, 1775 m. įkurė Kretingoje 3-kliasinę, paaprubinę mokyklą. Kiekviena kliasa turėjo savo ypatingą mokytoją. Pirmu perdėtiniu buvo kun. ex-jezuitas Kovzanas. Kasmet mokėsi į 300 vaikų, tarp kurių Ant. Przevlockis ir Jurgis Zubavyčius 1790 m. gavo sidabro agnosus. 1790 m. Kretingos miestelyje kilo baisus sumišimas prieš kas-žin kokį bajorą, kurs valdė Kretingos dvarą. "Žmonėms besimušant, įsimaišė ir mokintiniai. Vyresnybė, rašydama apie tą dalyką Kretingos pontui, vyskupui kunigaikščiui Masalskiui, už vis mokintinius pakaltino. Vyskupas apmaudu pašokęs, parašė Apšvietos Komsijai, kad mokyklą perkeltų, ką ta ir padarė" (Valančauskas).

Dotnavos mokyklą vos 1796 m., Apšvietos Komisijai leidžiant, bernardinai kaip reikiant įsteigė, pirma į 3, paskiaus į 6 paskaidę kliasas. "Mokytinių kas metą buvoję į 250, kuriuos mokė bernardinai, už vis rykštės nesigailėdami" (Valanč.).

Nebtekus Kretingiškės mokkylos 1793 m., Apšvietos Komisijai liepiant, bernardinai įsteigę *Telšiuose* mažesnę mokyklą, paskaidė į 3 kliasas. 1795-98 m. savo pinigais ant kliošturiaus žemės pastatė murinę mokyklą ir pripirko daug pabuklių.

VI.

Bazilionai. Padubysio mokykla tapo kun. bazilionų 1782 m. įsteigta, nieko nesiklausiant, ir į 3 kliasas padalinta. Nepatiko tai Kražių mokyklos ir Žemaičių mokslų apskričio perdėtiniui, kun. Vieličkai, už tai jis mokyklą užrakydino. Kelis metus praleidus, Kražių mokykla teko kun. Karmelitams. Dabar bazilionai, Vilniaus universiteto perdėtiniui leidžiant, antrusyk įsteigė Padubysyje mokyklą, pirma su 3, paskiaus su 6 kliasomis.

Unijotai Volynijoje, Podolijoje, Ukrainoje, Rudojoje Rusijoje ir Lietuvoje mažai turėjo mokyklėlių ir toje gadynėje; nėsa miestuose tų provincijų buvo katalikiškos mokyklos — lenkiškos; net žemutinės mokyklos, čia ir ten bazilionų toje gadynėje atidarytos, buvo lotyniškos ir lenkiškos. Tik prie nekurių cerkvių tebuvo rusiškos mokyklos.

Bučačiuje gimnazija, laikoma bazilionų, tapo paimta 1893 m. į rankas vyriausybės. Čion kliošturius tapo įsteigtas jau 1612 m., bet 1652 m. bazilionai tapo išvyti, o jų vieton parėjo domininkonai. Už tai nuo lietuviškosios provincijos, prie kurios Bučačiaus kliošturius priklausė, ėjo skundai į Romą ant Potockių, Bučačiaus valdponių. 1712 m. Steponas Potockis čion įsteigė naują kliošturių bazilionams, kurie čion turėjo mokinti theologiją. Nikalojus Potockis 1754 m. užvesdino gimnaziją su bursa 12 mokintinių, ir įgijo privilėgiją nuo Augusto III, jog aplinkėje per 7 mylias nevalia bus įsteigti kitą gimnaziją. Seimas tą mokyklą užtvirtino 1764 m. Gimnazija susidėjo iš 3 kliasų, o kiekviena kliasa turėjo po 2 skyriu (Rhetores poetes, Syntactici-Gramatici, Infimistae majores — Infimistae minores). Mokintojais buvo 3 monachai-kunigai. 1773 m. tapo nauja kliasa "Philosophiae" atidaryta, ir pribuvo ketvirtas mokytojas. 1754 m. buvo tik 92 mokintiniu, 1781 m. 641, tarp tų 48 "philozophai". — 1782 m. ciesorius Juozas II atėmė kliošturių ir mokyklą nuo Lietuvių, o atidavė galicijonams, ir 1784 m. panovyjęs gimnaziją bei philozophiją, įsteigė "deutsche Hauptschule mit drei Klassen", prie ko po 6 metų pridėjo elementarinę kliasą. Bet 1804 m. bazilionai, prašant Podolijos ponams, vėl čion atidarė 5-kliasinę gimnaziją, kuri 1821-1859 m. turėjo 6 kliasas, o paskiaus 4 kliasas. Keturias mokyklai sales, teatralinę salę ir karcerį pamurino 1758 m., o vėl 6 sales 1823 m. Iš visų kliošturinių gimnazijų rubežiuose senovės Lenkijos ir Lietuvos, laikomų monachų, (patys bazilionai turėjo 26 gimnazijas svietiškai jaunumenei) — tik Bučačiaus gimnazija užsilaikė po vada bazilionų iki 1893 m. — Prefektais ir direktoriais Bučačiaus mokyklos buvo bazilionai: 1) Lietuviai: Hipolitas Vonsovskis 1754-5. Dionyzas Juodeika 1756-7. Meletius Giedraitis 1758. Porphyras Skarbek Važynskis (potam Cholmiškis vyskupas) 1759-60. Nikanoras Lipinskis 1761. Parknius Terleckis 1762-3. Gedeonas Gajevskis 1764. Theodozius Šuiskis 1765. Sophronius Grodzickis 1766. Melitonas Luckis 1767-9. Theodozius Starkevyčus 1770. Izidorius Ragauskas 1771-5. Athanazas Falkovskis 1776-7. Aleksandras Žuravskis 1778-9. Mikolas Šelepinas 1780-2. 2) Potam jau eina galicijiečiai, kurių pastarasai Irėnius Javorskis 1873-1893 m., sąnarys moksliškos draugijos vardan Ševčenkos, "tautiškojo namo" Lvove ir "galicko-ruskos Maticos".*)

*) "Dielo" Nr. 192, Lvov, 27 serpnia 1893.

VII.

Kalvyniškiai. Pradžioje 18-tojo šimtmečio, dėl marų ir karių, per 12 metų nebebuvo *Kėdainiuose* mokyklos, Radivilai butinai jos išsižadėjo. Vienok kalvyniškių synodas ją šelpė per 50 metų. 1759 m. kun. Jonas Varakomskis, pakeltas į perdėtinius, per 10 metų triusė; mokintinių tuokart buvo į 90. Synodas 1773 m., Bielicos mieste atlaikytas, paskyrė keletą išmintingų žmonių valdymui kalvyniškių mokyklų ir jų tobulinimui. Tie tai liepė, kad Kėdainių mokyklose butų kiekvienoj kliasoje po du mokytoju, ir kad kas dieną po 6 valandas vaikai butų mokomi; kad mokytojai išguldinėtų theologiją, trigonomėtriją, phyziką, metaphyziką ir bažnyčios istoriją; kad mokintų kalbėti prancuziškai, vokiškai, žydiškai ir graikiškai; kad egzamenų laike butų vienas iš priveizėtojų, paskirtas synodo. Bet nevisi tie geri norai išsipildė, nes kalvyniškiai vos trims mokytojams teišsigalėjo algas mokėti, o trims negalima buvo įstengti tiek mokslų išguldyti.

1778 m. kalvyniškių kunigai — Bog. Bernackis, Step. Kopyckis, Mik. Ceraskis ir Alek. Mankevyčius, patys Vokietijoje išlavinti, ėmė Kėdainiuose vaikus mokinti. Mokintinių tuomet buvo 128. 1781 m. didesniejie vaikai miestе padarė ermyderį, kalvyniškiai susimušė su katalikais. Vyresnybė, pavojų išvydusi, uždarė mokyklą ir šilo mėn. prakusterėjusių vaikinų nebepriėmė. 1784 m. vėl ten mokėsi į 103, o 6 mokytojai mokė viską pagal norą Bielicos susirinkimo. Vėl giltinė į mokyklą įsisuko: susibarė mokytojai terpu savęs. Iš apmaudo mokytojai liovėsi pirm metų galo mokinti, o tėvai įsižinti, už tai nebenorėjo vaikų leisti į Kėdainius. 1785 m. atsidarius mokyklai, prie perdėtinio Diakevyčiaus, per metus vos 50 mokintinių tesuvažiavo. 1789 m. synodas perdėtiniu paskyrė Mik. Gall'ių, ir iš Vokietijos pargabeno mokytą bei išmintingą kun. Joną Mollesoną ant mokintojo. Galliui nedorai elgianties su mokintiniais, tų per 5 metus vos 25 kasmet bebuvojo. 1799 m. perdėtiniu buvo Mollesonas, o mokytojais Bog. Monkevyčius, St. Horkevyčius, ir protingas Rap. Daunoras. Mokykla, padalyta į 4 kliasas, turėjo po 150 mokintinių.

1739 m. *Vidžemyje* tapo įsteigta seminarija auklėjimui žmonių mokintojų per Herrnhutiškių stropumą

Petrui Bironui valdant Kuršą, 1775 m. Jėlgavoje (Mintaujoje) tapo įsteigta augštesnė gimnazija.

VIII.

"Parapijinės mokyklos toje gadynėje buvo labai apleistos. Kaimuose retai jau kur radosi elementarinė mokyklėlė; nėsa svietiškoji kunigija, kurios pareiga buvo užlaikyti tokias mokyklėles, jau tai dėlei trukumo įėjimų, jau tai dėlei apsileidimo toje lietoje augštesniųjų valdžių, visai nesirupino apie kaimiškes mokyklas. Šlėktai-gi netik ką nieko nerupėjo, lygiai kaip visoje Europoje, apšvietimas kaimėčių žmonių, bet ji buvo net tam priešinga. Kitaip berods buvo miestuose ir mestelиuose.... Drąsiai galima tvirtinti, jog nebuvo Lenkijoje bei Lietuvoje vieno karališko miesto, kuriame dabar nebutų buvę užlaikoma elementarinė mokykla; taip pat daugelyje žymesnių miestelių, prigulinčių šlėktai ar kunigijai."

"Elementarinėse mokyklose mokė tą patį, ką pereitoje gadynėje, beje skaityti, rašyti, truputį skaitliavimo, truputį lotyniškai iš Donato, o labiausiai ministranturą ir katekizmą, taip-gi bažnytines giesmes" (Lukoševyčius).

IX.

Mokyme moterų toje gadynėje nejvyko atmaina. Jisai rymojo rankose zokonininkų. Kitos, nors gavo fundušus užlaikymui mergoms mokyklų, nepildė tos pareigos, k. a. Gartine vienas iš mergiškų kliošturių buvo gavęs 2000 žmonių su išlyga, idant zokonininkės 30 bėdinoms mergoms iš šlėktiškos luomos savo lėšomis duotų apšvietimą ir toms, kurios iš jų išeitų už vyro, duotų mažą kraitį. Bet zokonininkės tą fundušą kleidė ant savo reikalų, visiškai nepildydamos pageidavimų fudatoriaus.

Vizitės, kaip Lenkijoje, apsisėdo ir Vilniuje, laikė pensijonus bajoriškoms mergoms ir ten jos mokinosi ypačiai prancuzišką kalbą bei moteriškus darbus. "Mokinosi dievotumo, mandagumo ir visų labų pasielgimų; mokinos skaityti, rašyti, kalbėti prancuziškai ir visokių darbų, kaip tai: varstotinio, kryžinio, angliško, vengriško, mezgė taip-gi mezginius, mokino siuti ir visoko pagal metus ir supratimą

(Toliaus bus.)

EMILE ZOLA

RYMAS

ROMANAS

VERSTA IŠ FRANCUZŲ KALBOS

(Tąsa).

Kuomet jis parodė jai savo čemodaną, kurį išdrįso, antgalo, pastatyti ant žemės, ir išaiškino jai, kad atvažiavo ant dviejų savaičių ir pasiėmė su savimi tiktai vieną sutaną permainai ir baltarubių nedaug, ji labai nustebo.

— Dvi savaites! Tamista manai pasilikti čia tik dvi savaites? Na, bet tamista pats pamatysi.

Ir ji pašaukė didelio ugio lekajų.

— Džiakomo, nunešk šitą į kambarį.... Pone, kunige, ar neisi tamista paskui manęs?

Pierre labai pradžiugo iš netikėto susitikimo su kompatrijote, išrodžiusia jam tokia gyva ir gera tame rustame rymiškame rume. Jiemdviem einant per kiemą, ji pasakojo jam, kad princesa kaužin-kur išvažiavo ir kad grafiutė, — kaip dar ir dabar iš meilumo vadindavo Benedettą, nežiurint į tą, kad jau ji buvo už vyro, — nesirodė dar nuo ryto, nes serga. Bet ji atkartojo, kad jai buvo duotas paliepimas priimti poną kunigą.

Kertėje, po portiku, buvo monumentalinė lipynė, su plačiais ir žemais laipsniais, kuriais ir arklys lengvai galėtų užlipti; bet sienos buvo ruščios, ir ne apsakomai liudnos.

Palipus į pirmąjį aukštą, Viktorina nusišypsojo, patėmijus Pierre'o neramumą. Rumas išrodė tuščiu; uždarytose salėse nesigirdėjo nė balso. Ji parodė ranka į aukštas ar-žuolines duris, dešinėje pusėje.

— Tai jo šventenybės kambariai, į kiemą nuo upės. O, jie tik užima ketvirtą aukšto dalį.... Visi salionai svečiams, nuo gatvės, uždaryti. Na, bet ir kam tiek salių? Reikėtų turėti visas tarnaujančiųjų pulkas.

Ir ji gyvai pradėjo aukštin lipti lipyne, rami, šalta, be abejonių, labai svetima tai tvarkai, kurioje gyveno; palipus į antrąjį aukštą, ji vėl prakalbėjo.

— Žiurėk, štai, po kairei, ponios Serafinos kambariai, o čia, po dešinei, grafiutės kambariai. Visame name vienatinis šiltas kampelis; kur yra dar nors šioks-toks gyvenimas.... Aa, šiandien, pirmadienis, priimama grafienės diena. Tamista pats pamatysi viską.

Paskui ji atidarė duris, už kurių matėsi kita, labai siaura lipynė.

— Kiti gyvenimai yra trečiame aukšte.... Praleisk ponas kunige mane pirmyn.

Didžioji lipynė tebuvo tiktai lig antrojo aukšto. Viktorina išaiškino jam, kad nuo trečiojo aukšto galima nusileisti tarnų lipyne į mažą gatvę, pagal kairįjį namo flangą. Ten buvo galima išeiti per atskiras duris, kas buvo labai paranku.

Antgalo, jie pasiekė trečiąjį aukštą, kur koridoriaus gale, ji dar parodė į nekurias duris.

— Štai čia pono vidžilijo bustas, jo šventenybės sekretoriaus. O čia mano.... O čia štai tamsta gyvensi. Kas kartas, kaip ponas vikontas atvažiuoja Ryman ant kelių dienų, jis butinai išrenka šiuos kambarius. Jis sako, kad jaučiasi liuosiau, jei gali pareiti ir išeiti, kuomet jam tinkama. Aš tamstai duosiu, kaip ir jam, raktą nuo apatiniųjų durų.... Tamsta tuojau pamatysi, koks puikus reginys iš ten matosi!

Ji įėjo. Bustas buvo iš dviejų kambarių: gana ruimingo saliono, išmušto raudonais popieriais su dideliais paišiniais, ir miegamojo kambario su pilkais popieriais, pagražintais peržidėjusiais mėlynais žolynėliais. Salionas buvo įsprausta į rumo kertę, iš jo buvo matyti gatvė ir Tibras. Viktorina tuojaus atidarė langus; per vieną matėsi platus vaizdas ant upės, per kitą, antroje Tibro pusėje, niuksojo Janikulis.

— O, čia tikrai labai puiku! — pasakė Pierre, eidamas paskui tarnaitę.

Džakomo, neskubėdamas, atėjo tuojau paskui juos su čemodanu rankoje. Buvo jau pasibaigusi vienuolikta valanda, Viktorina, matydama, kad kunigas pavargo ir kad, po ilgos kelionės, jis tikrai jaučia didelį alkį, pasiulė jam tuojaus atnešti pusrytį. Paskui jam bus dar užtektnai laiko pasilsėti ir pasivaikščioti; su poniomis jis pasimatys tiktai vakare, prie pietų. Pierre pasakė, kad butinai eis apžiurėti miestą, kad jis, žinoma, nenori pražudyti tiek laiko. Bet papusrýčiauti jis sutiko, nes tikrai labai buvo išalkęs.

Bet, vienok jam dar prisiėjo laukti pusvalandį. Džiakomo, kuris tarnavo jam po Viktorinos priežiura, neskubėjo. Ir pastaroji, labai neįtikėdama tarnams, išėjo tik po to, kaip persitikrino, kad Pierre'ui buvo paduota viskas, kas reikalinga.

— O, pone kunige, kokie žmonės, kokia šalis! Tamsta negali sau įsiveizdinti.... Kad aš čia pragyvenčiau ir šimtą metų ir tai, rodos, negalėčiau prie jų priprasti.... O, jei nebutų grafiutės, kuri taip gera, taip puiki!....

Paskui, pastačius prieš jį torielių su figomis, ji visai jį nustebino, pasakius, kad miestas, kuriame galima tiktai ir sutikti vienus kunigus, negali buti geru miestu. Netikinti tarnaitė tame rustame rume padarė į jį nejaukų įspudį.

— Kaip, tamsta netiki?

— Ne, pone kunige, aš tiktai nemėgstu kunigų. Aš pažinau dar vieną Francuzijoje, kuomet buvau maža.... O čia aš jų mačiau perdaug, — užtenka man.... O, aš [illegible] pasakysiu apie jo šventenybę, — tai šventas žmogus, užsitarnavęs visokios paguodonės.... O tuo tarpu visi tamstai pasakys, kad aš teisinga moterė, kad aš visuomet užsilaikiau pavyzdingai. Kodėl gi man neduoda ramumo, jei aš esu atsidavusi savo ponams ir sanžiningai atlieku savo pareigas?

Ji širdingai prasijuokė ir tęsė:

— Kuomet man pasakė, kad turi atvažiuoti kunigas, tartum ir taip jų mažai pas mus, aš išpradžios užtektinai primurmėjau.... Bet tamsta man pasirodei labai meilus jaunas žmogus, ir aš manau dabar, kad męs su tamsta gyvensime geriausiuose santikiuose. Nežinau, kodėl aš išsiplepėjau taip prieš tamstą, gal todėl, kad tamsta atvažiavai iš mano krašto, o gal ir todėl, kad grafiutė interesuojasi tamsta.... Abelnai, tikiuos, kad tamsta man atleisi mano užsimetimą, pone kunige, ir paklausysi manęs: pailsėk šiandien gerai ir nemanyk lakstyti po miestą, kuriame nėra visai tokių žingeidžių dalykų, kaip tamsta manai.

Pasilikęs vienas, Pierre išsykio pajuto visą kelionės nuovargį, kurį padidino rytmetinės vaikštynės įspudžiai. Tartum apsvaigęs nuo kotlieto ir dviejų kiaušinių, kuriuos suvalgė — ant greitųjų, jis nusivilko ir krito į lovą, manydamas pailsėti tiktai pusvalandį. Ilgai jis negalėjo užmigti, mąstydamas apie Bokkanera šeimyną, su kurios istorija jis truputį buvo susipažinęs iš pasakojimų; savo vaidintuvėje jis stengėsi prikelti žmonių gyvenimą, kurie gyveno tame tuščiame nebyliame rume ir kur viešpatavo toks varginantis liudnumas. Bet paskui jo mintys susijaukė, jis pradėjo migti, ir tuojau prieš jį pradėjo šmaižioti kaužin-kokie šašeliai, tai tragiški, tai švelni, tai iš sykio pavirstantiejie į išpurtusius veidus, žiurinčius į jį užkerėtomis akimis. Šašėliai, antgalo, išnyko ir jis užmigo.

Iš Bokkanero genties išėjo du popiežiai, vienas viešpatavo tryliktame, antras penkioliktame amžiuje; nuo tų dviejų išrinktųjų ir visagalinčių valdovų jis apturėjo labai didelius turtus: didelius dvarus, kelis rumus Rime, brangius dailės darbus, kuriais buvo galima pripildyti galerijas ir didžiausius trobėsius. Toji šeimyna skaitėsi neramiausia ir dievobaimingiausia tarp Rymo aristokratijos; ji visuomet buvo prisirengusi su ginklu rankose ginti bažnyčios reikalus; nenumalšomas ir žiaurus Bokkanera' budas įėjo į patarlę. Todėl ir jų gerbas buvo sparnuotas slibinas, pučiantis ugnį, kaip ir jų laukinis, žiaurus devizas: "Bocca nera, Alma rossa", — juoda burna, raudona siela, — burna, žibanti rustybe, siela, liepsnojanti nuo tikėjimo ir meilės. Dar ir dabar buvo galima išgirsti padavimai apie jų pasiutusį gaižumą ir baisius pasielgimus. Pasakojo apie Onfredo Bokkanera duėlio istoriją, kuris ir paštatė apie šešioliktojo amžiaus pusę, dabartinį rumą ant tos vietos, kur pirmiau stovėjo senas namas, kurį jis paliepė nugriauti. Onfredo atsižinojo, kad jo pati davė savę pabučiuoti į lupas jaunam grafui Konstamagna, prisakė savo žmonėms pasaugoti jį, surišti virvėmis ir atnešti pas jį; kuomet prasikaltelį atnešė į didelę salę, tai pirma negu paliuosuoti nuo virvių, jis prispyrė jį atlikti išpažintį prie tam tyčia pašaukto kunigo. Paskui jis perkirto virves kinžalu, užgesino lempas ir sušuko grafui, kad jis išsiimtų savo kinžalą ir gintusi. Beveik ištisą valandą, didžiausioje tamsumoje jie persekiojo vienas kitą, knupo ant rakandų, ir žeidė vienas kitą. Ir kuomet antgalo, spėka atdarė duris, įsveržusiųjų akys pamatė baisiausį reginį: ant grindų ir rakandų garavo kraujo liugnai, skobniai buvo išvartyti, įvairiuose kampuose voliojosi sulaužytos kresės; Konstamagna gulėjo su nukirsta nosimi ir su trisdešimts dviemis žaizdomis ant kojų, o Onfredo su dviemis nukirstais pirštais ant dešiniosios rankos ir su žaizdomis ant pečių. Kokiu tai stebuklu ir vienas ir kitas pasiliko gyvi. Šimtą metų prieš tą, ant to paties Tibro kranto, viena iš Bokkanera, puiki ir graži Kassia, ką tik sulaukus šešiolikos metų, sukėlė visame Ryme pasibaisėjimo ir nusistebėjimo šauksmą. Ji mylėjo Flavio Kardini, iš priešių šeimynos, už kurio jos tėvas, kunigaikštis Bokkanera, gieždtai atsisakė ją išleisti ir kurį jos brolis, Erkol, prisiekė užmušti, jei kuomet nors užtiks jį su seseria. Jaunas žmogus abelnai atvažiuodave prie jos laive, o ji nusileizdavo pas jį mažais laiptais. Ir štai sykį vakare, Erkol, kuris tėmijo kiekvieną jų žingsnį, įšoko netikėtai į laivą ir peiliu nudurė Flavio. Paskui išsiaiškino, kad Kassia, pavirtusi į beprotę iš koktumo, ir, nenorėdama ilgiau gyventi be mylimojo žmogaus, puolė ant brėlio, suspaudė jį savo glėbyj ir įsupavusi, apvertė laivą. Kuomet ištraukė lavonus, Kassia vis dar spaudė abudu jaunus žmones savo baltomis rankomis.

Bet tie laikai praėjo. Dabar, jei dar tikėjimas užsiliko, tai laukinis Bokkanera kraujas rodėsi, labai nurimo. Jų dideli turtai taipgi labai sumažėjo; juos sutiko abelnas Rymo aristokratijos likimas, kuri per paskutinį šimtmetį greitai nyko ir grimzdo į skurdą. Dvarai parduoti, rumas paliko tuščias ir pamažu gavo buržuazinę naujausiojo laiko išveizdą. Bet paskutiniai giminės įpėdiniai visomis keturiomis spyrėsi nuo mesalliace'ų, didžiuodamies rymiečių kraujo grynumu. Vargas nė kiek nesumažino jų puikybės, jie gyveno nuošalyje nuo žmonių, užsidarę nebyliame ir rustame rume. Kunigaikštis Askanio, kuris mirė 1848 metuose, turėjo nuo savo pačios, iš giminės Korvizieri, keturis vaikus: Pijų, kardinolą; Serafiną, kuri neišėjo už vyro ir pasiliko prie brolio; o Ernestina paliko tiktai vieną dukterį ir todėl liko tiktai vienas įpėdinis, Anupro junus, jaunas kunigaikštis Dario, ku-

(Toliaus bus)

(Tąsa nuo ketvirto pusl.)

— Ar turite kokius nors dokumentus?

— Teip; su L. S. D. P. C. K. antspauda, tik be parašų.

— Kame dalykas?

— Baimijosi pasirašyti, kad neprisieitų prieš rudais šeriais sutvėrimus "mea culpa" tarti.

Ir skelbė naujas atstovas kruviną revoliuciją Lietuvoje, nesigailėdamas savo pilvo ir puspadžių, beperstojimo šoko ant revoliucijinių balių ir vakaruškų. O labai žinomi ir atsižymėjusiejie "revoliucijonieriai" Lietuvoje pilnoje "tvarkoje" ir "organizavime" varė "kuo pasekmingiausiai" lietuvišką revoliuciją, žinoma, su Amerikiečių pagelba.

Reikia pripažinti, kad patįs šokiai nemažai prisidėjo prie pasekmingumo lietuviškosios revoliucijos, nes kone kasdieną dygo "nauji" užmanymai rengti balius, vakaruškas ir raudonas prakalbas ir vis ant garbės ir palaimos lietuviškos revoliucijos. Darbas ėjo pasekmingai. Tik tie "nenuoramos" murmėjimais ir netaktiškais patėmijimais "tramdė" darbą, — neleido varyti pasekmingai revoliuciją.

Štai Suvienytas Valstijas apėmė baisus krizis. Nesiseka alkaniems šokti. Užtaigi sumažėjo ir revoliucija Lietuvoje.

Per tą laiką aš baladojaus po Rusiją. Iš ten sugrįžau Amerikon su erškėčiu vainiku. Ir vėl stojausi didvyriu. Prisiartinau prie darbininkų vėliavos; ji pasirodė išvirkščia; žodžius "darbininkai vienykitės" vos galima išskaityti; parašo — "solidariškumas ir apšvieta" — nė tarpe raukšlių negalima buvo surasti — visai išsitrynęs; vėliava skylėta, apskurusi. Buvau pradėjęs lopyti, bet tie patys draugai, su kuriais kadaisiai puošėme ją, šoko ant manęs su kumščiomis, kaip ant baisiausio priešo, jiems pasirodė, kad aš tai aršiausias žvėris su baisiausiais ragais, ar hydra su dvylika galvų. Jie pradėjo tiesiog drabstyti į manę purvais, ir šaukti, kad aš didžiausias jų priešas, kad manęs reikia saugotiesi.

"Kova" tomus literaturos prirašė ir rašo ant manęs, nors aš vos tik vieną menkutį straipsnelį patalpinau.

Ir šaukė ir šaukia vis su triukšmais, — vieni iš savo tarpo nori išmesti, kiti laivus siulo, kad tik iš čia išvažiuočiau, treti pas Tilžės paneles siunčia, o kokie ten chicaginiai Strazdai, snapus iškišę, tik ir šaukia, tik ir šaukia:

— Ura! ura! "pristupom!"

Mano net kinkos virpėti pradėjo. Žiuriu, kas bus toliau....

Klausau, ausį per langą iškišęs. Štai pirmo eskadrono generolas ir L. S. S. A. divizijos vadas, J. Baltrušaitis, pradėjo teirautiesi (žiur. 30 Nr. "Kovos") pas L. S. D. P. divizijos generolus Lietuvoje, kas aš per vienas, kad neįgali mane iš čia išvyti....

Matyt Amerikos generolas ir liuosnoriu detektyvu stojosi, kad pradėjo vienas teirautiesi.

Skubinosi, žmogelis, šnipinėti ir atrasti, kas aš per sutvėrimas. Da šnipinėjimas neužsibaigė, o jis žmogelis, leido iš savo lengvosios artilerijos šuvius ant mano galvos, pilnus paplavų ir šiukšlių, užmiršo, kad tokius neišmintingus ir purvinus darbelius žmoniškumas ir įstatymai sulaiko nuo pertolimo įsibėgėjimo.

Štai iš Europos atlekia žinia, kad aš "samozvancas" ir pataria kuonogreičiausiai areštuoti, ar prigirdyti kur "Dilgėlėms" apaugusiame dumblyne. Ir pagelbon, per "Lietuvą", Belgiją į Šveicarijos kalnus, pribuna sunkioji artilerija po vadovyste štabšpiclio — generolo K. Janonio, kurią užvarė ant kalno Mon-Blano ir pradėjo leisti šuvius per jures Amerikos link. Generolas K. Janonis tik ir leidžia, tik ir leidžia šuvius ir vis stipriausius šuvius!

Pakįlo neapsakomai baisus triukšmas tarpe Amerikiečių. Vieni, sukišę galvas į krizį, žuvo — negalėjo išsisaugoti, kiti, išsižioję, gaudė leidžiamas iš daugaus bombas, manydami, tai mašina, treti biaurėjosi tokiais darbais, o aš iš to išgaščio palindau po lova ir įpuoliau į "letargišką" miegą.

Dabar aš sapnuoju.

Rodos narsiojo generolo K. Janonio sprogsta bombos ir šrapneliai virš žmonių galvų. Iš jų tai ir laksto į visas puses šiukšlės, visokios atmetos ir kokie tai popiergaliai, ant kurių pribraižiota šiaip:

"Amerikoje randasi garsus "samozvancas", buk tai L. S. D. P. divizijos buvęsis atstovas, kuris iš karės - revoliucijos daro biznį; nors tam teisingų darodymų neturiu, bet visgi reikia atkreipti ant jo nemažą atydą, nes jis yra samozvancas. Apie tai iš tikrų šaltinių sužinojau — sušnipinėjau per tulą bendrą, vieną žymiausiųjų L. S. D. P. divizijos žmonių, kuris prie tos divizijos komiteto nepriguli, bet labai arti jos stovi, kad "samozvancas" bei didvyris nėra ir ne buvo L. S. D. P. divizijos atstovu. Jei jis tokiu skelbėsi, tai melas! ir da sykį melas! Jei ir siuntė kas, tai greičiau bus, kad siuntė kokia ten redakcija su redakcijos antspauda, — tikrai negaliu pasakyt.

Kad "samozvancas - didvyris" sėdėjo kalėjime, dabar aš visai nesiginčiju, dabar aš ištyriau; ir jei mano atsišaukime — feljetone buvo kas, tai visai kas kitas buvo rašyta, aš dabar neatmenu, ar pats gerai nesuprantu.

Bet susisemti aš visgi nemanau, aš noriu ir ant toliaus pasilikti profesijonaliniu šmeižiku — tai mano amatas.

"Kad "samozvancas - didvyris" neturi jokio supratimo apie karą-revoliučiją ir socijalizmą — labai aiškus dalykas.

Man esant Belgijoje, girdėjau, kaip "samoz.-didv." kalbėjo tokias gudrybes Škotijoje:

"Iš tikrų, girdi, šaltinių sužinojo, kad caras yra juodosios šimtinės vadu ir šaltiniu, iš kurio plaukia visokios žudynės Rusijoje ir žmonių vargas. Už tai carą revoliucijonieriai nusprendė nužudyti".

Broliai Amerikiečiai! Tai ne tiesa! Biaurus melas! Caras nėra ir nebuvo juodosios šimtinės vadu! Jis yra geras, labai geras žmogus!....

Gailėkitės jo!

Nežiurėkite, kad ten Rusijoje po desėtkus kas dieną pakaria nekaltų revoliucijonierių, kuomet caras užtvirtina mirties dekretą....

Gailėkitės jo!

Rasi tik revoliucijonieriams panašiems samozvancui - didvyriui Rusijos carukas Mikutis negeras....

Netiesa! melas. Jei kas sako, kad visos žmonijos nelaimių šaltinis — tai caras Rusijoj, o ypač Lietuvoje — tai kapitalizmo ir da kartą — kapitalizmo tvarka kalta!....

Klausikite, Amerikiečiai, ant kiek tasai kapitalizmas išsiplėtojęs! Net Lietuvoje, kada šviežiai išvagojo Nemuną, neapsakomai pakilo pramonė: vieni užsiima importu, kiti — exportu. Milžiniški laivai taip ir skrajoja po Nemuną — tai iš Karaliaučiaus, tai iš New Yorko ir vis pilni bačkų su silkėmis ir kelbukais.

O lietuviai vertelgos veža vyžas ir ožkų surius ir kitokius produktus Kaunan, išgabenti kur į kitą šalį. O kad nepaklystų sugrįžti atgal iš Kauno bei Vilniaus parodos, kiekvienas lietuvis ima su savimi plianą, padirbtą topografo Balevičiaus. Tik nelaimė vertelgų: — ant pliano pažymėtos visos senos ir naujos koplytėlės ir bažnyčios, o vyžas kur gabenti visai ne pažymėta.

Čia priduriu, jog norintiejie sugrįžti Lietuvon, gali tiesiog imti laivus iš New Yorko Kaunan.

Čia da neviskas. Samoz.-didvyris da gražesnes istorijas pasakojo.

Trepovas, girdi, palindo po lova ir ten pastipo.

Ir tas ne tiesa. Kada Senapilės gimnazistai buvo pas jį su komunija, matė, kaip jis prieš mirtį gulėjo ant lovos. Ir kur čia dabar teisybė? Ir kam čia taip užsipulti ant generolo Trepovo, kam jį taip "apibrozyt?" Jei jis prieš mirtį ir nusirito nuo lovos, nuodų apimtas, kaip rusiški laikraščiai rašė, tai tam galima visai netikėti.

Žodžiu sakant, samozvancas iš proto išsikraustė ir kalbėti su juomi apie principus aš nemanau, nes ir aš pats.... nebeką išmanau, kaip tik pasakyti, kad samozvancas "kvailas", kaip bato aulas ir jam vieta ne kur kitur, kaip tik Vileikos rumuose.

Gruskite tą samozvancą iš Amerikos, jis beprotis!"

Amerikos lietuviai šaukia:

— Banzai! banzai!!

Aš nuo to šauksmo pabudau ir kokiu tai budu pasijutau tarp Chicagos vegetarijonų ir "moralistų-inteligentų"; vienas iš jųjų, brukdamas "Lietuvos" 36 Nr. ir šypsodamasi, ne tai ironiškai, ne tai iš džiaugsmo, prakalbėjo:

— Šia jums ir revoliucijinis biznis, šia jums ir Tilžės panelės!....

Peržiurėjęs laikraštį, atradau ne daugiau, kaip tik kad K. Janonis kviečia pas savę į Vileikos rumus.

Kodėl aš patikau jam — nežinau.

A. Žagaras.

IŠ VISUR.

|| Maskolijoj platinasi cholera, kad ji apsireiškė jau Peterburge, tas likosi jau daktarų susekta. Mieste Taganroge dėl choleros buvo jau smarkus gyventojų susirėmimas su policija išsiplatinus paskalui, buk policija sveikus žmonis su prievartą gabena į choleros apimtiems gynyklas.

|| Anglijos darbininkų organizacijos reikalauja ypatiškų teisių prieš gabenamus, užgimus svetur streikams, streiklaužius. Darbininkų organizacijos reikalauja, kad streiklaužiai butų teismų baudžiami, teipgi ir juos svetur gabenanti.

|| Čechijoj, mieste Rumberg katalikai sušaukė kongresą. Tas nepatiko laisvamaniams ir socijalistams, kurie stengėsi ardyti visokiais budais katalikų susirinkimą. Policija nejstengė demonstrantų suvaldyti, reikėjo pagelbon siųsti kariumenę.

|| Netoli Hastingen, Šiaurinių jurių pakrantėse, vilnys išmetė tuščią butelį, kuriame buvo popieros šmotelis, o ant jo parašyta: "Dieve mus gelbėkie, mes žuvam. Mes esam prie Skagen. Laivas "Hovelaar". Matyt laike paskutinių, siautusių ant Šiaurinių jurių vėtrų paskendo su visais žmonėms mineto vardo holandiškas laivas.

¶ Maskoliška pasažierinių garlaivių linija terp New Yorko ir Liepojaus pirmuose metuose turėjo nepritekliaus 200000 dol.; šiųmetinis per 9 mėnesius nepriteklius siekia jau 500000 dol. Matyt mažai žmonių keliauja maskoliškais garlaiviais.

|| Kaip daug Londone yra darbininkų be darbo, galima spręsti iš to, kad užimti vienų namų sargo vietą atsišaukė 3000 norinčių tą vietą gauti. Alga buvo paskirta $4.50 į sanvaitę.

|| Vakarinėse Indijose, ant salos Tuks, smarkus sukurys veik visą miestą Grand Turk išgriovė. Porte su visais žmonėms paskendo laivas Telegraph. Pražuvo ir tulas žvėjų skaitlius.

|| Prancuzijoj, mieste Orleans suėmė vieną vokietį, kuris stengėsi papirkti artilerijos kareivį, kad jam parodytų naujausias Prancuzijos kanuoles. Matyt tai yra Vokietijos kariumenės šnipas.

|| Sulyg atėjusių žinių, mušyje prancuzų su arabais aplinkinėse Boudenib, arabai nužudė 3000 užmuštų kareivių, prancuzai turėjo tik 21 pašautą kareivį.

|| Anglijos pakrantėse, laike smarkios vėtros paskendo su visais įgulos žmonėms laivas "Phyllis Gray"

|| Peterburge likosi uždarytas juodašimčių laikraštis "Znamia" už užsipuolimus ant Tolstojaus.

|| Netoli miesto Tabriz, Persijoj, revoliucijonieriai sumušė dalį šacho kariumenės, pasiųstos suvaldyti revoliuciją.

|| Cholera apsireiškė jau Maskolijos sostapilyj Peterburge: čia nuo choleros pasimirė jau dvi ypatos.

|| Ateinačiuose metuose, Anglijos sostapilyj Londone atsibus amerikoniška paroda.

PATĖMIJIMAS.

"Lietuvoje", Nr. 36, straipsnyje "Ar tik nebus ir vėl paranoia?" yra gana žymi klaida. Nerupi man visas to straipsnio turinys, tiktai vienas jame išsireiškimas, kurs parodo, jog p. Vėjas Rašto Šv. nepažįsta, jei jį kada nors skaitė, tai klaidingai suprato. Jis minėtame straipsnyje tvirtina, kad Šv. Raštas sako, buk žemė gyvuoja tik 6000 metų.

Geistina butų, kad p. Vėjas nurodytų tą vietą, kame Šventraštyje apie tai pasakyta? Aš jį perskaičiau, bet apie tai, kad pasauliui duotų tiktai 6000 metų senumo R. Š. niekur neradau. P. Vėjas, jei nepatingės atversti tiktai pirmą Šv. R. puslapį pirmame jo straipsnyje atras pasakojimą apie "dienas" tvėrimo. Tos gi dienos sulyg Palmeri'o Vigouroux, Carlny'o, Hamard'o ir d. k. ne yra dienoms 24 valandų, bet perijodai, amžiai neapriboto ilgio. Ištikro, žodis hebraiškas yom (diena) reiškia netiktai dieną 24 valandų laiko, bet ir neaprubėžiuoto laiko tarpą. Beto, žinovai hebraiškos kalbos tvirtina, jog išreiškimui žodžio "perijodas, amžius" hebraiškoje kalboje kito žodžio nėra kaip tik yom (Vigouroux, Man. bibl. I n. 267). Iš to gi ir išeina, kad iki pasirodymui pirmojo žmogaus galėjo prasitęsti amžių amžiai, nuosekliai (žemė) pasaulis turėjo pergyventi tą laiką, bet ne 6000 metų, kaip p. Vėjas tvirtina. Šv. Raštas, tiesa, skaito metus iki Christaus atėjimo 4000, bet pradeda nuo to laiko, kada pirmutinis žmogus, Adomas, nustojo laimingo gyvenimo t. v. rojaus. Tam laikui pridėjus musų laikus, pasidaro apie 6000, arba laikas kaip žmogus gyvuoja, (ir tas su mokslo išaiškinimais ne sutinka. Chiniečių ir indiečių raštai siekia toliau. Red.) tik ne pasaulis.

Kun. M. P.

Redakcijos atsakymai.

Juozapinui. Geistinos butų korespondencijos aprašančos ką nors svarbesnio, o ne vieni išjuokimai ir paprastos apkalbos. Iš tokių niekam nėra naudos, tokios tik laikraštį teršia. Laikraštis ne bobiškiems plepalams skiriamas. Išviso aprašymo negalima žinoti nė apie ką, ne kaip kalbėta. Tai ne korespondencija!

Collinsvilliečiui. Bobų vaidai ir besikoliojimai laikraščiui netinka, reikia ko nors svarbesnio. Tamistos raštelis netilps, nes jame nieko visuomenę apeinančio nėra.

Pranešu draugų vertėjų žiniai, kad verčiu į lietuvišką kalbą Maksimo Gorkio veikalą po antgalviu "Nereikalingo Žmogaus Gyvenimas" — veikalui tema paimta iš Rosijos šnipų gyvenimo.

V. K. Račkauskas.

KLAIDOS ATITAISYMAS.

Pereitas "Lietuvos" num. vietoj 37 išėjo 36. Klaida pasidarė per neaidumą laikraščio darbininkų. Taigi, pereitas num. "Lietuvos" turi buti 37.

Išleistuvė.

APGARSINIMAI.

SĖDŽIAMAS DARBAS.

Ponas J. Kozen, slovakų korespondentas, Chicago, Ill. rašo mums šiteip: "Aš dirbu visą dieną sėdėdamas prie savo rašomos mašinos ir buvau susirgęs dėlei stokos išsimankštymo netekimu noro valgyti ir negromuliojimu. Išmėginęs daugelį rųšių miltelių ir pilių aš atkreipiau savo atidžią į Trinerio Amerikonišką Eliksyrą Karčiojo Vyno. Po kelių dienų man noras valgyti pradėjo ateiti ir dabar aš galiu valgyti bile ką. Iš tiesų tai yra mano priedermė patarti jį visiems, kurie turi menką norą prie valgio." Žmonės, kurie visuomet sėdi, tankiausiai yra varginami negromuliojimo, užkietėjimo vidurių ir kitų negalių. Trinerio Amerikoniškas Eliksyras Karčiojo Vyno yra vienintėlis vaistas nuo jų. Jis padilgina gromuliojimo organus prie didesnio veiklumo ir užlaiko juos stipriais ir sveikais. Vartok jį visuose nesveikumuose skilvio ir žarnų. Gaunamas aptiekose. Juozapas Trineris, 616-622 S. Ashland Ave., Chicago, Ill.

KENO KALTĖ?

Kad ilgą laiką besirgdamas, visus Chicagos, parodytus daktarus aplankiau ir vis nepagelbėjo ir tik labiau nykau. Galų-gale, suvytęs-sunykęs ant sveikatos, atsišaukiau, aprašydamas visus nesveikumus į Collinso New York Med. Institutą ir kad atsiųstus iš ten vaistus pagal pamokinimus vartojau, pasijutau daug geriau, o jau kaip paskutinius sunaudojau, tai likau sveikas ir persitikrinęs, kad daugiau man vaistų nereikiá. Dėkavoju dabar už išgydymą ligos, kurios pirmiau niekas neinstengė išgydyti. Už tai ir šitą padėkavnę, meldžiu patalpinti į laikraš pasilikdamas sveikas, linksmas tukstantį kartų dėkingas dakt rams Collinso Med. Instituto, gerus vaistus. Dabar manau, ka

niekeno, tik mano paties kaltė, jog iš karto nesišaukiau į tą garbingą Institutą, kurio gerą vardą ir gydymą visiems parodysiu.

Petras Babelis,
11310 State st., (Pulman Sta.)
Chicago, Ill.

Draugysčių reikalai.

TEATRAS ir BALIUS.

Chicago. S.L.A. 122 kuopa vaidens dramą "Ponas ir Mužikai" nedėlioj, 27 d. šio mėn. Columbia salėje 48 ir Paulina gat., ant Town of Lake. Salė atsidarys 4:30 valandą po pietų, o vaidenimas prasidės 5:30. Tikietai— 25c., 35c. ir 50c. ypatai. Laike antraktų bus prakalbos ir deklamacijos, po vaidesiai kviečia atsilankyti

Komitetas.

MOCKAUS TEATRINĖ KOMPANIJA CHICAGOJE.

Draugystės, Klubai ir Parapijos, reikalaudamos perstatyti teatrą, kreipkitės į virš minėtą kompaniją, kuri atlieka tą pigiai ir gerai.

H. MOCKUS,
80 Hill St., Chicago, Ill.

ISKILMINGAS BALIUS.

Chicago. Dr-tė Apveizdos Dievo iš šv. Jurgio parap. parengė balių nedėlioj 20 dieną šio mėn. Freheit Turner salėje, 2417 S. Halsted gat. Prasidės 5 val. vakare, įėjimas 25c. porai; bus gera muzika, vedama Vytauto Lukovskio. Širdingai kviečia visus atsilankyti

Komitetas.

Pajieškojimai.

Pajieškau savo brolio Aleksandro Millerio, Kauno gub., Raseinių pav., Aleksandravo val., Tireninkų kaimo, jau 13 metų kaip Amerikoje, gyveno pirma Azijoj, Afrikoj ir Australijoj ir 4 metus gyveno San Franciske, Cal., iš kur pernai metais išvažiavo; turiu į jį labai svarbų reikalą. Jis pats ar kas kitas teiksis duoti žinią adresu:

J. Grinkevičius,
3 Clover St., Newark, N.J.

Pajieškau savo švogerio Augusto Karatiejaus, Suvalkų gub., Seinų pav., Leipunų gm. ir parap., Dideselio kaimo. Jis pats ar kas kitas teiksis duoti žinią adresu:

Mike Miller,
Box 264, Sedford, Il

Pajieškau savo pusbrolio Juozapo Stankaus, Kauno gub., Raseinių pav., Skaudvilės val., Viduklės parap., prieš išvažiavimą į Ameriką gyveno Lipkiškyj, 3 metai kaip Amerikoje, ir pajieškau savo brolio sunaus Ignoto Gvazdauskio, tos pačios gub. ir pav. ir parap., Žemigalos kaimo, antru kartu Amerikoje, gyveno Illinojaus valstijoj. Jie patįs ar kas kitas teiksis duoti žinią adresu:

Marė Sakalauskienė, po vyrui Stoskienė,
1317 Lincoln St., Waukegan, Ill.

Pajieškau savo brolio Adomo Jutelio, Kauno gub., Panevėžio pav., Naujamiesčio val., Veskonių sod., kiek žinau, gyveno Pittsburge, Pa. Jis pats ar kas kitas teiksis duoti žinią adresu:

Fr. Jutelis
335 Hofman St., Hammond, Ind.

Pajieškau savo krikštų tėvo Juozapo Bitės, Kauno gub., Raseinių pav., Viduklės parap., Ylių kaimo, apie 21 metai kaip Amerikoje. Jis pats ar kas kitas teiksis duoti žinią adresu:

Jonas Leškys,
2911 Marvine Ave., Scranton, Pa.

Pajieškau savo vyro Mikalojaus Mikalajuno (Vengrio), Kauno gub., Panevėžio pav., Senamiesčio sod., 14 metų kaip Amerikoje. Aš, jo žmona, pribuvau į Chicagą ir norėčiau su juo sueiti. Jis pats ar kas kitas teiksis duoti žinią adresu:

Nastazija Mikalajunienė,
3445 Emerald Ave., Chicago, Ill.

Pajieškau Jono Spagio, Kauno gub., Telšių pav., Zarėnų parap., Tarviduno sod., girdėjau pereitą pavasarį jį atvažiavus į Ameriką. Jis pats ar kas kitas teiksis duoti žinią adresu:

Jonas Aleksandravicze,
329— 14 St., Chicago Heights, Ill.

Pajieškau apsivedimui vyro nuo 28 iki 35 metų amžiaus, nežemesnis kaip 5½ pėdos, turi buti mokytas kiek, negirtuoklis ir suprastl gyvenimą. Esiu našlė 28 metų amžiaus, auginusi kudikį, susipratus ir apsigyvenus. Pusėtinai mylinti gražų gyvenimą. Artesnėms žinioms reikia kreiptis adresu:

Julia Gvadikienė,
General Del.,
Long Island City, N.Y.

Ant Pardavimo.

Reikalauja jauno vyro prie ofiso darbo, turi gerai pažinti lietuvišką ir lenkišką kalbas ir šiek-tiek angliškų; geram vyrui gera užmokestis. Atsišaukti reikia adresu: Jurg. Pupauskas, 1112 S. Leavitt St., Chicago, Ill.

Parsiduoda labai pigia kaina (už $85.00) geras arklys su vežimu ir pakinklais pervežiojimui. Artesnėms žinioms reikia atsižinoti adresu: — 11 W. 21-st St., Chicago, Ill.

Parsiduoda saliunas lietuvių apgyvyntoje vietoje, netoli lietuviškos bažnyčios. Vaizba gerai išdirbta, parsiduoda pigiai. — 851 N. Marshfield Ave., Chicago, Ill.

Parsiduoda pigia kaina sankrova valgomų daiktų. Vaizba gerai išdirbta lietuvių apgyventoje vietoje. Artesnėms žinioms reikia kreiptis adresu: 3463 Auburn Ave., Chicago, Ill.

Parsiduoda pigia kaina saliunas lietuvių apgyventoje vietoje; vieta gerai išdirbta, parsiduoda dėlei nesveikatos savininko. Reikia kreiptis adresu: 56 W. 25th St., Chicago, Ill.

Parsiduoda dėlei išvažiavimo į tėvynę pigia kaina sankrova valgomų daiktų su arklių, vežimu ir naminiais rakandais. Vaizba gerai išdirbta lietuvių apgyventoje vietoje. Kreiptis reikia po nr. 121 W. Huron St., Chicago, Ill.

Duodasi randon barzdaskutykla geroj, lietuvių ir lenkų apgyventoje vietoje, pamatyti galima po nr. 8705 Commercial Ave., So. Chicago, Ill.; savininkas ant antro augšto.

DU PUIKUS FLATAI ANT RANDOS "LIETUVOS" REDAKCIJOS NAMUOSE.

Du puikus, po 7 ruimus, flatai ant išrandavojimo "Lietuvos" redakcijos namuose. Šituose flatuose daktarai nori turėti 3 ruimus savo ofisui ir mokėti už juos pusę viso flato randos. Todėl, kur nedidelė šeimyna, gali drasiai nusišamdyti visą flatą, pasilikti sau 4 ruimus, o 3 ruimus parsamdyti daktarui ant ofiso, kuris užmokės pusę flato randos. Flatai puikus, štymu apšildomi, elektrika ir gazu apšviečiami, visada yra šiltas ir šaltas vanduo ir tt.

Reikalavimai.

Reikalauja raidžių rinkėjo į darbų lietuvišką spaustuvę; gera užmokestis; reikia paduoti, kur dirbęs, kaip ilgai ir kiek reikalaujama.

S. J. Radavich,
452 Collinsville Ave., E. St. Louis, Ill.

Reikalingas lietuvys už raštininką gydytojo ofise. Turi mokėti susikalbėti angliškai, gramatiškai lietuviškai ir lenkiškai rašyti. Turi buti švarus ir nesibijoti darbo. Vienvalinis darbas atsakančiam vyrui.— 1149 S. Oakley ave., Chicago Ill.

Reikalauja gerai išsilavinusio raštininko, kuris kalba lietuvių, anglų ir lenkų kalbas. Kreiptis pas A. Ostrowski, 3227 S. Halsted St., Chicago, Ill.

Reikalauja gero blaivo išvežiotojo bonkų alaus vežimui; turi buti narių Bonkų Alaus Išvežiotojų Unijos, ar Vežimininkų Unijos. Turi mokėti lietuvių ir anglų kalbas. 2502 Wallace St., Gottfried Brg. Co., Bottling Dep.

AUKOS MOKSLEIVIAMS.

Iš Hoquiam, Wash. Jonas Zavistanavičius "Aušros" Dr-tei 50c.

DABAR GERIAUSIAS LAIKAS PIRKTI FARMOS.

Dabar yra geriausias laikas pirkti farmos, kuomet visoki javai lauukose auga. Tiktai dabar gali pažinti kur yra gera, o kur prasta žemė, kolai javai nenukirsti. Todėl, norinti žemę pirkti, važiuokite dabar apžiurėti, tai matysite ką perkate, nepirksite katę maiše.

"Žinyčios" žemė Wisconsine dabar parsiduoda po $15.00.

Apart "Žinyčios" laukų męs turime ant pardavimo šias išdirbtas farmas:

Valstijoje Michigan.

40 akrų Lake Co. Michigan, visa išdirbta, su trobomis, šuliniu ir sodu. Kaina $700

120 akrų išdirbta farma, 30 akrų pelkės) 7½ mylios nuo Benton Harbor, Mich., 3½ mylios nuo Coloma. Visos reikalingos trobos, sodas, padarai, gyvuliai, vėjinis malunas, vežimai ir tt. Telefonas ant farmos. Kaina $10.000

Tai yra kaina šių dviejų farmų. Kas jas pirks šį mėnesį, gaus jas pigiai.

160 akrų išdirbta farma, 120 akrų ariamos, likusi po ganykla ir mišku, 17 mylių nuo Muskegon, 2 mylios nuo stoties Holton, 50 akrų užsėta rugiais. Sodas, visoki vaisiai, trobos, gyvuliai, reikalingi padarai. Arti mažo, bet gražaus ažerėlio, daug žuvių. Išlygos: ⅓ dalis iš kalno, likusios dvi ant išmokesčių per 3 metus. Kaina $8.000

80 akrų išdirbtos žemės, arti Lawton, Mich. Gera žemė. Mažas sodas. 30 akrų vynuogių, likusi šįmet kornais apsėta. Mažas obuolių sodas. Parduos po 40 akrų. Kaina po $50.00 už akrą.

160 akrų neišdirbtos žemės, 5 mylios nuo White Claud, Mich., Newago Co. Gera, lygi žemė. Kaina $15.00 akras, mokant iš kalno $12.00 už akrą.

Valstijoje Wisconsin.

40 akrų Juneau Co., Wisconsin, 30 akrų išdirbtos žemės, 10 gi akrų dykos tinkamos ganyklai, gera nauja stuba, mažas tvartelis ir šulinys. Kaina $600

80 akrų išdirbtos žemės, Portage Co., Wis., 2 mylios nuo Stevens Point. 50 akrų ariamos, 15 pievos, 15 ganyklos su mišku. Visos reikalingos trobos, mašinos ir tt. Skolos yra $2.500. Reikia įnešti $1.500. Kaina $50 akras $4.000

40 akrų išdirbtos žemės, Portage Co., Wis. 4 mylios nuo Stevens Point. Visos reikalingos trobos. Gera žemė. Skolos $1.300. Reikia įnešti $1.200. Kaina $2.500

80 akrų, Portage Co., Wis. 1½ mylios nuo miestelio Dewey, 7 mylios nuo Sevens Point. 60 akrų ariamos žemės, 10 akrų pievos, 10 akrų ganyklos su mišku. Visos reikalingos trobos. ½ iš kalno, likusi dalis ant išmokesčių. Kaina $3.500

90 akrų neišdirbtos žemės, Portage Co., Wis. Gera žemė. Pusė iš kalno, likusi dalis ant išmokesčių. Kaina $2.000

40 akrų ariamos žemės, Portage Co., Wis. 4 mylios nuo Stevens Point. Troba ir daržinė. Skolos $1.300. Reikia įnešti $1.200. Kaina $2.500

80 akrų Clark Co., Wis., Woodville Township, 3 mylios nuo miestelio Colombia, 8 mylios nuo miestelio Neillsville. 20 akrų dirbamos, o likusi kelmynė. Ryšis žemės smiltis su molių, kalnuota. Ant tos farmos stovi troba, staldas ir vištinykas. Ant išmokesčio $1.200. Kaina už grynus pinigus $800

80 akrų Waushara Co., Wis., 2 ir ½ mylios nuo miestelio Wild Rose. 60 akrų ariamos, 20 akrų ganykla. Visos reikalingos trobos, mašinos, gyvuliai, ir kiti farmos padarai. Žemė gera, geri aplinkui keliai. Wild Rose yra lenkų bažnyčia, į kurią prigulį net 1000 šeimynų. Kaina su visais farmų padarais ir gyvuliais $4.000. Kaina tiktai už žemę ir trobas, be gyvulių ir mašinų $3.000

160 akrų Adams Co., Wis., 4 mylios nuo miestelio Killbourn City. 2 mylios nuo Wisconsin River. Žemė neišdirbta. Kaina $20 už akrą, arba 160 akrų kaštuos $3.200

136 akrai Juneau Co., Wis., arti lenkiškos bažnyčios. 7 ir ½ mylios nuo miestelio Mouston, Wis. 80 akrų ariamos, likusi ganyklos. Gera žemė ir visoki javai yra sėjami ir gražiai auga. Geri keliai ir visur aplink gyvenamos farmos. Visos reikalingos farmai trobos ir mašinos, teipogi ir gyvuliai yra parduodama drauge su farma. Arti trobos bėgantis upelis. Išlygos: $3.000 iš kalno, lykis ant išmokėjimo su 5 nuošimčiu. Kaina tos farmos su gyvuliais ir visais padarais $5.500

100 akrų Juneau Co., Wis., arti miestelio Mouston, Wis. 28 akrai dirbamos, likusieje 78 akrai po giria. Trobos ir gyvuliai. Kaina su gyvuliais $3,600
be gyvulių $3.000

40 akrų neišdirbtos žemės Portage Co., Wis. ½ mylios nuo Stevens Point. Mažas namelis. Upelis bėga per lauką. Dalis išvalyta, likusi apaugusi medžiais, bet lengva išvalyti. Kaina $800

80 akrų Shawano Co., Wis. 5 mylios nuo Cecil, 5 mylios nuo Underhill, 9 mylios nuo Shawano. 70 akrų ariamos, 10 akrų ganyklos ir miško. Visa aptverta. Visos reikalingos trobos. Dalis iš kalno, likusi ant išmokesties. Kaina $40.00 akras.

80 akrų netoli Green Bay, Wis. 35—40 ariamos žemės, likusi apaugusi mišku. Arti bažnyčios. Reikalingos trobos. $1.000 iš kalno, likusi dalis ant išmokesties. Kaina $2.700

100 akrų, ½ mylios nuo Krakow, Wis. 70 akrų dirbamos žemės. Reikalingos trobos. Kaina $5.500

80 akrų, 5 mylios nuo Krakow, Wis. 50 dirbamos žemės. Upelis bėga per lauką. Visos reikalingos trobos, mašinos, gyvuliai ir tt. Kaina.. $4.500

92 akrai, miestelyj Flitville, Wis. 10 mylių nuo Green Bay, Wis. 65 akrai ariamos žemės, 12 akrų miestelyj, padalintų į lotus. Trobos, mašinos, gyvuliai ir tt. Upelis bėga per lauką. Kaina $5.500

106 akrai terp Pulaski ir Krakow, 1½ mylios nuo Krakow, 4 ½ mylios nuo Pulaski. 70 akrų dirbamos. Juodžemis. Geros trobos, mašinos, gyvuliai ir tt. Kaina $8.000

64 akrai, netoli Green Bay, Wis. 20 akrų dirbamos žemės, likusi po mišku. Geros trobos. Gyvuliai ir padarai. Kaina su padarais ir gyvuliais $3.000
Kaina be gyvulių ir padarų .. $2.500

120 akrų, 2 mylios nuo Flitville, Wis., 12 mylių nuo Green Bay, Wis. 35 akrai išvalytos, likusi po mišku. Kaina $25.00 akras

80 akrų, 5 mylios nuo Abrams, Wis. 6 akrai išvalytos, gera žemė. Su troboms. Pusė iš kalno, lykis ant išmokesties. Kaina $18.00 akras.

40 akrų, terp Sobieski ir Pulaski. 6 akrai išvalytos. Sienojų grįčia. Kaina $750

80 akrų, 2 mylios nuo Tremble, 2½ mylios nuo Flitville, Wis. 10 mylių nuo Green Bay, Wis. 35 išdirbtos, likusi po mišku. Daržinė ir tvartas. Upelis bėga per lauką. Pusė iš kalno, likusi dalis ant išmokesties. Kaina $3.000

Indiana.

80 akrų Starke Co., Ind., 5 mylios nuo Hamlet, 5 mylios nuo Walkertown, 10 mylių nuo Knox. 60 akrų ariamos su šlyna, 10 akrų miško, 5 akrai kalvos, 5 akrai sodo. Visa aptverta. Trobos. Kaina $45 akras. Iš kalno.

115—117 akrų. Išdirbta farma, Jasper Co., Ind., prie pat Kniman, Ind. 65 mylios nuo Chicagos, Ill. Kaina $50 akras.

320 akrų Jasper Co., Ind. ½ mylios nuo miestelio Kniman, visa išdirbta. Puikios trobos, visos reikalingos mašinos, didelis sodas. Kaina $20.000

Minnesota.

160 akrų, Grant Co., Minn., 4 mylios nuo Herman, Minn. Juoda prairinė šlyna. Gerai išdirbta. Visos reikalingos trobos, stovi ant kalno. Šulinys. Skolos $2.000. Reikalauja pasiulijimo, arba išmainytų ant kitoniškų nuosavybių. Kaina .. $8.000

28 akrai, Oneida Co., arti Freeport, N. Y. Išdirbta, gera, lygi žemė. Trobos, mašinos, padarai, gyvuliai. Prudas. Kaina $1.200

Taigi kaip matote męs turime gana išgyventų farmų ir ne išgyventų ant pardavimo, ir tiktai dabar yra laikas jas pamatyti kol javai nenukirsti, kad pažinti žemės gerumą. Todėl reikalaujanti atsišaukite pas mus adresu:

A. Olszewski,
3252 S. Halsted st., Chicago, Ill.

Naujos Knygos gaunamos "Lietuvos" Redakcijoje.

Alluma ir kitos pasakos, Guy de Maupassant'o, vertė J. Laukis. Šitoj knygelėje telpa šios pasakos: Alluma, Netikri brangiejie akmenys, Baimė, Du maži kareiviai, Dienynas padukėlio, Mėnesienoje, Vaidulys, Užšalusioj padangėj, Atsikirtimas, Vienatvė, Tėvas ir sunus ir Rože, viso 12 labai gerų pasakų. Guy de Maupassant yra vienas iš geriausių raštininkų pasakų rašyme iš žmonių gyvenimo, pusl. 136. Kaina .... 35c.

Airija. Lapai iš istorijos Airijos Parašė A. Jėnulaitis. Pusl 53. Kaina ..... 15c.

Angliškos Kalbos Vadovelis. Tiems, kurie nori trumpu laiku pramokti angliškai susikalbėti kasdieniniuose reikaluose. Sutaisė J. Laukis. Seniai pageidaujama tokia knygelė, dabar yra jau gaunama, ir kiekvienas turi progą pasinaudoti, ypatingai kas nemoka angliškų kalbų, tai dabar bus tam aukso ohuolys. Puslapių 90. Kaina ..... 25c.

Anatemos knygėlė. Telpa čia: Popiežijos prakeikimas; Pravoslavijos prakeikimas; Popiežijos prisakymai Apie Kelpą ir jos gyventojus, eilėmis rašyta, ir Atsišaukimas į žmogų — Eilės Pusl. 20. Kaina ..... 10c.

Antras Krikštas. Šių laikų apysaka. Parašė Br. Vargšas. Puslapių 83. Kaina 25c

Amalunga arba Tyro Duktė. Apysaka iš gyvenimo Indijonų, Amerikoje. Pusl. 72. Kaina 25c

Apsakymėliai. Telpa čia šios apysakos: 1.) Raštininkas, 2.) Tėvo slaugytojas, 3.) Kaimo našlaičiai, 4.) Kaimo tiesa, 5.) Paskutinė Judos naktis ir 6.) Pats kaltas. Yra gražios ir pamokinančios iš gyvenimo apysakos verta kiekvienam perskaityti. Pusl. 85. Kaina ..... 15c.

Apie Rukymą. Keli žodžiai norintiems suprasti teisybę. Parašė P. B. Pusl. 23. Kaina 10c

Ar bus geriaus, kad socijalistai gaus viršų? Parašė D. Dumbrė. Antrasis išleidimas, pertaisytas ir žymiai padidintas. Jei nori žinoti, perskaityk šitą knygelę. Pusl. 83. .... 10c.

Ar geras katalikas gali buti socijalistu? Knygelė aiškina kaip Lietuvos kunigai užsipuldinėja ant soc. bažnyčiose per pamokslus, laikraščius ir tt. Pusl 15. Kaina ..... 5c.

Aritmetikos uždavinynas. Vadovėlis aritmetikos pradžiai; antroji dalis.

Šita knygutė — antroji ir paskutinė dalis uždavinyno, paskirto aritmetikos kursui; čionai, kaip paprastai yra daroma, surinkta uždavinių su skaičiais visokio didumo. Parašyta Pr. Mašioto. Pusl. 68. Kaina ..... 20c.

Astronomija, parašė pagal K. Flamarijoną ir Lockyerą, A. Agaras. Telpa: Dangaus apžvalga, žvaigždynai, žvaigžidžių kelionė per visatą, Saulė, Planėtos, Kometos, krintančios žvaigždės, žemės padėjimas pasaulėje, Mėnulis, Pasaulės įstatymai. Su daugeliu paveikslėlių. Pusl. 62. Kaina ..... 40c.

Attelea Princeps. Vertimai Pr. Siulelio, telpa čia šios apysakos: 1) Attelea Princeps, 2) Kas pergalės, 3) Piemenukas, 4 Kraujas, 4) Du paveikslelial iš baudžiavos, 5) Suns likimas, ir 6) Škrandos istorija. Pusl. 69, Kaina ..... 20c.

Auka, apyseka parašyta M. Lestauskienės, iš žmonių gyvenimo; naudinga perskaityti kiekvienam. Pusl. 72. Kaina ..... 20c.

Boleslovas arba tolesnis Genovaitės gyvenimas. Morališkas pasakojimas žmonėms. Pusl. 86. Kaina ..... 20c.

Cholera ir Kova su ja. Vertė D-ras A. V. Pusl. 16. Kaina ..... 5c.

Čenstachavos Apgynimas. Apysaka iš laikų švedų karės iš Henriko Sinkievičiaus apysakos "Tvanas" perdirbo S. J. Vertė Adolfas Vėgėlė, Pusl. 139. Kaina ..... 30c.

Ciecorius Domicijonas, ir kasėjai Katakumbose. Istoriškas apsakymas iš laikų krikščionių persekiojimo. Pagal lenkų vertimą, parašė P. B. Puslapių 217 Kaina 50c. Apdaryta 65c

Dangus. Pagal K. Flammarion. Parašė P. Brandukas, (su paveikslėliais). Knyga parodo kokios yra planetos, kaip jos eina ir kokią įtekmę turi viena į kitą. Pusl. 193. Kaina 60c Apdaryta 75c

Daktaro kabinete, Komedija viename akte. Pagal lenkiškų sutaisė K. M-s. Pusl. 39, Kaina ..... 15c.

Dėl Tėvynės. Parašė šatrijos Ragana. Vaizdelis paimtas iš Lietuvos žmonių gyvenimo. Puslapių 35. Kaina ..... 20c.

Dievo žvaigždė, Istoriška apysaka iš Kristaus laikų pagal Wallace'o veikalą "Ben-Hur", iš lenkų kalbos vertė Karolis Vairas. Pusl. 210. Kaina ..... 40c.

Difteritas, Parašė D-ras A. V. Difteritas tai yra labai sena liga, pirmiausia pasirodo gerklėje pas vaikus. Pusl. 7. Kaina ..... 5c.

Edgaras arba nuo ateizmo prie pilnos teisybės. Pagal L. Hammersteiną parašė Kun. Dr. Yuodyšius.

Visas raštas perstatytas formoje ginčų arba disputų terp protestoniškos ir katalikiškos šalies, kaipo jos viena kitai yra priešingos ir tt. Pusl. 214, Kaina ..... 75c.

Gabija. Rinktinė knyga, Paaukota Lietuvos dainiaus vyskupo Antano Baranaucko atminimui. Knygą sutaisė Juozapas Garbačauskis. Pusl. 77 Kaina $1.35

Gerai atlikta išpažintis. Iš italų kalbos vertė J. Baltrušaitis, Pusl. 55, Kaina ..... 15c.

Geležinkelis. Pagal svetimus rašinius, parašė K. Stiklelis. Aprašo apie geležinkelio ypatybes, kaip juomi žmonės naudojasi, kaip seniai atsirado ir kokiu budu kas pradėjo naudotis išrastu geležinkeliu. Puslapių 21. Kaina 10c

Gulivero Kelionės į nežinomas šalis. Išguldė į lietuvišką kalbą P. Žemutis. Knyga aprašo apie Liliputus — mažiukus žmones ir jų ypatybes. Žingeidus ir juokingas aprašymas. Pusl. 98. Kaina 50c

Gyvenimo Gabalėliai. Parašė K. Stiklelis. Telpa čia 13 sekančių aprašymų: 1, Prakalbos vietoje, 2. Saulutė teka, 3, Pavasario stebuklai, 4, Vasaros rytas, 5, Piemenėlis, 6, Senelis, 7, Jomarkas, 8, Antanukas, 9, Vienturtis, 10, Skaitymas, 11, Dienos, 12 iš dienų bėgio, 13, Laukas. Pusl. 50. Kaina 25c

Gyvybė (kantatas) ir kitos trumpos poėmos, parašė J. Viskoška. Telpa čia eilės: Gyvybė, Ištvirkėlis, Vylius, 3 sonetai, Proverbai ir Jautimai. Pusl. 41, Kaina ..... 15c.

Išsivystymas vaisiaus gyvuny. Parašė Dr. J. Kulis, Su daugeliu paveikslėlių iš embrioliogijos. Pusl. 12 Kaina ..... 10c.

Istorijos-Pasakos, Aprašyme telpa Iš Lietuvos Istorijos: 1) Lietuvė-didvyris, 2) Žemaičiai-drąsuoliai, 3) Pilėnų apgyvenimas, 4) Lietuvių krikštas, 5) Vytautas mųsų didvyris, 6) Mušis ties Žaliagiriu, 7) Lenkų gudrybė, 8) Aldonė, galiaširdė kunigaikštytė, 9) Biruta, gražioji valdilaitė, 10) Keistutis, žemaičių apgynėjas. Puslapių 54. Kaina..15c.

Janita, drąsusis Japoniškasis Kareivis. Tikras atsitikimas iš karės japonų su chinais. Iš vokiečių kalbos vertė K. S. Pusl. 23 Kaina ..5c.

Japonų Pasakos. Pagal rusiškų vertimą sutaisė S. Vaitiekupiunas, telpa čia 7. trumpos pasakos. Pusl. 21, Kaina ..... 5c.

Jonukas Muzikantas. Parašyta Henriko Sinkievičiaus, vertė Adl. V. ir Juros Švyturio sargas, vertė J. Margevičius. Pusl. 39. Kaina.....10c.

Karė. Ar ji žmonijai reikalinga? Parašė Kemėža. Ši knygelė aprašo kiek nuostolio iš karės žmonėms ir kas į ją žmoniją stumia. Puslapių 47. Kaina ..... 15c.

Koks privalo buti vaikų auginimas ir auklėjimas? Rankius raštų, parašytų Dr. Šliupo. Kožnam žingeidi ir naudinga knygelė, ypatingai Tėvams auginantiems vaikus, susipažinti su šia knygele. Pusl. 91. Kaina ..... 25c.

Kaip žmonės su ponais kovojo? Sodiečių sukilimai Ispanijoj XV, amžiuje, Anglijoj XVI amžiuje. Parašė A. J-tis. Pusl. 34. Kaina.....10c.

Katechetiški pamokinimai iš dešimties Dievo ir penkių bažnyčios prisakymų. Parašė kun. J. Rymeikis, Knyga II Pusl. 191, Kaina $1.00

Kiškeliai. Apysaka vaikams. Pagal Kukliną, parašė A. Agaras. Gražiai aprašo apie kiškius (zuikius), su daugeliu paveikslėlių, kaip kiškiai gyvena ir kaip su jais vaikai maloni džiaugtis. Pusl. 32 .... 10c

Klebono Karčiama. Atsitikimas iš nesenos šiaulių praeities. Parašė B. Ramonas. Pusl. 16. Kaina..5c.

Kišeninis Rusiškai-Lietuviškas žodynas. Parašė Ad. Vėgėlė. Pusl. 185 Kaina ..... 40c.

Kaip kunigas virto socijaldemokratu. Parašė Gerė. Teipgi prie tos pačios yra: Revoliucija ir Kunigai, parašė Šermukšnė. Puslapiu 31, Kaina 10c.

Kur lietuvių senovėje gyventa? Patrijotiškas vistariškai-arkeologiškas ištyrinėjimas. Parašė N. N. prof. nėsančio Universiteto. Knygutė parašyta satyriškoj formoj apie patrijotus, genijus ir tt. Puslapių 31. Kaina 15c

Koks mums reikalingas "Vaiskas" Vertė M. Pusl. 15, Kaina ..... 5c.

Katorgon! Atsitikimas iš Muravjovo laikų, Vilniuje. Parašė P. B. Pusl. 18. Kaina 10c

Kaip Atsirado Jungtinės Amerikos Valstybės. Išguldė P. B. Puslapių 35. Kaina 10c

Komunistų Manifestas. Prakalbos K. Markso ir F. Engelso prie vokiško spaudimo 1872 m. ir tt. Kas nori susipažinti su socijalistų tėvų Markso ir Engelso teorija link Soc. partijos, lai perskaito šitą knygelę. Pusl. 52, Kaina ..... 20c.

Kantičkos, apie peklos kančias. Surašė Liepukas. Telpa 20 giesmių, parašyta juokingai, teip kaip "Davatkų gadžinkos". Pusl. 40. Kaina .. 15c

Kraujo sėja. Apyzaka iš laikų karės Maskolijos su Japonija. Parašė Wacław Žmudzki, Lietuviškai išvertė V. Stararas. Dviejuose tomouse.

Apysakoje aprašyti mušiai ant žemės ir ant jurių, aprašyti teip aiškiai, kad, rodos savo akimis viską matai beskaitydamas. "Kraujo Sėja" yra viena iš nedaugelių knygų, kurios yra ir naudingos ir smagios perskaittyti, dėl to ją teikiame kiekvienam perskaityti.

Pirmas tomas Pusl. 289. Kaina $1.00. Antras tomas pusl. 246. Kaina $1.00

Labdarybė pirmiaus ir dabar. Parašė P. Lafargua, Vertė M. N-as. Telpa čia: Į Senovės p...onų labdarybė, II Vyskupų ir vienuolių labdarybė, ir III Buržuazų labdarybė. Pusl. 36, Kaina ..... 10c.

Labai Gražios Dainos. Surinko K. Stiklelis. Čia patilpę 32 dainos nuo žmonių užrašytos Liepalotų kaime, Naumiesčio parapijoj, Suvalkų gub. Pusl. 39. Kaina 15c

Laikrodininko atminimai. Pasak Erkman-Šatrianą, sutaisė S. M. Paveikslas iš Napoleono I paskutiniųjų kariavimų. Pusl. 44. Kaina....15c.

Laisva Valandėlė, Broliams dovanėlė (Eilės). Parašyta K. Stiklelio. Telpa šios eilės: Dainius. — Pieva. — Upelis. — Giria. — Vėjas. — Rasa. — Žaibas. — Audra. — Perkunas. — Žemė. — Saulelė. — Žmogus. — Reginys Lietuvoje ant gražaus augšto šešupės kranto. Pusl. 32. Kaina ..... 10c.

Lietuva ir jos reikalai. Tautiškas Lietuvos Katekizmas. Kas męs esame? Ko mums reikia? Ką privalome daryti, kad visiems mums butų gerai, kaipo vaikams vienos, bendros mųsų motinos - Tėvynės? Pusl. 20. Kaina ..... 10c.

Lietuvaitė. Dramatiška veikalėlis iš senobiško lietuvių gyvenimo. Penkiuose veikesmuose. (Turinis pagal Lermontovo poėmą "Lietuvaitė"). Parašė Jonas Ralis. Pusl. 24. Kaina ..... 20c.

Lietuviai ar gerais keliais žengiame priekyn? Nuoširdus atsilieplimas į lietuviškąją visuomenę D-ro Joną Šliupo. Arba sutrauka kalbų, laikytų Waterbury, Conn., 25 gruodžio 1906, Union City, Conn., 26 gruodžio 1906, Edwardsville, Pa., 31 gruodžio 1906 ir Scranton, Pa. vasaryje 1907 m. Pusl. 47. Kaina 15c.

Lietuvos Virėja. Aiškųs pamokinimai ir parodymai, kaip virti, kepti ir taisyti visokius puikius valgius su mėsa, sviestu ar pienu arba su pasninku; kaip daryti skanius ir nebrangius naminius gėrimus ir tt. Sudėjo Aldonė V. Pusl. 256, Kaina ..... 80c.

Lietuvos virėja. Parašė V. A. L. Zavadzkienė. Seniai geidavo musų šeimininkės tokios knygos, dabar gali pasinaudoti, telpa čia šimtai įvairių nurodymų pataisymui valgių. Pusl. 555. Kaina $1.25

Lietuvos Istorija. Su kunigaikščių paveikslais ir žemlapių. Lietuvos Rašliavos apžvalgai. Parašė Maironis (š. M-lis). Trečią kartą atspausta ir pertaisyta. Pusl. 259. Kaina ..... 75c.

Lietuvių tauta senovėje ir šiądien. Parašė J. Šliupas M. D. Antras tomas. Šitas 2-ras tomas apglėbia Lietuvių tautos veikalus nuo XIII-jo iki pabaigai XVI šimtmečio. Pusl. 563. Kaina $1.50

Lietuva Tėvynė mano, eilėmis parašė K. Stiklelis. Telpa 14 naujausių šios gadynės dainelių. Puslapių 16. Kaina 5c

Litvomanai. Drama keturiuose veiksmuose. Parašė Dvi Moteri. Atspauzdinta iš "Varpo". Pusl. 58. Kaina ..... 20c.

Ligonių Draugas, Homeopatiškasis, pagal Dr. med. G. Pulmano. Vertė iš latviško S. ž. Pusl. 22. Kaina ....10c.

Litwini w Litwie. Otton Zawisza. Laida trečia žymiai padidinta. Pusl. 53. Kaina ..... 25c.

Liudna Pasaka. Parašė J. B-nas. Tu manęs nelaimėje neapleidi, nuliudusį palinksksmini, nuvargusiam ranką paduodi.... Dėkingas už atsidėjimą ir širdį gerą, aš Tau nors apsakymėlius rašysiu. Skaityk!.... Jeigu patiks Tau ir gyvas busiu. — Ir daugiau papasakosiu.... Teip pradeda raštininkas, kurs iš bado be laiko atsiskyrė iš šios pasaulės Pusl. 31. Kaina ..... 10c.

Moteris ir jos vieta žmonijoje. Parašė J. Laukis. Šita knygelė yra labai akyva perskaityti moterims ir vyrams. Anot autoriaus: "Teisybė yra tokia prasta, kad męs tankiai nemetome jos tik dėl jos prastumo". Kalbėtojai daug atras sau medžiagos joje. Pusl. 47. Kaina ..... 15c.

Mokykla ir Jos uždavininys. Parašė Alfa. Aprašo apie mokyklas Prancuzijos, Vokietijos ir kitų viešpatysčių, potam kokia mokykla mums reikalinga, ko męs turime tiesą nuo mokyklos tikėtis, ir koks, apskritai imant, mokyklos uždavinys. Puslapių 69. Kaina ..... 25c.

Męs ir Lietuvos socijaldemokratai. I, Musų artimiausias tikslas ir kelias. II, Lietuvos socijaldemokratai ir kultura. III, Lietuvos socijaldemokratai ir tauta. Parašė Juras. Pusl. 16. Kaina ..... 5c.

Moninikas arba Magikas. Pagal Panovą, parašė A. Aitvaras. Telpa visoki magiški paveikslėliai ir kaip padaryti visokias štukas. Puslapių 32. Kaina ..... 15c.

Malunas. Apysaka; iš rusų kalbos vertė Pranas S-lis. Puslapių 23. Kaina ..... 10c.

Marija musų Viltis arba Švenč. Marijos stebuklai, iš šv. Alfonso de' Ligori raštų surankiojo J. Baltrušaitis. Pusl. 63, Kaina ..... 15c.

Nutruko. Vieno veiksmo komedija. Parašė Smalstys-Smolskis. Kamajų Vaidintojų Burelliui paskiria Autorius. Pusl. 20. Kaina ..... 10c.

Nuolatinė kariumnė ir milicija. Pusl. 17, Kaina .....5c.

Nieko be Priežasties. Komedija viename akte. Lietuviškon kalbon vertė Mag. Paralkietis. Puslapių 34. Kaina 15c

Naujas Lietuvių Lementorius, arba Skaitymo ir Rašymo. Pradžiamokslis Lietuvių Parapijų Mokykloms. Sutaisė S. P. Tananevičė. Su daugeliu paveikslėlių, gražių apskaitymų, rašytoms ir spaudintoms aiškiomis, stambiomis raidėmis.

Rankų šašeliai ir Parinktiejie žaislai. Surinko A. Agaras. Praleidimui vakarais liuoso laiko; šitoje knygelėje telpa paveikslėliai, kokius su rankų šašeliu galima parodyti ir tam tinkami apskaitymai. Puslapių 32 Kaina ..... 10c.

Rugštasai Pienas, [rankis liaudies sveikatos užlaikymui, vertė D-ras A. V. Autorius nurodo kaip plačiai yra vartojamas rugštasai pienas kaipo vaistas nuo įvairių ligų. Pusl. 22, Kaina ..... 5c.

Sceniškiejie vaizdeliai. Parašė Vaišgantas. Telpa šitoj knygelėj sekanti veikalai: 1) Nepadejus — nėr ko kasti, dviejų veiksmų komedija, 2) Negryna sanžinė, Monologas, 3) Paskutinį Kartą, Monologas, 4) Tiktai niekam nesakyk! Scena iš 3 ypatų, 5) Namai pragarai, sceniškas vaizdelis, 6) Lietuvių pavasaris — Ellės. Pusl. 98 Kaina .. 35c.

Šiaurės Karžygiai, keturių veiksmų tragedija H. Ibsen'o. Iš rusų, lenkų ir vokiečių vertimų vertė K. Puida. Veikimas atsibuva Norvegijos Šiaurėje, Karaliaus Enriko Kruvinojo Kirvio laikuose. Pusl. 77 Kaina .. 25c.

Sparnai, Drama III-juose aktuose. Parašė V. Šiaulėniškis; yra geras su naujomis idėjomis perstatymas. Pusl. 44 Kaina ..... 30c.

Svarbi priežastis, vieno veiksmo komedija. Parašė P. Bayard su kalkuriomis permainomis iš lenkų kalbos vertė K. Žegota. Pusl. 62 Kaina ..... 15c.

Sulaukė, Iš tautiško serbų atgijimo pasakojimas. Parašė Terezija Jadvyga, iš lenkų kalbos vertė Baltrus Virpa. Pusl. 132 Kaina .... 25c.

Šventas Petras Ryme, Apysaka iš krikščionių persekiojimo Nerono laikuose. Perdirbo iš Henriko Sinkevičiaus apysakos "Quo Vadis" H. Sl.. vertė Adolfas Vėgėlė. Pusl. 230 Kaina ..... 40c.

Svajus, arba valzdas siekimo augštybės. Tragedija-Poëma, V aktuose. Parašė J. Viskoška.

Yra tai fantaziškas piešynėlis, parašytas dramatyškame pavidale. Pusl. 135, Kaina ..... 40c.

Svarbus Klausimas, Ar yra Dievas? Ar reikia tikėti? Kuri tikyba yra tikra? Parašė Jurgis Baltrušaitis. Pusl. 71 Kaina ..... 20c.

Širdis žmogaus prilyginta Bažnyčiai Dievo arba lizdui piktų dvasių, išreikšta per 10 paveikslų. Pusl. 48. Kaina 20c

Šventoji Istorija žemesniamjam liaudies mokyklų skyriui, trumpai apsakė kun. J. Šuster T. D. Vertė Ad. Vėgėlė. Pusl. 88, Kaina ..... 15c.

Šv. Pranciškaus iš Assyžiaus gyvenimas pagal kun. A. Beltrami'o. Sutaisė J. Baltrušaitis, Pusl. 41 Kaina ..... 15c.

Trumputė Lietuvos istorija. Antras pataisytas išleidimas. Knygelė gera pradinėms lietuvių mokykloms Pusl. 79, Kaina ..... 20c.

Trjs Mylimos. Komedija trijuose aktuose. Parašė žemaitė. Pusl. 44 Kaina ..... 25c.

Tautiškos Politikos knygynėlis. Telpa čia Rusijos policijos viešpatavimas, persekiojimas ypatos laisvės, draugijų ir susirinkimų, laisvės žodžio ir sąžinės, ir kame išganymas? Pusl. 47, Kaina ..... 10c.

Teismas, Parašė V. Reymont, iš lenkų kalbos vertė Adl V. Apysaka iš sodžiaus žmonių gyvenimo. Pusl. 22 Kaina ..... 10c.

Teismas ir jo nepriklausomybė, A. Leontjev'o. Iš rusų kalbos vertė Alfa. Pusl. 32, Kaina ..... 10c.

Tikri ir netikri šventiejie. Paveikslėliai iš gyvenimo kankintinių ir kankintojų. Išleista Susiv. Lietuvių Laisvamanių. Pusl. 61, Kaina 15c.

Tiesų lygybė, A. Leontjev'o, vertė Pl. Vaikalėlis aiškina žmonijos Tiesų lygybę, kurių linkui eina žmonija šaukdama "laisvės ir lygybės". Pusl. 19, Kaina ..... 5c.

Tėvynainių Giesmės. Parašė Vyturys. Pusl. 24. Kaina 10c

Tuktantis Nakčių ir viena. Arabiškos pasakos. I dalis. Puslapių 39. Kaina 35c

Vaikai. Parašė Oktavas Mirbo, vertė J. V: Telpa čia šios apysakos: 1) Vaikai, 2) Virvelė, 3) Klodas Ge, Akyvos ir vertos perskaitymo kiekvienam. Pusl. 48, Kaina .....15c.

Vėjinis Malunas. Pagal lenkiškąparašė P. B. Apysaka kaip žydas nusipirko vėjinį maluną gešeftui, bet vėtrai užėjus, maluną sulaužė, nemokant su malunu apsieiti ir tt. Pusl. 64. Kaina 25c

Vikrus Vaikinas. Apysaka iš norvegų gyvenimo, sekant Bjersoną. Apysaka užimanti kiekvieną, su gražiais privedimais. Pusl. 30 Kaina 10c.

Vincas Stonis. Apysaka iš žmonių gyvenimo, Parašyta Šatrijos Raganos. Pusl. 143, Kaina ..... 35c.

Volungė ir vieversėlis. Ellės Margalio, yra daug įvairių eilių. Tėvyniškų, meiliškų, muzikai, sakmėms, ir čekliamacijoms. Pusl. 170, Kaina ..... 60c.

Užkapotas žvirblys. Apysaka V. J. Nemirovič — Dančenko. Pusl. 24, Kaina ..... 10c.

Žibutė arba pirmiejie pavasario žiedai, ellės Jovaro. Telpa 17 įvairių eilių parašytų vieno iš gabiausių eilių rašėjo Jovaro; laikraščiuose kritika šią knygelę augščiaus iškėlė, negu kokias kitas eilės, Pusl. 15, Kaina ..... 5c.

Žmonių Savivalda Naujoje Zelandijoje. N. Čumakov'o. Iš rusų kalbos vertė A. Žuvis. Pusl. 35, Kaina 10c.

Žmonių užtarytojai Broliai Grakchai. Vertė iš rusų kalbos Šermukšnė. Pusl. 32. Kaina 10c

Žodynas lietuviškai - angliškos kalbos. Sutaisė Antanas Lalis. Pusl. 382, iki šiol turėjome tik su apdarais po $2.00, dabar kas nori pigiaus nusipirkti, tai popieros viršais, kaina $1.00

Žodynas Lenkiškai - Lietuviškai - Rusiškas. Sutaisytas kun. Juozapo Ambraziejaus Laikraščio redaktoriaus "Šviesa". Pusl. 552 Kaina $2.80

Ze stosunków litewsko-polskich, Głosy Litwinów, Audiatur et altera pars. Išleista rupesčia J. K. rybotame skaitliuje egzempliorių. Sutaisė Girų Liudas. Pusl. 231. Kaina $1.50

Užsiprašydami virš minėtų knygelių, adresuokite:

A. OLSZEWSKI,
3252 S. Halsted St., Chicago, Ill.

TAUTIŠKI LIETUVIŲ PAVEIKSLAI!

Papuošimui savo kambario, yra gražus tautiški paveikslai:

1. Didis Liet. Kunigaikštis Algirdas, miera 22×28 colių. Kaina.....35c.
2. Didis Liet. Kunigaikštis Gedeminas, miera 22×28 colių. Kaina.. 35c.
3. Didis Liet. Kunigaikštis Keistutis, miera 22×28 colių. Kaina....35c
4. Didis Liet. Kunigaikštis Vytautas, miera 22×28 colių. Kaina.. 35c.
5. Dr Vincas Kudirka, miera 19×24 colių. Kaina ..... 35c.
6. Simanas Daukantas, Lietuvos Istorikas, miera 23×29 colių. Kaina 35c.
7. Gediminas, D. L. K. apima Kijavos pilį 1318 m., miera 17×24 colių. Kaina ..... 30c.
8. D. L. K. Vytauto prisieka, miera 20×25 colių. Kaina..... 30c.
9. Kražių Skerdynė, 1893 m., miera 22×28 colių. Kaina ..... 50c.

Pinigus siunčiant su užprašymų, adresuokite teip:

A. OLSZEWSKIS,
3252 So. Halsted St., Chicago, Ill.

Pinigu Preke.

Iki 500 rublių, rublis po.....52¼
Nuo 500 iki 1000 rublių, rublis po..52
Virš 1000 rublių, rublis po 51¾

Prie kiekvieno siuntinio reikia pridėti 25c. ant pačto kaštų.

Jeigu norite, kad pinigai greitai ir gerai suvaikščiotų ir niekur nežutų, tai siųskite per "Lietuvos" redakciją, adresuodami teip:

A. OLSZEWSKI,
3252 S Halseted St., Chicago, Ill.

Knygų Kataliogas

27 Gyvenimo Mokykla. Parašė Orison Svett-Marden. Lietuviškon kalbon išvertė K. Žegota. Užrašai pagarsėjusių žmonių. Labai naudinga knyga. Didelio formato. Chicago, Ill. 1907 ..... $1.50
Apdaryta $2.00

63 Karės laukuose. (Kareivio atsiminimai). Parašė Vsevolod Garšin. Vertė A. L-is, Užimanti pasaka iš laikų karės maskolių su turkais. Chicago, Ill. 1906, pusl. 81 .....20c

63 Lietuviškos Pasakos Yvairios. Surinko Dr. J. Basanavičius. Dalis II. Čia telpa 205 labai gražių ir juokingų pasakų, bovyjančių kiekvieną skaitytojį ir klausytojį ir labai naudingos. Chicago, Ill. 1903, pusl. 330 $1.25
Drutai apdaryta $1.50

67 Lietuviškos Pasakos Yvairios. Surinko Dr. J. Basanavičius. Dalis I. Čia telpa 141 labai gražių, juokingų, išmintingų ir žingeidžių pasakų. Chicago, Ill. 1903, pusl. 280 $1.25
Drutai apdaryta..... $1.50

69 Lietuviškos Pasakos Yvairios. Surinko Dr. J. Basanavičius. Dalis III. Čia telpa 202 dar gražesnės ir juokingosnės pasakos. Chicago, Ill. 1904, pusl. 333 ..... $1.25
Drutai apdaryta $1.50

70 Lietuviškos Pasakos Yvairios. Surinko Dr. J. Basanavičius. Dalis IV. Chicago, Ill. 1905, pusl. 299. Šioje knygoje teip kaip ir pirmesnėse dalyse Dro. J. Basanavičiaus surinktų pasakų, telpa keli šimtai užimančių ir juokingų pasakų. Kiekvienas nusipirkęs iš paminėtų 4 knygų I, II, III ar IV dalį, turės per visą savo amžių neišsemiamą pasakų turtą .. $1.25
Drutai apdaryta $1.50

76 Maxim Gorkij. Pasakojimai. Iš rusų kalbos vertė A. L-is. Turinys: Giesmė apie sakalą. Nenaudėlis, Makaras Čudra, Rudenyj, Dvidešimts šeši ir viena. Chicago, Ill. 1906, puslapių 103 .....25c

90 Olitipa. Graži apysaka iš laikų savitarpinės karės Šiaurinės Amerikos indijonų. Vertė A. Olšewskis. Antra pataisyta laida. Chicago, Ill. 1906.

100 Pasaka apie kantrią Aleną. Dukterį turkų cicerionaus Antoniaus, kuri per 22 metu vaikščiodama po svietą, daugybę bėdų ir vargų iškentėjo. Antra laida. Iš lenkiško vertė A. Olšewskis. Chicago, Ill. 1902, pusl. 66 ..20c

114 Ponas ir bernas. Apysakėlė L. Tolstojaus iš gyvenimo maskolių kaimiečių. Žingeidi, norintiems susipažinti su buviu ir sanlygoms maskolių kaimiečių gyvenimo; ji verčia skaitytoją drauge jausti su vargo prislėgtais žmonėmis. Chicago, Ill. 1904, puslapių 60 .....15c

120 Po prisidanga Šventinybės. Istoriška apysaka iš Rymo laikų. Parašė E. Posteri. Vertė K. J. Odesoje, 1905, pusl. 100 .....25c

124 Robinsonas Kruzius. Graži morališka pasaka. Antra pertaisyta laida. Chicago, Ill. 1903, pusl. 83 ....25c

134 Sidabrinis Kryželis arba Dailydė iš Nazareto. Apysaka iš laikų kankinimo Kristaus. Eugenius Sue. Vertė J. Laukis. Chicago, Ill. 1906, pusl. 169. (Šitą knygelę Vilniaus vyskupas uždraudė lietuviams skaityti) 50c

185 Žmogus nepliuškis. Vertė iš čeketiško Nėris. Labai graži apysakėlė, kaip turtingo prekėjo sunus apsivedė su vargingą mergina ir laimingiau gyveno už kitus, apsivedusius su turtingoms. Šita apysakėlė užima kiekvieną jauną vaikiną ar merginą ir mokina žmogiškos doros. Chicago, Ill. 1899, pusl. 23 .....10c

200 Akis už akį, dantis už dantį. Juokai viename akte. Perdirbta iš vokiško. Chicago, Ill. 1907, pusl 29..10c

210 Dėdė atvažiavo. Komedija viename akte. Pagal lenkišką sutaisė K. B-a ir M. P-is. Chicago, Ill. 1902, puslapių 62 .....20c

225 Geriaus vėliaus negu niekad. Komedija viename akte. Pagal lenkišką sutaisė K. B-a ir M. P-is. Chicago, Ill. 1902, pusl. 48 .....15c

257 Kun. Gramulos Raštinyčioje. Komedija viename akte. Parašė kun. Fr. Hodur. Gražiai parašyta komedija, tinkanti perstatymui. Chicago, Ill. 1906, pusl. 14 .....10c

---

LIETUVOS UKININKAS.

Laikraštis skiriamas darbo žmonėms, eina kartą per savaitę iš Vilniaus, Lietuvoje.

"Lietuvos Ukininke" rašoma apie įžymiausius Lietuvos reikalus, apie žemės valdymą, apie valsčius, mokyklas ir žmonių laisvę apie vyriausybės darbus ir politiką ir tt.

Lietuvoje metams $1.75
Amerikoje metams $2.50

Užsimokantiems už metus iš kalno, duodu Vilniaus Kalendorių 1908 m. dovaną.

Ant pamatymo vienas num. 5c.

Pinigus siųskite atstovui Amerikoje po adresu;

M. J. Damijonaitis,
3252 So. Halsted str., Chicago, Ill.

Nauji Zaislai

Atvežti iš Lietuvos.

Gaunami "Lietuvos" Redakcijoj.

Dangus, šeimyniškas žaislas, parupintas doram ir patogiam pasilinksminimui. Yra tai toblyčia 22x24 colių su nupieštais keliais ir tinkamais išreiškimais su num. pradedant nuo 1 iki 121.

Šiame žaisle kiekvienas dalyvaująs turi mėtyti kaulelį; dalyvauti gali 2 ir daugiaus ypatų, kiekviena ypata apsirenka sau vieną kupstelį (yra 5 yvairių spalvų) kuriuom uždengia tam tikrą numerį kaulelį metus. Toblyčia susilenkia į 4 dalis, su skrynute prisiunčiame į namus per pačtą. Prekė $1.50

Flirtas, žaislas ir lošimas, suaugusiems pavestas. Yra skrynutė su 55 kortelėmis 3x4 colių, su yvairiais klausymais; ant kiekvienos kortelės yra po 6 atsakymus.

Jaunuomenė flirtuoja kortelėmis, parduodami vienas kitam kortelę ir klausdami, kuris numeris jo atsakymo? Prie Dangaus ir prie Flirtos yra paaiškinimas kaip žaisti. Flirtos prekė $1.25

A. Olszewski

3252 S. Halsted St., Chicago, Ill.

KUR GAUTI "LIETUVĄ".

Galima gauti kiekvieną savaitę "Lietuvą" už 5c. pas šiuos agentus:

Brooklyn, N. Y.
E. Fromes, 73 Grand Street.
Ant. Diržulaitis, 97 Grand Street.
Ant. Jankauskas, 77 Gold Street.
T. Jermalas, 215 Berry Street.
W. Dackeviče, 144 Grand Street.

Baltimore, Md.
Jur. Diemedis, 521 Columbia Ave.
Jonas Luisa, 521 W. Lombard St.

Bridgeport, Conn.
Kazys Lendraitis, 324 Warren Street.

Chicago, Ill.
P. M. Kaitis, 221 W. Wabansia Ave.
J. Vasiliauskas, 2498 Kensington Ave.

Elizabeth, N. J.
Dom. Bočkus, 211 First St.

Elmora, Pa.
Antanas Reklaitis.

Lawrence, Mass.
A. Ramanauskas, 99½ Oak Street.

Montello, Mass.
B. P. Miškinis, 9 Arthur Street.

Montreal, Canada.
K. Bielek, 1135 St. Ekatherine Street.

New Haven, Conn.
And. Ješinskas, 217 Ferry Street.

Philadelphia, Pa.
M. A. Ignotas, 1028 So. 2-nd Street.

Portland, Oreg.
Jchn Browman, Browman News Co.

Scranton, Pa.
M. Valentanavičia, 1831 N. Main St.

Seattle, Wash.
Inter News Agency.

Worcester, Mass.
M. Paltanavičia, 15 Milbury Street.

Waukegan, Ill.
M. Rakauskas, 1015 — 8-th Street.

"LIETUVOS" AGENTAI.

Pas šiuos agentus galima užsisakyti "Lietuvą" metams ir užsimokėti.

Brooklyn, N. Y.
A. Lesniauskas, 347 Rodney Street.
S. Rinkevičia, 78 Grand Street.

Baltimore, Md.
L. Gawlis, 1834 N. Castle Street.

Cleveland, Ohio,
Pov. Šukis, 6524 Forman Ave. S. E.

Chicago, Ill.
Jonas Janušas, 51 W. 15th Pl.

Cambridgeport, Mass
C. Kavolius, 19 Harrison Street.

East St. Louis, Ill.
Juoz. Rainis, 452 Collinsville Ave.

New Britain, Conn.
H. J. Čeponis, 21 Pleasant Street.

Newark, N. J.
V. Ambrazevičia, 178 Ferry Street.

Pittsburg, Pa.
Jonas A. Ignotas, 46 So. 22-nd Street.

So. Boston, Mass.
N. Gendrolius, 224 Athens Street.

Scranton, Pa.
Juoz. Petrikys, 1514 Ross Ave.

Shenandoah, Pa.
And. Mačis, 138 So. Main Street.
T. Kryžanauskas, 12½ Cherry Street.

Turners Falls, Mass.
K. P. Šimkonis.

Waterbury, Conn.
J. Žemantauskas, 39 W. Porter St.

Worcester, Mass.
Ant. Bernotas, 12 Harlem Street.

Westville, Ill.
Juozas J, Šilkas.

Apsižiurek ką darai?

Tu moki po $10.00 randos ant mėnesio už savo flatą. Tai per metą tu išmoki $120.00, o per 10 metų $1200.00, ir tie tavo už radas išmokėti pinigai jau niekada tau atgal nesugryž.

Už $1200.00, kuriuos tu per 10 metų randa išmoki, gali sau nusipirkti mažą namelį, kuriame galėtumei gyventi ne 10, bet 50 metų. Toks namelis tau kaštuos $1200.00, o laikys ant 50 metų arba ir ilgiau; o mokėdamas kitiems randą po $10.00 ant mėnesio tu per 50 metų išmoki $6000.00, ir kodėl tada neperki savo namo?

Mes turime daugybę namų ant pardavimo pigių ir orangių. Pirk vieną namą ir nustok mokėjęs kitiems randas. Mes tau galime parduoti gerą namą už $4000.00, į kurį tu gali įleisti 4 šeimynas po $10.00. Taigi 10 metų randa tau pilnai užmoka už tavo namą. Pasirink sau bile namą, įmokėk mums pusę pinigų iš viršaus, o likusią pusę išmokėsi mums per 5 metus iš to paties namo randos.

Šią savaitę pardavėme šias nuosavybes:

5 lotus ant Western Ave. Blvd.

Murinį namą ant Wallace ul. ir 28 ul.

3 lotus ant Morgan ir 79-tos ul.

Murinį namą ant 35th Place ir Gage ul.

Turime ant pardamo žemiau surašytus namus, iš kurių gali pirkti kurį nori. Įmokėsi pusę pinigų pirkdamas, o ištą išmokėsi 5 per metus.

A. Olszewskis
3252 S. Halsted St., Chicago, Ill.

ŠITIE NAMAI ANT PARDAVIMO:

Chicago Ave. arti Robey, St.
2 lubų, 2 gyvenimais murinis namas. Kaina $3.800

Union Ave. arti 35 St.
2 namai, ant 2 lotų, po 3 gyvenimus 6 ruimų. Kaina $10.000

Marshfield Ave. arti 35 St.
2 lubų, 16 ruimų, medinis namas. Puikus. Kaina $3.500

31 St. arti Emerald Ave.
3 lubų murinis namas, su krautuve, 5 gyvenimai ir krautuvė. Kaina $7.500

33rd St. terp Halsted ir Auburn Ave.
Murinis namas. Randa $42 į mėnesį. Kaina $4.000

37th arti Wallace St.
Murinis namas. Krautuvė ir 4 rumai. Kaina $2.000
Murinis namas. Krautuvė ir 5 rumai. Kaina $2.000

Emerald ave.
Terp 32-ros ir 33-čios ul. ....Prekė
2 lubų, 4 flatų medinis namas $3500.00
3 lubų, 3 flatų medinis namas $3500.00
2 lubų, 4 flatų medinis namas $3500.00
2 lubų, 2 flatų medinis namas $1800.00
2 lubų, 2 flatų medinis namas $3500.00

Emerald ave. terp 36-tos ir 37-tos ul.
2 lubų, 2 flatų medinis namas $1600.00

Wallace St., terp 28 ir 29 ul.
3 lubų, 3 flatų murinis namas $5300.00

Wallace St., terp 29 ir 30 ul.
4 lubų, 4 flatų murinis namas $8000.00

Wallace St., terp 30 ir 31 ul.
3 lubų, 6 flatų murinis namas $5500.00

Telefonas Yards 3162

Dr. A. L. Graiczunas

3312 S. Halsted Street :: Chicago

Medikališkas miesto inspektorius.

Dr. O. C. HEINE

DENTISTAS

OFISAS—Kampas 31 ir So. Halsted gat.
(Gyvenimas virš-aptiekos.) CHICAGO, ILL.

Dr. G. M. Glaser

Šiuomi pranešu gerbiamai publikai, jog esiu seniausiu gydytoju ant Bridgeporto, praktikuodamas 17 metų. Dabar savo ofisą perkėliau į savo samus po nr. 3149 S. Morgan gat., kertė 32-ros gatvės. Mano ofisas aprupintas naujaisiais budais gydymo. Visus ligonius stengsiuosi užganėdintį, kaip ir lygšiol. Pasitikėdamas, jog gerbiama publika ir toliaus mane rems, esiu namie ant kiekvieno pareikalavimo dieną ir naktį. Esiu specialistas ligose vaikų, moterų ir vyrų ir užsendintose ligose. Darau visokią operaciją. Liekuosi su pagarba,

DR. GEO. M. GLASER
3149 South Morgan Street

Wallace St., prie 37 ul.
2 lubų, 3 flatai ir 1 štoras murinis namas $7500.00

31st St. terp Emerald ir Union aves
3 lubų, 6 flatai murinis namas $10000.00
2 lubų, 3 flatai ir štoras, murinis namas $4000.00

31st Place terp Auburn ave. ir Morgan St.
1 lubų, 2 flatų murinis namas $2200.00
2 lubų, 4 flatų murinis namas $4500.00

31st Place, terp Morgan ir Musprat ul.
2 lubų, 4 flatų murinis namas $3000.00

35th Place, terp Auburn ave. ir Gage St.
2 lubų, 4 flatų ir užpakalyje 1 lubų 1 flato abu muriniai namai $5.300

Lowe Ave., terp 36 ir 37 ul.
2 lubų medinis namas, 4 gyvenimai, 16 ruimų $2.200

Lowe Ave., terp 38 ir 39 ul.
9 ruimų medinis namas $1.700

Laflin St., terp 68 ir 69 ul., arti Ogden Park.
6 ruimų medinis namas $2.000

Farrel St., terp Lyman ir 31 St.
5 rumų medinis namas $900

Emerald Ave., terp 30 ir 31 ul.
2 lubų murinis namas, 3 gyvenimai $3.500
mai $5300.00
2 lubų, 5 flatų murinis namas $4300.00

33-d Place, terp Halsted St. ir Auburn ave.
2 lubų, 2 flatų murinis namas $3100.00

Poplar ave., arti 31mos ul.
6 ruimų murinis namas ir 9 pėdų augštas basementas $2200.00
8 ruimų medinis namas $2500.00

Union ave., terp 31 ir 32 ul.
3 lubų, 2 flatų murinis namas $9000.00
2 lubų, 2 flatų murinis namas $5700.00

Auburn ave., trep 33 ir 34 ul.
1 lubų, 1 flato murinis namas ir 2 lotai $4000.00
1 lubų, 2 flotų medinis namas $2500.00

Aubur Ave., terp 31 ir 32 ul.
3 lubų murinis namas, naujas $5.900

Morgan St., terp 32 ir 33 ul.
4 lubų, 6 flatų ir štoras, murinis namas.....$18.000.00

Morgan St., terp 63 ir 64 ul.
2 lubų, 2 flatų murinis namas, akmenio pryšakis ir trepai..$6200.00

Illinois Court, terp 32 ir 33 ul.
4 ruimų murinis namas $1200.00

Fisk St., terp 33 ir 34 ul.
2 lubų, apačia medžio, viršus muro, štoras ir vienas flatas 2000.00

Canalport ave. arti Union ul.
3 lubų, ir ant 3 lotų murinis namas, apačioje 3 štorai viršuje 12 flatų $30.000.00

Leavitt St., terp 23 ir 21 ul.
2 lubų, 3 flatai ir štoras, murinis namas $7000.00

29th St., terp Quinn ir Throop ul.
5 ruimų murinis namas $1200.00

18th St., arti Union ave.
3 lubų, 4 flatai ir štoras murinis namas $10.500.00

Halsted St., terp 31 ir 32 ul.
2 lubų, 2 flatai ir štoras, murinis namas $6800.00

Burlington ave., terp 154 ir 155 ul.
2 lubų, 2 flatų murinis namas $3300.00

Christiana ave., arti Milwaukee ir Campbell aves
2 lubų, 1 flatas ir 1 štoras, medinis namas $3500.00

Dar Laikas!

Jei moki ukės darbą ir nori turėti savo žemę lietuviškoje kolionijoje, tai rašyk lietuviškai kolionizacijos draugystei "ŽINYČIA", o gausi pilnas informacijas kaip su mažais pinigais gali įgyti gerą gabalą žemės ir užtikrinti savo ateitį.

"ŽINYČIA" turi užtektinai geros žemės ir geroj vietoj visiems tautiečiams, ir dar yra laikas apžiurėti žemę ir pradėti darbuotis apie savo ukę.

Žemę reikia pirkti iš rudens, kad pasistatyti triobas ir prisirengti pavasariui apdirbti laukus. Todėl nelaukite ilgiau.

Kreipkitės šituo antrašu:

A. OLSZEWSKI
Manager of "Žinyčia"
3252 So. Halsted st., Chicago.

"RAISTĄ" (The Jungle) DUODU DOVANAI

Skaitytojams "Lietuvos" ir "Vienybės L.", kurie dar tos knygas neturi ir nėra skaitę.

Jei knygos "RAISTAS" nėsi dar skaitęs, tai visai mažai tečinai Amerikos gudrybes, suktybes ir, teip vadinamą jos, gerovę ir negali išsisaugoti nuo visokių pinkių, nes neturi gana patyrimo. "RAISTAS" tai knyga patyrimų.

Perskaitęs "RAISTĄ" teippat žinosi visą sutvarkymą dabartinės pramonijos ir kodėl bedarbės kilis, o tuomi ir kaip galima turėti visuomet darbas ir gyventi laimingai.

„RAISTAS" dėl išnašumo savo idėjų yra teip pageidaujama knyga, kad yra išversta į visas kalbas.

"RAISTAS", kuris sudrebino Amerikos ir Europos parlamentus, yra didelė, 355 puslapių knyga ir svarbi tuomi, kad aprašo gyvenimą lietuvių Amerikoje.

"RAISTO" kaina $1.00, perkant pačią knygą. Prenumerata laikraščių "Lietuvos" ar "Vien. Liet." metams $2.00. Bet kas naujai užsisakis "Lietuvą" ar "Vien. Liet." metams, prisiųsdamas man $2.00, apturės metams vieną šitų laikraščių ir "RAISTĄ" dykai.

Siuntimui prenumeratos adresas: **J. Naujokas, Madison Sq. box 189, New York, N. Y.**

Kiekvienas lietuvys inteligentas pripažins didelę vertę knygos "Raistas".

GERA MUSU

NAUJIENA DRAUGAM

Kenčiantiems Lietuviam!

Skaitytojau, jeigu esi apimtas kokios ligos ar painiais nesveikumais, užsimokės tau atsišaukti į **Chicago Medical Clinic, 344 So. State St.** prieš ėjimą gydytis kur kitur, nes jie užtikrina tau nuoseklų ir laikantį išgydymą kožnos ligos, kurią prisilima gydyti. Ar esi nerviškas ir nusiminęs, silpnas ir nulisęs, pavargęs rytmečiais, truksta noro, be gyvybės, lengvai nuvargstantis ir neramus? Ar atmintis tavo prasta, gėdysi draugijos, truksta energijos ir tvirtumo, akys įdubusios ir nečystos, pajuodavę paakiai, spaugai, plėtmai ar kitoki išbėrimai ant odos, nemorališki ir

Nusilpninanti Sapnai, Patrotytas Vyriszkumas, Sekliszka Silpnybe

nesuaugusios ir šaltos dalys, nusistojimas šlapume paliktame per naktį, plenėtas šlapumas, skausmai strėnose, turi nesveikumą puslės ar inkstų? Išsiputimą Gyslų Maišelyj; Užsendintą Puletekį; Užakimą Varpskylės; Syfilitišką Užnuodyjimą Kraujo, ar kokią kitokią gėdingą nervų, odos, kraujo ar užsendintą ligą? Ar skruostai įdubę, žymus rupesčio išreiškimas ant veido, neramus naktyje, mainančio upo, silpnas vyriškumas, turi užkurduses dalis, priešlaikinį nykimą, skausmus kauluose, puolimą plaukų, skaudamą gerklę ir tt.?

Jeigu turi, tai Chicago Medical Clinic

užtikrins tau pilną ir laikantį ant visados išgijimą, jeigu jie nuspręs, kad tavo liga yra išgydoma. Jausi pagerėjimą iš pirmos dienos, ir neužilgio atrasi save karalium tarp vyrų ant kuno, proto ir širdies. Niekas taip nesunaikina jaunus ir pusamžinius vyrus kaip išbėgimai sėklos nakties laike, arba slaptingas nubėgimas sėklos su šlapumu. Tas padaro žmogų netinkančiu prie darbo, ženatvės ir smagumo. Nedaro skirtumo, ar tas paeina nuo jaunystės blogų darbų, naturališko silpnumo ar nuo pertankaus užgaišimo lytiškų geidimų.

Mes tikrai tave išgydysime.

Mes gydom ir išgydom sėklos nubėgimus, nervų nusilpnėjimą, užsenėjusį puletekį, syfilį, nenaturališkus bėgimus, patžagystą, inksių ir puslės ligas, teisybę sakant, **visas Vyrų Ligas.** Visos kliutys laimingam ženybiniam gyvenime bus prašalintos. Tukstančius jaunų ir pusamžinių vyrų kasmet prieš laiką nušluoja į grabą jaunystės išdykumai, per tankus susikuopinimas kraujo ligos. Jeigu turi nors vieną iš virš paminėtų ženklų, pasirodavyk su mumis pakol da nėra per vėlu.

Roda tau nieko nekaštuoja, o gali užčėdyti daug kentėjimų.

Valandos priėmimo ligonių: nuo 10 ryto iki 4 po piet, ir nuo 6 iki 7 vakare. Nedėliomis ir kitomis šventoms dienoms: nuo 10 ryto iki 12 val. pietų tiktai.

CHICAGO MEDICAL CLINIC
344 SO. STATE STREET CHICAGO, ILL.

Didelis Iszpardavimas!

(Clearing Sale)

Kad atituštinti vietą rudeniniams tavorams, mes nusprendėme išparduoti visus vasarinius tavorus už sumažintą prekę šitaip:

Vyriškų drapanų slutai, verti $10.00 bus išparduoti po $8.00
Slutai verti $15.00 bus išparduoti po 13.50
Slutai verti $18.00 bus išparduoti po 15.00
Slutai verti $22.00 bus išparduoti po..... 16.00 ir tt.

Šis pigus išpardavimas bus tiktai iki 22 d. Rugpiučio (Augusto). Todėl reikalaudami gerų drapanų, pirkite dabar, o gausite geras drapanas pigiai.

Musų paprotys yra išparduoti visas vasarines drapanas dabar, kad jos nepasiliktų ant kito meto ir kad atituštintų vietą naujom drapanoms. Todėl mes nusprendėme jas išparduoti žemiau jų vertės, kad pripildyti savo štorą naujomis rudeninėmis ir žieminėmis drapanomis.

Taigi, naudokitiesi kol yra iš ko išsirinkti.

The Bridgeport Clothing Co.
A. OLSZEWSKI, Prezidentas
3246-48 S. Halsted st., Chicago, Ill.

Musų štoras aidaras iki 9 valandai vakare: Panedėliais, Utarninkais, Ketvergais ir Subatomis iki 10 valandai.

5th ave., terp 42 ir 43 ul.
3 lubų medinis namas $4500.00

Grant Works ant 14 ul.
2 lubų, ant 2 lotų, 6 flatai, 2 štorai, medinis namas, parsiduoda su štoro fixtures....$8500.00

Grant Works 49 ave.
2 lubų, 3 flatai ir štoras, medinis namas $5200.00
2 luboms, 2 gyvenimais, po 5 ruimus medinis namas ..... $2.000.

Lotai!

Ant Western ave. bulvaro terp 43-čios ir 45 ul. puikus lotai ant rezidencijų. Kainos nuo $250.00 ir augščiau. Pirk šiuos lotus dabar, nes kainos jų netrukus pasidvejos.

Teipgi turime daugybę visokių kitoniškų namų ir lotų ant pardavimo visose pusėse miesto Chicagos.

A. Olszewski
3252 S. Halsted St.

Pirma Lietuviška Banka Amerikoje
Ir Didžiausias Ofisas
Szifkorcziu ir Pinigu Siuntimo

3252 So. Halsted St., kampas 33čios, Chicago, Ill.

A. OLSZEWSKIS, Savininkas.

Banka.

Šioje bankoje kiekvienas lietuvys gali gauti pasiskolinti pinigų pirkimui namų, lotų ar farmų už prieinamą procentą ir ant lengvų išmokesčių. Teipgi kiekvienas lietuvys gali čia pasidėti savo pinigus kada nori ir atsiimti kožname laike. Už sudėtus pinigus ši banka moka 3% ant metų.

Šioje bankoje yra geriausiai ir saugiausiai įtaisytos skrynelės (boxai) pinigų užkavojimui, prie kurių nė ugnis, nė vagis negali prieiti. Skrynelės yra parsamdomos žmonėms po $3.00 ant metų.

Pinigų Siuntimas.

Šita banka išsiunčia į svietą daugiau pinigų negu kokia nors kita banka. Per čia siunčia pinigus ne tik lietuviai, bet ir amerikonai ir kitos tautos, ir ne vien aplinkiniai, bet atvažiuoja net iš kitų miesto kraštų čia pinigus siųsti, todėl kad šios bankos siunčiami pinigai greičiausiai nueina.

Šifkortės.

Šitoje bankoje talpinasi agenturos visų laivinių kompanijų. Čia galima gauti šifkortes ant kiekvienos linijos į kur tik nori išvažiuoti ar atvažiuoti. Šifkorčių prekės čia tokios pat kaip ir pačių kompanijų ofisuose. Čia kožną dieną galima gauti laivą išvažiuoti į krajų; o daugiausiai laivų išplaukia subatomis, tai iš Chicago reikia išvažiuoti ketvergais.

Real Estate.

Šita banka parduoda namus, lotus ir farmas. Jeigu manai ką nors pirkti mieste ar kitur, tai pirmiau dasižinok apie parduodamas vietas ir jų prekes šioje bankoje.

Ko tik reikalausi, čia viską gausi.

Jei reikalauji pirkti namą, lotą ar farmą — čia juos gausi.

Jei reikalauji jų nupirkimui pinigų — teip-pat čia gausi.

Jei nieko nenori pirkti, bet nori savo pinigus nuo vagies ir ugnies apsaugoti — tai pasisamdyk už $3.00 šioje bankoje skrynelę, o nė vagis nė ugnis prie jų neprieis.

Nori važiuoti į krajų ar savo gimines iš krajaus pargabenti, — kreipkis į čia, o gausi geriausią šifkortę.

Nori pasiųsti pinigus į krajų, — siųsk juos per šią banką, o greičiausiai ir saugiausiai nueis.

Ant galo, kokių tik nori knygų — ir tas visas čia gausi.

Gyvenanti kituose miestuose teip-pat čia gali viską gauti per susirašymą, kaipo tai: šifkortes, pinigų pasiuntimą ir bankon pasidėjimą. Turi kelis dolerius, nori juos sutaupoti (užčėdyti), prisiųsk šiton bankon pačto money orderiu, o gausi nuo musų bankinę knygelę ir visą reikalingą informaciją.

Rašydami su bent kokiais reikalais visada adresuokite šiteip:

A. OLSZEWSKI
3252 So. Halsted St., Chicago, Ill.

Tel. 1532 Yards

Dr. J. KULIS
Lietuvių Gydytojas ir Chirurgas.
3255 So. Halsted St., Chicago, Ill.

Gydo visokias ligas moterų, vaikų ir vyrų. Teipgi turi didelę praktiką ir gydo pasekmingai visokias limpančias, užsisenėjusias ir paslaptingas vyrų ligas. Daro operacijas pasekmingai.

Marė Laukienė
Atsakanti Akušerka
3252 S. Halsted St. Chicago, Ill.
Telephonas Yards 2268

Duoda visokia rodą ir geriausia pagelba moterims jų ligose. Pasekmingai atlieka darbą prie gimdymo ir dažiuri atsakančiai po gimdymo. Ofisas ir gyvenimas Olszewskio name 3252 S. Halsted st.

Naujas Išradimas
Sustiprinimui ir užlaikymui plaukų.

Tukstančiai plikų žmonių atgavo pulkius plaukus, sulaikos slinkimą plaukų galvos labai trumpame laike. Vietoje senų atauga nauji, gražus plaukai. **Visokia informacija dykai.** Artesnėma žinioms reikia rašyti įdedant krasos ženklelį.

PROF. J. M. BRUNDZA
BROADWAY & 50. 8TH ST., BROOKLYN-NEW YORK.

VISAI DYKAI

Prisiųsk mum porą markių, savo tikrą vardą, pravardę ir adresą, o mes tamistai musiųsime No. 3 katalogą, didžiausią lietuviškoje kalboje, 64 didelį puslapį. Jame telpa teisingi aprašymai apie suvirš 200 visokių kuniškų nesveikumų, vyrų, moterų ir vaikų. Išaiškina pradžią, priežastį ir pasekmes ligų ir pasako kokias gyduoles naudoti, kiek jos prekiuoja ir kur jas gauti. Teipa paveikslai ir prekės visokių naujausių electro-gydančių aparatų, Roberinių daiktų, Magiškų aparatų, Drukuojamų ir Rašomų Mašinų, Stereoskopų ir jiem Paveikslų, Armonikų, Koncertinų, Iritrų ir daugel kitokių kožnam reikalingų daiktų. Rašyk tuojaus. John I. Bagdžiunas, Propr. Adresuok teip:

JOHN'S SUPPLY HOUSE
25 PILSEN STATION CHICAGO, ILL.

VYRAMS TIKTAI

Kas gali but matyta

GALERIJOJ MOKSLO
344 So. State St. CHICAGO, ILL.
arti Harrison gatvės

INEJIMAS DYKAI!

Žingeidumai Pathologijos
Žingeidumai Osteologijos
Žingeidumai Gromuliavimo Organų

Tyrinėk pradžią ir išsivystymą žmogiškos rasos nuo lopšio iki grabo, pamatyk keistumus gamtos, žingeidumus ir milžiniškumus.

Tyrinėk įtekmę ligos ir paleistuvystės, perstatytas gyvomidum figurose, sveikuose ir ligotuose padėjimuose. Lavus išrodinėtojas atsakinėja visokius klausimus. Didžiausia proga tavo gyvenime.

INŽENGA DYKAI!
Atidaryta kasdien nuo 8 valandos ryto iki vidurnakčiui.

LIUOSA GALERIJA MOKSLO
344 S. State St. Chicago, Ill.

SODAS SVEIKATOS

SERGANTIEMS ŽYDI!

Jei tau nusibodo landžioti pas visokius daktarpalaikius, varginti save liga ir leisti jei įsisenėti, per tų tų daktarų nesumanimą ar neturėjimą gerų vaistų, arba jei tau nusibodo nuodintis visokiais patentuotais vaistpalaikiais, vynais ar balzamais ir kitais, kurie niekad negali ligos išgydyti, kadangi nėra pritaikyti prie ligos budo sergančio, ir ant galo nori buti sveiku ir laimingu, tai negaišinęs laiko ant visokių niekų tuojaus kreipkis asabiškai ar laiške aprašydamas savo ligą per **The Collins New York Medical Instituta** į Dr. R. Mielke, kame pasekmingiausiai išgydo visokias sunkias ir užsisenėjusias ligas, kaip VYRŲ teip MOTERŲ ir VAIKŲ, kožnas kas čion kreipiasi, dėkavoja už išgydimą ir buną sveikas ir linksmas.

Daugumas stebisi, klausdami, kokiu budu su tokia gera pasekme visokias ligas išgydoma čionai, nuo kurių kiti daktarai nekurį laiką gydę, rankas nuleisdami apleido.

Atsakymas lengvas: **Tokiu budu, kad The COLLINS NEW YORK MEDICAL INSTITUTAS užlaikomas geriausių diplomatų daktarų specijalistų; visus ligų aprašymus su atyda ištiria specijališkai, nuo menkiausio iki svarbiausio ligos apsireiškimo bei jos pamato, ir sutaiso atsakančius kiekvienam pritaikytus vaistus išgydymui ligos ir silpnybių; nes šitas Institutas užlaiko didžiausią Laboratoriją vaistų iš viso svieto šalių, tarp kurių daugelis yra pačių daktarų išrasta, kurių niekur kitur negalima gauti. Užtai išgydyme ligų nė joks daktaras nė kitas institutas negali lygintis, per ką mokslinčiai ir įsavadino tą**

Collins N. Y. M. Inst. SODU SVEIKATOS!

Kad iš to žydinčio sodno daugiausia apdovanoja sergančius sveikata, tai aiškiai matyt iš daugybės padėkavonių, kurios ateina kasdiena, paduodame čion kelias.

Išgydyta nuo: moteriškos ligos kankynių ir atrepitavimų skaudėjimo šonuose, sąnarjose ir neuralgijos ligos. Jau pamatiškai sveika ir visai padėkavoja savo paveikslą siųsdama.

Mrs. FRANCIŠKA ŠELENARIENĖ,
(moteris Jono)
Route No 2, B. 65, Ceresco, Neb

AUGŠTAI GUODOJAMAS DAKTARE!

Jeigu kiti dėkavoja už išgydymą, tai jau mano priderystė teipgi išreikšti padėkavonę už išgydymą ligos, kurią nuo manęs kaip slogtsantį kaną nukasė, per galybę augšto mokslo ir geral sutaisytų vaistų, kurluos man prisiuntė ir pagal pamokinimus suvartojau. Prieš tai netikėjau, kad per savo išdykumą suardytą sveikatą galėčiau dar atgauti. Firmiausia jančiausi didelį nuslipnėjimą, teipat vėlina ir mano lakstai buvo suvytę, drauge ir visos vidurinės organizmos buvo sutręs ir tik kaip lapas rudenije suvytęs, laukiau kada nukristi. Bet kad išskaičiau laikraštije apie Jųsų galingą gydymą ir grynus vaistus, tad atsišaukus ir atsiuntė man vaistus, kuriuos suvartojau pagal pamokinimus, sakau kaip kaną nukasė, teip nuo manęs ligą, likusi pilnai sveikas. Tad ir dėkavoju už sanžiniką ir gabų išgydymą. Dabar jaučuosi kaip naujai atgimęs, linksmas ir sveikas, o tai visiems brciiams lietuviams pranešu, idant kreiptusi prie Jųs gydytis laike nelaimės ligos.

Pasilieku dėkingas ir visada garsinsiu Jųsų garbingą vardą,
JONAS SMIRNAVICZIA,
1625 Front st., Philadelphia, Pa.

Sirgęs per du metu, skaudėjimu strėnų, krutinėje diegitų, plančių nesveikumo, svalgimo ir skaudėjimo galvos, zvanijimo ausise ir abelno nusilpnėjimo ant sveikatos. Į 13 dienų pilnai išgydytas, su padėkavone ir paveikslą, prisiuntė pataisjimi į laikraštį.

JOHN PAULINIS,
Fayette Co., Orient, Pa.

SKAITYTOJAU! Jei Tave vargina zemiau paminėtos ligos, nesendink, neatidėliok, bet atsišauk, o galėsi buti išgydytas kaip ir kiti nuo:

kosulio, kataro, plaučių nesveikumo, dusulio, trumpo ir sunkaus kvėpavimo, kepenų ir inkstų (kidneys) ligos, dispepsijos, nevirinimo, vidurių ligos, užkietėjimo ir skaudėjimo vidurių, šonuose, tuštymuose ir po krutine. Galvos skaudėjimo, užimo ir spiegimo ausyse; kraujo nečystumo, išberimo spuogais, juodgalvėms ir niežais. Neuralgijos, neurastenijos, reumatizmo, skaudėjimo po visą kuną, kaulų sąnarių ir nuo sutinimo, geltligės. Nuo abelno nusilpnėjimo blogų sapnų ir jaunystės išdykumo—sugriovimo sveikatos. Priepuolo, nerviškumo; nuo slaptų ligų,—kokio jos vardo ar skyriaus nebutų.—Puslės ligos, nemiegojimo, sunkumo ir skausmo kojose, rankose ir kitų visokių ligų vyrų kaip ir moterų: skausmingų, nereguliariškų antdrapanių ir baltųjų, arba kurios tik ligos varginimui žmonių užpuola.

TAS INSTITUTAS ISZSIUNTINEJA GYDUOLES
Į VISĄ AMERIKĄ, CANADĄ, EUROPĄ, AZIJĄ, AFRIKĄ ir AUSTRALIJĄ, ANT KOŽNO PAREIKALAVIMO.
Kurie negalite pributi asabiškai, tai aprašykite nesveikumus bei ligą lietuvišhai.
KAM SIRGT IR VARGINTI SAVE, JEI LENGVAI GALI BUTI IŠGYDYTAS, TIK ATSIŠAUKIT, adresuojant:

The Collins New York Medical Institute (Inc)
140 W. 34 st., (arti Broadway) New York.

Ofiso valandos: iš ryto nuo 10 iki 5 po piet. Šventadieniais nuo 10 iki 1.

DRUKUOJAMA MAŠINA
The Odell No. 4

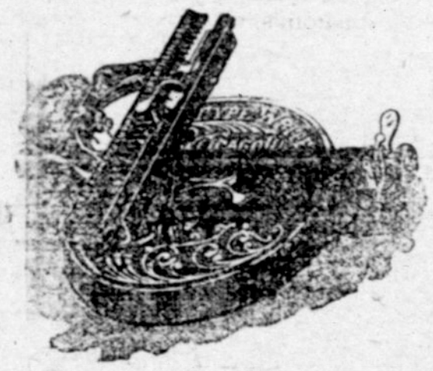

ODELL TYPEWRITER yra viena iš geriausių pigiųjų drukuojamų mašinų. Ji drukuoja teip gražiai, kaip mašina už $100.00. Visa mašina plieninė, o raidės varinės, išlietos ant plieninio volo. Visos didesnės ir mažesnės, su visokiais raštiškais ženklais ir numeriais. Ji niekad negenda, nes nėra kam joje pagesti. Ji gali laikyti 100 metų, arba ilgiau. Drukuoti su jaja gali kiekvienas žmogus, net ir mažas vaikas, jokio mokslo prie jos nereikia. Jos sistema teip paprasta, kad kiekvienas paėmęs ją į savo rankas, iš pirmo sykio supras kaip su jaje drukuoti. Jeigu nori turėti drutą, pigę ir gerą mašiną, tai pirk ODELL TYPEWRITER, o niekada nesigailėsi. Šitų mašinų kainos buvo $20.00, vėliau buvo $15.00, o dar vėliau $10.00, o kad mes jų išpardavėme didelę daugybę, tai gaunam nuo fabriko pigesnę kainą, ir dabar jas parduodame su prisiuntimu po $6.95
Su gražia audimo apvilkta skrynele $8.95
Su gražia skuros apvilkta skrynele $9.95

Pinigus siunčiant adresuokite:

A. Olszewskis
3252 S. Halsted st. Chicago, Ill.

Serganti Vyrai!

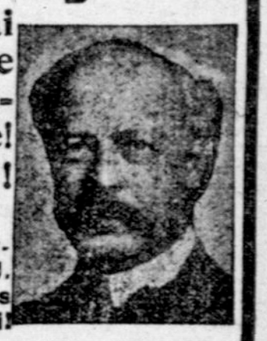

Jauni ir pusamžiniai Vyrai, kurie kenčiate nuo Ligų—Nenusiminkite! Prasidrasinkite! GELBĖKITE SAVE!

Atsišaukit pas mane!

Eik ten kur busi sąžiniškai gydomas ir tapsi greitai SVEIKU. Čėdysi laiką ir pinigus eidamas pas Dr. Tillitson. Roda Dykai!

Sutinimai ir kitoki nesveikumai yra išgydomi trumpam laike — bėgyje kelių dienų, su mano originališku gydymu. Atsakančiai pritaikintas, yra tai greičiausias budas ant svieto įsteigimui nuodugnio išgydymo. Netrotyk laiko ir nerizikuok savo sveikatos klausdamas rodos aptiekoriaus arba savo draugo. Jeigu tamista nėsi po atsakančiu gydymu, tai gali buti tikras, kad turėsi tą ligą per savo visą amžių ir visados atgabens tamistai nelaimę ir susikrimtimą. Aš išgydžiau tukstančius tokių ligų dėlto, kad turiu ypatišką joms gydymą.

Užsikimšimas arba užakimas varpos skylutės. Nedaro skirtumo kaip ligai tamista kenti nuo užakimo varpaskylės, ir nežiurint kiek daktarų tamistą prigavo ir suvedžiojo, mano gydymas tamistą tikrai išgydys. Prie mano gydymo nereikia jokio piaustymo. Mano gydymas yra geriausias ant visos pasaulės, be jokio skausmo ir prašalina nesveikumą ant visados.

Kraujo Užnuodyjimas (Syfilis arba Francai). Jeigu vartojei nuodingus vaistus ir tebeturi skausmus, skaudulius (ronas) burnoje ir gerklėje, ronas arba pratrukimas ant bile kokios dalies kuno, tai tas yra kraujo užnuodyjimas, kurį gali išgydyti Dr. Tillotson. Aš ieškau sunkiausiai išgydomų ligų prasčiausiame padėjime. Aš išėystysiu grynai tavo kraują ir prašalinsiu iš viso kuno yvairius nečystumus ir nuodus į trumpesnį laiką negu kas kitas kitoj kokioj dalyj pasaulės.

Guzuotos ir suslauką gyslos. Aš išgydau tokį padėjimą gyslų be nuotrotos laiko, be jokio skausmo ir ant syk. Mano gydymas prašalina visokius ligotos padėjimus, pagamina pilną bėgimą kraujo, sugrąžina tamistai greitai normališką sveikatą ir tvirtumą. Skausmai visai pranyksta.

AŠ IŠGYDAU KADA KITIEMS NENUSISEKA.

Aš taipgi išgydau trumpam laike visas ligas, kurios apsireiškia tarp jaunų, senų ir pusamžinių vyrų.

Pasirodavimas ir egzaminas dykai. Viską užlaikau slaptybėje. Jeigu busi po mano gydymu, niekas nežinos kodėl. Aš turiu tam tikrą gydymą kožnai ligai.

$10.00 VERTES X-RAY EGZAMINAS DYKAI.

Vyrai, manantį apsivesti, priyalo atsišaukti pas mane ir pasidaryti egzaminui, idant ištirti ar yra tinkami apsivedimui ar ne. Kitąsyk gali but kuno koki liga, kuri kliudytų laimingam gyvenimui apsivedusiems.

Jeigu tamista turi kokį nesveikų padėjimą kune, paeinantį nuo perkengimo gamtos tiesų, kaipo tai, žagimosi sargs, tai nemėgink užsėlpti ženatve, nes ženatvė tiktai gelbsti ligai įleisti šaknis giliau ir giliau į kuną, o tada tavo sveikata galutinai sunyks.

Atsišauk dėl egzamino į Dr. Tillotsono ofisą ir užsitikrink sau, kad esi tikras apsivedimui.

EGZAMINAS IR PASIRODAVIMAS DYKAI!

Nereikalauju pinigų dėl pradėjimo gydymo. Jeigu negali atelti pas mane, tai rašyk.

DR. TILLOTSON, 91-93 E. Washington St., CHICAGO, ILL.

VALANDOS PRIEMIMO: nuo 10 ryto iki 4 po pietų, ir nuo 6 iki 7 vakare.
Nedėliomis ir Šventadienom: nuo 10 ryto iki 1 po pietų.

IŠGYDAU IN 5 DIENAS
VARICOCELĘ
HYDROCELĘ
t.y. pagadintas gyslas
Be peršalų ir skaudėjimo

Išgydau kiekvieną serganį Varicocele, Striktura, užsikrėtusius kraujo užnuodyjimu, nusilpnėjimą nervų, išydrocelę arba vyrų yšškas ligas. Tokias garsias ofertas teikiame visiems tiems kurie buvo gydomi nuo kelioliikos visokių daktarų be pasekmės ir išdavė savo pinigus dykai, kad parodyti, jog aš turiu vienintelį budą, su kurio pagelba ant visados Jus išgydysiu.

Nemokėkite už neišgydymą, tiktai už išgydymą.
Skaudėjimas skilvio, kepenų ir inkstų, nors labai užsisenėjusius, išgydau galutinai.

PLAUČIAI.
Sergantiejie dusuliu, bronchitu arba džiova išgydomi galutinai naujausia mano metoda pritaikimą Oxalino garų.

Privatiškas vyrų ligas.
Aš išgydau kiekvieną greitai ant visados ir didžiausioj paslaptyj.

Visokios patarmės dovanai!

Išgydau galutinai

Specialistas moterų ir vyrų ligų.

Moteriškas ligas.
Patinimus gimdos, skaudėjimus pečių, baltligę, pagal mano metodos sutaisytus vaistus išgydau pasekmingiausiai.

Kraujo užnuodyjimus
ir odos ligas, paveizdan: išberimus, skaudulius, plaukų nuslinkimus ir tt.
aš išgydau ant visados.
Kalbu lietuviškai.

Dr. L. E. ZINS, 41 S. Clark Street, Tarpe Lake ir Randolph st. CHICAGO, ILL.
Priėmimo valandos: nuo 8 val. ryto iki 8 val vakare. Nedėliomis: nuo 9 val. ryto iki 4 val. po pietų.

Geriausias lietuviškas dantų daktaras
A. J. Zimontas (lietuvys)
3252 So. Halsted st., Olszewskio name.

Traukia dantis be skausmo, išgydo Skorbuta, Neuralgija, sudedą naujus vieton išpuolusių, pridėdo iškirmijusi ir aukso sičabra, amalgamu. **Valandos:** Šiokiomis dienoms nuo 8 ryto iki 12, nuo 1 iki 9 vak. Nedėliomis: nuo 9 r. iki 5 vak.
Telephonas Yards 2268

Dr. Marija Dowiatt-Sass
749 W. 18th Street
Tarpe Paulina ir Wood gatvių

Ofiso valandos: nuo 8:30 iki 10:30 ryte; nuo 2 iki 3:30 po pietų; nuo 7 iki 8:30 vak. Nedėliomis nuo 8:30 iki 11 tiktai. Telefonas Canal 1479.

Kožna liga išgydoma

Atsišaukite į musų ofisą Red Cross Pharmacy 4552 So. Ashland Ave., o busite sveiki.

Dr. Kazimieras Butkeviczia
priėmimas nuo 3 valan po pietų iki 8 val. vakare. Specialistas moterų ir vaikų ligų; abejotinuose atsitikimuose išsiunkiame institutų profesorius ant rodos. Vaistai importuoti iš senos tėvynės; teipgi užlaikome tėvynės Trejas-Devynerias iš Palangos. Vaistai stauginimui plaukų gvarantuoti. Receptai sutaisomi po speciališkų musų užsirėjimu. Prekės prieinamos. Aptieka atdara dieną ir naktį.

Red Cross Pharmacy
Malinowski ir Jenulaitis, Savininkai
4552 S. Ashland Ave., Chicago
Telephone Yards 1106

F. P. Bradchulis
ATTORNEY & COUNSELOR at LAW
Chamber of Commerce Bldg., Room 709
S. E. Corner La Salle and Washington Streets
CHICAGO, ILL.
TELEPHONE MAIN 3642

Lietuvys advokatas, baigęs mokslą jurisprudencijos čia Amerikoj. Veda visokias provas, civiliškas ir kriminališkas, visuose teismuose (suduose).
Gyv. 3112 S. Halsted St., arti 31mos gatvės
Telephone Yards 3046

Vienatinė Lietuviška Sankrova

ir agentura literaturos ant "North Side" Chicagoj. Čion galima gauti mokslišką, svietišką ir dvasišką knygų, rožančių, škaplierių, abrozėlių, visokių laikraščių, Amerikos ir Europos ir popierų gromatonų. Teipgi užlaikau visokio tavoro: juodylio, pašlelių, plunksnų, drukuojamų mašinukų, britvų, stereoskopų ir daugelio kitų daiktų. Neužmirškite atsilankyti, o busite užganėdinti.

Petras M. Kaltis
221 Wabansia Ave., Chicago, Ill.
(Sale Lietuviškos Bažnyčios).

Telefon Yards 471.

Notary Public
(Lietuviškas Notaras)

Išdirba visokias legališkas popieras, kaip tai: Plenipotencijas, Kontraktus, Bill of Sale, Testamentus, Affidavits ir kitoniškus. Inkorporuoja draugystes.

J. J. Hertmanowicz
Ofisas
A. Olszewski'o
3252 So. Halsted, Cor. 33rd St.
Chicago, Ill.

Kozminsky & Yondorf,
73 Dearborn Street.
Bankieriai.

Mes skolijame **Pinigus** ant turėnybių ir jei tu rengiesi turtenybę pirkti, mes su džiaugsmu prigelbėsime, paskolindami tau dalį pirkinio pinigų. Greitas veikimas. Lengvos išlygos. Agentai apmokami dosniai.

CENTRAL BUSINESS COLLEGE

Mokina: stenografijos, spaudinamos mašinėlės spaudinimo, knygų vedimo, aritmetikos, skaitymo, rašymo, spelinimo, istorijos, geografijos ir tt.

Specijališkos instrukcijos angliškos kalbos tiems, kurie pradeda mokytis tą kalbą ir kurie nori jojo išsilavinti.

Mes išlaviname vyrus ir moteris įgyti geras vietas. Kliasos atdaros dienomis ir vakarais.

Atsišauk ar rašyk klausdamas platesnių informacijų. Katalogas dykai.

W. H. Harmon ir W. I. Tinus, Principalai.
Shiller Bldg., 109 Randolph Street, CHICAGO, ILL.

ADRESAI VIRŠININKU "ŽINYČIOS" DR-STES

Prezidentas—**J. J. Hertmanavičia,** 3252 South Halsted Street

Vice-Prez.—**Justinas Jakavičia,** 1512 W. 19th Street

1-mas Raštininkas—**M. M. Juška,** 581 W. 22nd Street

2-ras Raštininkas—**Aleksandra Olszewskis,** 1418 W. 21st Place

Kasierius—**Niceforas Žilevičia,**

General-Užveizėtojas—**A. Olszewskis,** 3252 South Halsted Street

Visi CHICAGO, ILL.

Su visokiais reikalais prie "Žinyčios", kaip tai apžiurėjimui žemės farmai, ar prisirašyme prie Dr-stės "Žinyčios" ir nusipirkime nuo jos akcijų, kreipkitės visada ar tai raštu ar asabiškai prie jos generališko užveizėtojo adresu:

"Žinyčia", A. Olszewski, Mgr.
3252 So. Halsted Street, CHICAGO, ILL.